Јавно предузеће за уређивање грађевинског земљишта "Краљево"

Ул. Хајдук Вељкова бр. 61
36 000 Краљево

www.direkcijakv.net
office@direkcijakv.net

Тел. 036/312-019
036/333-370
Факс. 036/312-061
Мат. бр. 17001841
ПИБ 101258220

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ “РУДНО”

П Р Е Д С Е Д Н И К
С К У П Ш Т И Н Е Г Р А Д А К Р А Љ Е В А

_____

Ненад Марковић, дипл.инж.саобраћаја

Одељење за урбанизам, грађевинарство
и стамбено-комуналне делатности
градске управе Краљево

Број:

Дана:

Р У К О В О Д И Л А Ц

_____

Звонко Ковачевић, дипл.инж.грађ.

Јавно предузеће за уређивање грађевинског земљишта "Краљево"

Ул. Хајдук Вељкова бр. 61
36 000 Краљево

www.direkcijakv.net
office@direkcijakv.net

Тел. 036/312-019
036/333-370
Факс. 036/312-061
Мат. бр. 17001841
ПИБ 101258220

НАРУЧИЛАЦ : ГРАД КРАЉЕВО

ОБРАЂИВАЧ : Ј П ЗА УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА "КРАЉЕВО"

Р А Д Н И Т И М

РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ : Предраг Терзић, дипл.инг.арх.
бр. лиценце 200 0044 03

С А Р А Д Н И Ц И : Зорана Мајсторовић, дипл.инж.арх.
Магдалена Савић,прост.планер
Горан Вуковић,дипл.инг.саобр.

ГЕОДЕТСКЕ ПОДЛОГЕ : ЈП за уређивање грађевинског земљишта "Краљево"
Служба за геодезију и ГИС

В Д Д И Р Е К Т О Р А

Марица Мијајловић, дипл.инж. арх.

Јавно предузеће за уређивање грађевинског земљишта "Краљево"
Ул. Хајдук Вељкова бр. 61
36 000 Краљево
www.direkcijakv.net
office@direkcijakv.net

Тел. 036/312-019
036/333-370
Факс. 036/312-061
Мат. бр. 17001841
ПИБ 101258220

С А Д Р Ж А Ј Е Л А Б О Р А Т А

А. Т Е К С Т У А Л Н И Д Е О

УВОД

1.ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА
1.1. Правни основ за израду плана
1.2. Плански основ за израду плана

2.ГРАНИЦА И ПОДЛОГА ОБУХВАТА ПЛАНА
2.1.Опис границе
2.2Геодетске подлоге
2.3.Попис катастарских парцела
2.4.Граница грађевинског подручја ПГР Рудно
2.5.Граница ван грађевинског подручја
2.6.Попис парцела за јавно земљиште

3.ПОДАЦИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА
3.1.Обавезе, услови и смернице из План вишег реда
3.2.Планска документација од утицаја на подручје плана
3.3Оцена расположивих подлога за израду плана
3.4Циљеви уређења и грађења простора плана

4.АНАЛИЗА И ПРИКАЗ СТАЊА ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ
4.1. Природне и антропогене карактеристике простора
4.2. Становништво-мрежа насеља
4.3.Опис постојећег стања и процена развојних могућности
4.4. Анализа и оцена постојеће инфраструктуре
4.5. Биланс површина постојећих јавних и осталих намена

5.КОНЦЕПТ ПЛАНА - ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ И ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ
5.1. Грађевинско подручје
5.2. Концепција/ површине јавних и осталих намена

5.2.1. Површине јавне намене
5.2.2. Површине осталих намена
5.3. Биланс површина планираних јавних и осталих намена

6.ПОДЕЛА НА УРБАНИСТИЧКЕ ЗОНЕ И ЦЕЛИНЕ ПРЕМА УРБАНИСТИЧКИМ ПОКАЗАТЕЉИМА И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

6.1. УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 1 / УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 1.1-1.10
6.1.1 .Урбанистичке целине 1.1-1.10-планирана претежна намена простора
6.1.2. Посебна и општа правила за уређење и грађење површина јавних и осталих намена у урбанистичкој зони 1 у целинама 1.1-1.10

1.1 објекат цивилне заштите,полиција,ватрогасна станица
1.2 основна школа
1.3 здравствена станица
1.4 а и б мешовита намене
1.4 а објекти јавних служби

- објекат дома културе
- објекат „Србија шуме“-инфо центар

1.4 б објекти за мешовиту намену

- породично становање и становање у функцији туризма
- комерцијална намена

1.5 пошта
1.6 аутобуска станица
1.7 пијаца
1.8 површине за спорт и рекреацију
1.9 електро дистрибуција
1.10 комерцијална делатност

6.2 УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 2 / УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНЕ 2.1-2.5
6.2.1Урбанистичке целине 2.1-2.5-планирана претежна намена простора
6.2.2Посебна и општа правила за уређење и грађење површина јавних и осталих намена у урбанистичкој зони 2 у целинама 2.1-2.5

2.1 површине и објекти за туризам и угоститељство
2.2 површине за становање у функцији туризма
2.3 камп
2.4 површине за викенд становање
2.5 парк шуме

6.3 ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

- објекти јавне намене
- објекти остале намене
- објекти туристичке супраструктуре у туристичким локалитетима у подручју режима заштите 3. степена
- објекти хотелског туризма
- апартмани, бунгалови
- викенд куће-становање
- објекти становања руралног типа

- објекти становање руралног типа у функцији туризма
- постојећи објекти

7.1 ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЗА САОБРАЋАЈНУ, КОМУНАЛНУ, ЕНЕРГЕТСКУ И ДР. ИНФРАСТРУКТУРУ

- Саобраћајна инфраструктура;
- Водоводна инфраструктура;
- Канализациона инфраструктура;
- Електроенергетска инфраструктура;
- Тк инфраструктура;
- Електронска комуникациона инфраструктура;
- Гасоводна инфраструктура

7.2 УРБАНИСТИЧКЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

- Воде
- Ваздух
- Земљиште
- Бука и вибрација
- Нејонизујуће зрачење
- Мере заштите културних добара

8.ОПШТА ПРАВИЛА И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- Заштита природних вредности
- Заштита предеоних вредности
- Заштита животне средине
- Систем управљања отпадом
- Заштита и очување квалитета вода
- Заштита земљишта
- Заштита и очување квалитета ваздуха
- Заштита биодиверзитета
- Заштита од акцидената и елементарних непогода
- Заштита од земљотреса
- Заштита од пожара
- Заштита од клизишта
- Заштита од временских непогода
- Заштита од биљних и животињских штеточина
- Заштита становништва и материјалних добара у случају непосредне ратне опасности и у рату.
- Мере енергетске ефикасности изградње и употребе обновљивих извора енергије
- Општи санитарни услови
- Посебни услови приступачности

9.ПЛАН СПРОВОЂЕЊА

10.ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Б. Г Р А Ф И Ч К И Д Е О :

1. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ГРАДА КРАЉЕВА (СЛ.ЛИСТ ГРАДА КРАЉЕВА БР. 7/2011)

2. ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СА ОРТО-ФОТО ПРИКАЗОМ Р=1:2500

3. ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА Р=1:2500

4. ПЛАН ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И ЈАВНИХ ОБЈЕКАТА СА ГРАНИЦОМ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА Р=1:2500

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЗОНЕ И ЦЕЛИНЕ Р=1:2500

6. УРБАНИСТИЧКА РЕГУЛАЦИЈА Р=1:2500

7. ПЛАН САОБРАЋАЈА -РЕГУЛАЦИОНО-НИВЕЛАЦИОНИ ПЛАН Р=1:2500

8. ПОСТОЈЕЋИ И ПЛАНИРАНИ КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЕНЕРГЕТСКЕ, КОМУНАЛНЕ И ДР. ИНФРАСТРУКТУРЕ Р=1:2500

В. ДОКУМЕНТАЦИЈА ПЛАНА :

1. ПРОГРАМ УРЕЂИВАЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ЗА 2021.ГОД. ПОЗИЦИЈА Б.1.5

2. КОНЦЕПТ ПГР-А “РУДНО” УСВОЈЕН ЈЕ НА 4(ЧЕТВРТОЈ) СЕДНИЦИ КОМИСИЈЕ ЗА ПЛАНОВЕ ГРАДА КРАЉЕВА, ОДРЖАНОЈ ДАНА 04.09.2014.ГОД

3. ОДЛУКА О ИЗРАДИ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „РУДНО”, БРОЈ 011-50/2013-III ОД 05.07.2013 ГОД. (СЛ.ЛИСТ ГРАДА КРАЉЕВА 7/2013))

4. ДОСТАВЉАЊЕ КАТАСТАРСКИХ ПОДЛОГА,ОДЕЉЕЊЕ ЗА УРБАНИЗАМ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И СТАМБЕНО-КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ, БР. 106/2020-06 ОД 29.07.2020. ГОД.

5. МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА,СЕКТОР ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ, ОДЕЉЕЊЕ ЗА САНИТАРНУ ИНСПЕКЦИЈУ, ОДСЕК ЗА САНИТАРНИ НАДЗОР У КРАЉЕВУ, ОПШТИ И ПОСЕБНИ САНИТАРНИ УСЛОВИ БР. 530-53-00222/2019-10 ОД 04.06.2019.ГОДИНЕ

6. МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ, ОДЕЉЕЊЕ ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ У КРАЉЕВУ, УСЛОВИ 09/16/1 БРОЈ:217-8467/19 ОД 05.06.2019.ГОДИНЕ

7. ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ, УСЛОВИ БР.130-00-УТД-003-680/2019-002, ОД 10.06.2019.ГОДИНЕ

8. ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИ УСЛОВИ БРОЈ:258885/2-2019 ОД 04.07.2019. ГОДИНЕ

9. ЈКП ВОДОВОД КРАЉЕВО, ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ БР. 1687/2 ОД 04.07.2019.ГОДИНЕ

10. ЈП СРБИЈАГАС, УСЛОВИ БРОЈ 07-07/15736 ОД 01.07.2019. ГОДИНЕ

11. ВИП МОБИЛЕ, УСЛОВИ БР.Р6632119 ОД 02.07.2019. ГОДИНЕ

12. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ КРАЉЕВО, УСЛОВИ БР.2611/19 ОД 25.06.2019.ГОДИНЕ

13. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ , РЕШЕЊЕ БР. 020-1269/2 ОД 09.06.2021.ГОДИНЕ
14. ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“,УСЛОВИ БР.3431 ОД 23.07,.2014. ГОДИНЕ

А. ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

А. Т Е К С Т У А Л Н И Д Е О :

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Одлука о изради Плана генералне регулације „РУДНО“ објављена је под бр. 011-50/2013-III дана 05.07.2013 год. (Сл.лист града Краљева 7/2013). Овом Одлуком, приступа се изради Плана генералне регулације „РУДНО“ и утврђује обухват границе Плана, у површини од око 37,95 ha, а израда Плана поверана је Јавном предузећу за уређивање грађевинског земљишта «Краљево» из Краљева.

Према члану 10. Одлуке о изради ПГР није потребна израда Стратешке процене утицаја на животну средину за наведени План. Посматрани простор (граница Плана) није разрађиван до сада.

Истом Одлуком, Јавно предузеће за уређивање грађевинског земљишта «Краљево» из Краљева је припремило материјал (концептуални оквир планирања) за Концепт Урбанистичког плана Нацрт плана у границама описаним у члану 2. Одлуке о приступању изради ПГР “РУДНО”.

Концепт ПГР-а “РУДНО” усвојен је на 4 (четвртој) седници Комисије за планове Града Краљева, одржаној дана 04.09.2014.год.

Укупна површина Плана генералне регулације “РУДНО” износи око 37,95 ha. Визија и циљ планирања на овом простору заснива се на стварању услова за његову реализацију кроз:

- већу привлачност простора за подстицај туристичког, привредног, трговинског развоја, делотворно, сврсисходно и организовано коришћење природних и изграђених потенцијала,
- смањење просторних ограничења за развој највећим могућим ограничењима ширења непланске градње,
- развој мреже инфраструктуре и отворених простора и унапређење елемената урбане структуре.

Израдом и доношењем плана генералне регулације, ствара се плански основ за његово директно спровођење, издавање локацијских услова, израду техничке документације, прибављање дозвола у складу са законом, односно стварање услова за планирану изградњу што ће имати позитивне ефекте на подизању нивоа конкурентности, а самим тим и на динамику будућег развоја.

1.1 Правни основ за израду Плана генералне регулације "“РУДНО”:

- **Одлука о изради Плана генерелне регулације "Рудно" под бр 011-50/2013-III од 5.7.2013.год (Сл.лист града Краљева 7/2013).**
- **Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/2009 и 81/2009- исправка 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014 ,145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019, 37/2019 и др.закон , 9/2020 и 52/2021).**

- Правилник о садржини, начину и поступку израде планске документације ("Сл. Гласник РС" бр.32/2019 од 3.маја 2019.год.);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, и 95/18 – др. закон),
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12),
- **Одлука о проглашењу „Парк природе Голија“ (13.02.2009 год. сл.гл.16/09)**
- **Одлука о формирању Резервата Биосфере“Голија-Студеница“ (UNESCO MAB програм, септембра 2001. године)**

1.2 Плански основ за израду и доношење Плана генералне регулације:

- **Просторни План Града Краљева**, број 011-1/2010-II од 11.марта 2011 године (Службени лист града Краљева број 07/2011) прописао је да ће се за подручје Рудна урадити ПГР у складу са смерницама датим у овом Плану.
- **Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Голија"** (ПППН Парка природе"Голија), усвојен на седници Владе (13.02.2009 год. Сл.гл.16/09)
- **План Детаљне Регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе “Голија”**(на територији града Краљева) („Службени лист града Краљева”, број 16/2018 и 26/2018);

2. ГРАНИЦА И ПОДЛОГА ОБУХВАТА ПЛАНА

2.1 Опис границе

• Граница Плана почиње на тромеђи кп бр. 1790 и 1770 и пута кп бр. 3228 иде у правцу запада обухватајући граничне парцеле бр. 1790; 1791; 1789; 1788/2; 1788/1; 1787/1; 1776; 1782; 1781 и 1780 пресеца пут кп бр. 3229 и наставља у правцу југа обухватајући граничне парцеле бр. 1831; 1825/1; 1825/3; 1821; 1820/1; 1816/1 и 1817 и избија на пут кп бр. 3213. Граница даље пресеца пут 3213 и наставља обухватајући граничне парцеле бр. 2406/3; 2405 пресеца пут кп бр. 2430 и његовом јужном страном наставља до пута кп бр. 3230 који пресеца и јужном страном пута 3231 на кратко скреће према југу до парцеле 2634/2 где скреће и обухватајући парцеле 2634/2; 2634/3; 2634/4 и 2634/1 поново избија на пут кп бр. 3231 који пресеца и наставља даље обухватајући граничне парцеле бр. 2653; 2652; 2651; 2657; 2679; 2680 и 2681 и поново избија на пут кп бр. 3113 који пресеца тачка. Граница даље наставља обухватајући граничне парцеле бр. 1700; 1699/2 1699/1; 1698; 1691; 1689; 1690 и 1703 пресеца пут кп бр. 3227 и обухватајући кп бр. 1726 избија на пут кп бр. 3228 чијом западном страном скреће према северу до парцеле 1790 где је граница и почела.Површина обухвата Плана генералне регулације "Рудно" " износи око 37,95 ха.

• Граница Плана дефинисана је и координатама тачака:

	Y	X
1	7458577.75	4808306.96
2	7458586.87	4808304.15
3	7458977.92	4808249.58
4	7458981.06	4808246.83
5	7458978.18	4807884.47
6	7458998.04	4807876.79
7	7459058.81	4807699.29
8	7459052.23	4807693.91
9	7458797.86	4807605.30
10	7458781.09	4807592.40
11	7458709.18	4807626.89
12	7458704.23	4807627.92
13	7458593.29	4807753.43
14	7458588.39	4807754.34
15	7458446.74	4807694.51
16	7458444.32	4807698.22
17	7458208.85	4807872.57
18	7458202.89	4807870.54
19	7458086.99	4807902.99
20	7458087.08	4807910.06
21	7458403.63	4808094.00
22	7458424.21	4808090.99

НАПОМЕНА: Попис катастарских парцела је ажуран са даном добијања катастарских подлога од стране надлежне Службе за катастар непокретности Краљево за потребе израде овог урбанистичког плана. Обзиром да су могуће промене бројева катастарских парцела услед спровођења парцелације и препарцелације у току израде плана, потребно је да се надлежној Служби за катастар непокретности Краљево уз овај попис катастарских парцела, достави и граница плана (обухват) у државном координатном систему да би се избегла, могућа неажурност бројева катастарских парцела за које је потребно извршити пренамену из пољопривредног у грађевинско земљиште у складу са овим планским актом.

2.2. Геодетске подлоге

За потребе израде плана , а у складу са чланом 40. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број број 72/09 и 81/09- исправка 64/10-УС, 24/11, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС и 132/2014 , 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019, 37/2019 и др.закон и 9/2020), поднет је захтев надлежном Одељења за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности Градске управе града Краљева за прибављање катастарских подлога од стране Служба за катастар Краљево- Републичког геодеског завода. Подлоге за овај план достављене су од стране Одељења за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности- РГЗ Служба за катастар Краљево катастарске подлоге за потребе ПГР „Рудно“, под бројем: 87/2019-6 од 01.08.2020.године. Подлоге су креиране извозом из оргиналне базе података дигиталног катастарског плана

и усаглашене са стањем у ДКП-у. Ове подлоге ће бити допуњене потребном топографијом на основу теренских геодетских мерења, Службе за геодезију и ГИС -ЈП за уређивање грађевиског земљишта "Краљево".

2.3 Попис катастарских парцела

У граници Плана налазе се следеће целе и делови катастарских парцела и то:
Целокупне катастарске парцеле:1583/3, 1662, 1681, 1682, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699/1,1699/2, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704,1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1726/1, 1726/2, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785,1786/1, 1786/2, 1787/1, 1787/2, 1788/1, 1788/2, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795/1, 1795/10, 1795/11, 1795/12, 1795/13, 1795/14,1795/15, 1795/16, 1795/2, 1795/3, 1795/4, 1795/5, 1795/6, 1795/7, 1795/8, 1795/9, 1796/1, 1796/2, 1797/1, 1797/2, 1798, 1799, 1800, 1801/1, 1801/2, 1802/1, 1802/2, 1802/3, 1802/4, 1803/1, 1803/2, 1804, 1805, 1806/1, 1806/2, 1806/3, 1806/4, 1806/5, 1806/6, 1806/7, 1806/8, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814/1, 1814/2, 1814/3, 1815/1, 1816/3, 1816/4, 1816/5, 1816/6, 1816/7, 1816/8, 1817, 1818, 1819,1820/1, 1820/2, 1820/3, 1820/4, 1820/5, 1820/6, 1820/7, 1820/8, 1820/9, 1821, 1822, 1823/1, 1823/2, 1824, 1825/1, 1825/2, 1825/3, 1826/1, 1826/2, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844/1, 1844/2, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1872, 1874, 2393, 2396, 2397, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403/1, 2403/2, 2403/3, 2404, 2405, 2406/1, 2406/2, 2406/3, 2407, 2408, 2409/1, 2409/2, 2409/3, 2410/1, 2410/2, 2410/3, 2410/4, 2411, 2412, 2414/1, 2414/2, 2416, 2634/1, 2634/2, 2634/3, 2634/4, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659/1, 2659/2, 2659/3, 2659/4, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670,2671, 2672, 2673/1, 2673/2, 2673/4, 2674, 2675, 2676/1, 2676/3, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2698, 2699.

Делови катастарских парцела:1869, 2395, 2436, 2686, 3200, 3213, 3227, 3228, 3229, 3231.Све КО Рудно.

2.4. Граница грађевинског подручја ПГР Рудно

Граница грађевинског подручја је уједно граница плана.

2.5. Граница ван грађевинског подручја

Нема.

2.6. Попис парцела за јавно земљиште:

Намена јавне површине	Број катастарске парцеле	Катастарска општина
ЦЕНТРАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	Месна заједница и Дом културе: Део КП бр:1711	КО Рудно
ШКОЛСТВО	КП бр.1706	КО Рудно

ЗДРАВСТВО	КП бр.2663	КО Рудно
ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	Србија шуме и Цивилна заштита : КП бр.1707/1, 2403/2 и део 1726	КО Рудно
КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ	Трафостаница:део КП бр: 2406/2 Пошта: део КП бр: 181	КО Рудно
ФУДБАЛСКО ИГРАЛИШТЕ	КП бр.1406/1	КО Рудно
САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	КПбр:1705,1709,1822,1841,2436, 2668,3200,3213,3227,3228 и 3229	КО Рудно
ШУМА	КП бр.2407	КО Рудно

3. ПОДАЦИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

3.1 Обавезе, услови и смернице из Планова вишег реда

1. **Просторни План Града Краљева(Службени лист града Краљева број 07/2011)**

2. **Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Голија" усвојен на седници Владе (13.02.2009 год.Сл.гл.16/09) који обухвата обе намене (Парк природе "Голија" и Резерват Биосфере ''Голија-Студеница'') и сходно професионалним и међународним критеријумима, дефинише и њихову заштитну зону**
3. **План детаљне регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Голија" (на територији града Краљева) („Службени лист града Краљева", број 16/2018 и 26/2018);**
4. **Резерват Биосфере „Голија-Студеница" проглашен Актом Интернационалног координационог савета МАБ програма UNESCO - од 2001.године**
5. **Просторни план Републике Србије – ППРС/("Сл. гласник РС", бр. 88/2010)/**

1. Извод из Просторног плана града Краљева

Просторни План Града Краљева,(Службени лист града Краљева број 07/2011) представља дугорочни стратешки документ који нуди опредељења за коришћење, организацију и уређење простора и основне правце економског и социјалног развоја са временским хоризонтом од петнаест година (2025.). Носилац израде Просторног плана је, на основу одлуке и поверених послова од стране Скупштине града Краљева, била Дирекција за планирање и изградњу „Краљево" из Краљева. Просторни план града Краљева урађен је у складу са Законом о планирању и изградњи „Службени гласник РС", број 72/09 од 11.09.2009. године.

- **Однос градских и сеоских насеља и мере за равномеран територијални развој**

Део Просторног Плана 3.2.2.4.

Пољопривреда представља основни потенцијал за развој сеоских подручја, на подручју Града Краљева, при чему се посебно истичу сточарство, воћарство и ратарство, који су у већини села основни извор прихода становништва.Уз активирање **сеоског туризма** (нарочито у гравитационом подручју **Рудна,** Гоча и Богутовца) и излетничког, спортско-рекреативног и ловног туризма, ова привредна грана ће постати једна од основних у привредном систему Града и отворити нове могућности за обнову села. Степен развоја саме привреде у селима је на ниском нивоу, чему посебно доприноси велика површина Града. Занатство и трговина су слабо развијени, док комунални проблеми постоје у већини села

Већина насеља нема канализациону мрежу. Путеви су у зависности од позиције села различитог квалитета.Највећи број села се налази у брдско-планинском подручју са проблематичном доступношћу, а унутарсеоска саобраћајна матрица је у многим случајевима слабог квалитета. Одношење и депоновање смећа није организовано на већем делу Града, при чему струготина представља посебан проблем. Демографска ситуација је неповољна, поготово у селима брдско-планинске зоне. Многа сеоска насеља су у ситуацији да поседују добар стамбени фонд у којем се само повремено или у мањим деловима живи. Улагање у стамбене јединице и понеки верски објекат, је по правилу једино, док се у привредне и услужне делатности врло мало инвестира.

Основна планска решења која би могла да ревитализују села, могу се сврстати у неколико категорија:

- **Економска обнова**:(ре)организација пољопривредне производње комасацијом и укрупњавањем поседа, модернизација пољопривредне производње и удруживање више произвођача у добровољне и интересне задруге, кластере и слично, отварање малих и средњих предузећа у области прехрамбене индустрије, финализација пољопривредних производа, односно заокруживање потпуног циклуса пољопривредне производње на селу, већа улагања у комуналну и саобраћајну инфраструктуру села и њихова обнова, изградња и унапређење (приоритет системи за наводњавање), боља повезаност са центром Града изградњом и модернизацијом саобраћајних комуникација, као и ефикаснији и јефтинији јавни превоз и са осталим селима, стимулисање развоја у сеоским насељима које обухвата и друге активности: сервиси за поправку механизације, едукација и подстицање становништва за производњу здраве хране и аутохтоних производа, обнављање етно-заната, стимулисање приватне иницијативе у сектору јавних служби, подстицање посебних програма у култури, спорту и рекреацији, како би се очувале и развиле духовне и материјалне вредности села);
- **Социјална обнова**: (повећање атрактивности села кроз подизање нивоа услужних делатности, едукација становника села у правцу модернизације и организације пољопривреде, улагања у привреду, припреме развојних пројеката којим се конкурише за финансијска средства и друго, обнова запуштене аутентичне архитектуре краја, као и изградња нових кућа које би биле у духу локалне традиције);
- **Еколошко-физичка обнова**: (валоризација предности села и истицање традиционалних вредности, развој посебних облика туризма који би активирали сеоско подручје и подстицање локалне фолклорне традиције уз истицање еколошких специфичности).

Велика површина, различити потенцијали и разноликост територије Града Краљева, одређују потребу израде различите планске документације:

- за део територије Града усвојен је Просторни план подручја посебне немене Парка природе Голија;
- за села са развијеним центром раде се шеме (Гокчаница, Рођевићи, Врба, Сирча, Мрсаћ, Закута и Мланча) и (Рудно, туристичка зона);
- За ова насеља је обавезна израда урбанистичких планова.

Насеља са развијеним центром:
Насеља са развијеним центром су она насеља која у систему обједињавају два или више примарних села у једну просторно–функционалну целину. Планирана насеља са развијеним центром су: Врба, Жича, Закута, Лаћевци, Конарево, Међуречје, Мланча, Мрсаћ, Ратина, Самаила, Роћевићи, **Рудно** и Сирча.
Ова насеља поред унутрашњих имају развијене и спољне функције према примарним насељима. У свом саставу имају следеће садржаје: основну школу, месну канцеларију, месну заједницу, дом културе, здравствену амбуланту, пошту, аутобуску станицу, пољопривредну задругу и друге централне садржаје као што су трговина, угоститељство, занатство, бензинска станица сл.
У примарним насељима брдско–планинског типа планирано је задржавање или незнатно повећање површине стамбене зоне. За разлику од њих у примарним равничарским насељима предвиђено је повећање грађевинског рејона. У овим насељима развијати етнотуризам и агротуризам с обзиром на очуваност природне средине уз обавезу подизања нивоа комуналне опремљености.
Правила уређења сеоског дворишта:
У оквиру стамбене зоне заступљено је породично становање кроз следеће типове домаћинстава:
1. непољопривредно,
2. мешовито и
3. пољопривредно.

Организација сеоског дворишта зависиће од типа домаћинства и конфигурације терена, а у складу са правилима уређења сеоског дворишта.
Правило 134: Основни садржаји сваког сеоског насеља су дворишта. Код свих категорија насеља дворишта одређују карактер урбанистичке структуре села.Организација сеоског дворишта требало би да се одвија у оквиру грађевинског подручја сеоских насеља уз пут или улицу. Препорука је да се нова дворишта формирају или у близини сеоског центра или уз трасе постојећих или новопланираних насељских путева. Избегавати формирање нових сеоских кућишта потпуно изолованих ван насељских групација и саобраћајница.Дворишта морају бити функционално организована, да омогуће удобност становања, пруже основне хигијенске услове живота и рада и да задовоље естетску функцију.Организација сеоских дворишта зависиће и од места насеља које оно заузима у хијерархијској структури, као и од морфолошког типа насеља. У секундарним центрима и приградским насељима биће доминантно непољопривредно становништво, што ће условити постојање претежно непољопривредних домаћинстава. Мешовита, а посебно пољопривредна биће заступљена у мањем обиму. У селима са сеоским центром и примарним насељима претежно ће бити мешовито и пољопривредно становништво, тако да ће и организација дворишта бити у складу са категоријом становништва.
Правило 135: На подручју Града Краљева, а у зависности од привредних активности у сеоским насељима биће три основна типа (са варијацијама) дворишта:
- пољопривредно,
- мешовито,
- непољопривредно.

Приликом одређивања локација за нове објекте на селу у оквиру сеоских домаћинстава и изради локацијске дозволе за њихову изградњу потребно је задржати традиционалну поделу и организацију на кућно двориште, економско двориште и башту. Објекти за потребе сеоског домаћинства могу се градити на слободном простору у оквиру постојећег домаћинства, на простору проширене окућнице или на простору локације која

се одређује формирањем новог домаћинства. Приликом изградње нових објеката на селу тежити да се сачувају стари објекти који имају амбијенталну вредност и који се могу реконструисати. На сеоском пољопривредном двориштву обављају се две основне функције и то становање и производња. Код ових дворишта највећу површину имаће економски део дворишта. Сеоска домаћинства која су мешовита имаће мање развијен економски део дворишта.Непољопривредно становништво имаће двориште без економског дела или са њим веома мале површине.

Правило 136: да би дворишта могла да буду организована на повољан начин и као таква да функционишу, морају да задовоље одређене критеријуме као што су величина парцеле, ширина фронта, диспозиција објеката у дворишту у зависности од намене и др.

Правило 143: Зона хотела, одмаралишта, спорта и рекреације има за циљ повећање атрактивности подручја и туризма и очување изворних ресурса на којима је базиран развој.

- У овим зонама предвиђа се:
- изградња нових објеката за развој туризма и пратећих садржаја и функција;
- реконструкција и трансформација постојећих туристичких објеката (према могућностима локације) у више категорије;
- квалитетна реконструкција постојећих стамбених објеката на простору зоне хотела и одмаралишта;
- Урбанистички показатељи су:
- максимални индекс заузетости 60%;
- максимални индекс изграђености 1,2;
- максимална спратност П+2+Пк.

Изградња пратећих објеката, адаптација, реконструкција и опремање постојећих објеката врши се у складу са општим правилима уређења и правилима изградње.

„Викенд становање“чине групације индивидуалних стамбених објеката лоцираних у природном окружењу који се користе повремено (одмор, рекреација, боравак викендом ван града итд.). Објекти су са једним, два или три стана.

- Урбанистички показатељи су:
- максимални индекс заузетости 25%;
- максимални индекс изграђености 0,6;
- максимална спратност П+1+Пк;
- минимум зелених површина 40%;
- уколико је парцела већа од 1000м2 урбанистички параметри се примењују на део парцеле који је опредељен за изградњу – стамбени део.

Сагледавајући покривеност планском документацијом (Карта покривеност планском документацијом) на територији Града Краљева, неопходно је израдити урбанистичку документацију за планирани центар заједнице села Рудно;

2. Извод из просторног Плана подручја посебне намене Парка природе "Голија"

Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Голија" обухвата обе намене (Парк природе "Голија" и Резерват Биосфере ’’Голија-Студеница’’) и сходно професионалним и међународним критеријумима, дефинише и њихову заштитну зону.

Парк природе Голија, утврђен за природно добро 2001. године. Уврштен је у еколошки значајна подручја (Голија – ЕМЕРАЛД RS0000030, Голија – IPA, Голија – IBA RS029IBA и Голија – PBA 09, а планирано је и уписивање у Рамсарску листу). Део Парка природе Голија је 2001. године стекао и међународни статус заштите (уписан је у Листу резервата биосфере MAB програма UNESCO, као Резерват биосфере „Голија–Студеница" и уз „Бачко Подунавље" представља једино природно добро на подручју Србије са тим статусом).

Режим I степена заштите („core area") на планском подручју обухвата 13 локалитета на укупно 485,1 ha (0,8% планског подручја), док **режим II степена заштите („buffer area")** обухвата 14 делова планског подручја на укупно 2.951,2 ha (око 5% планског подручја). **Режим III степена заштите („transition area")** се примењује на осталом делу простора Парка природе у обухвату Просторног плана, односно на 38.925 ha (око 64% планског подручја). У обухвату Просторног плана, Парк природе Голија заузима површину од 42.361 ha (око 70% територије плана).

Планинско подручје Голије представља примарну туристичку дестинацију (планински ризорт „Голија") са комплетном целогодишњом туристичком понудом (регионална целина интегрисане понуде унутар туристичког кластера „Средишња и Западна Србија"). Одрживи развој туризма на Голији, са Радочелом и Чемерном (као високопланинским подручјем од националног значаја, са повољним положајем у односу на потенцијалну туристичку тражњу), стратешко је питање привредног и социјалног развоја централне и западне Србије. Овај развој ће се базирати на презентацији и одрживом коришћењу културних и природних вредности (уз њихову интеграцију у јединствену туристичку понуду овог подручја и окружења), развоју туристичке инфраструктуре и ресурса, као и интегрисању у шире туристичке просторе.

За део територије Града Краљева – простор ПГР"РУДНО" у ППППН ПП Голија дефинисана су општа правила/мере и услови заштите, уређења и коришћења подручја у режиму III степена заштите:

Правила заштите, уређења и коришћења подручја овим Планом приоритетно се усаглашавају са активним мерама заштитне природне и културне баштине и одрживим газдовањем ресурсима.

Степен истражености подручја не омогућава, у свим очекиваним случајевима, непосредну примену правила, већ је неопходна њихова даља разрада, кроз планска акта нижег реда (ПГР"РУДНО"), уз претходна или нова истраживања и посебна програмска документа.

У изради свих других планова и програма у зони утицаја требало би да се узму у обзир циљеви, критеријуми и мере заштите и уређења утврђене овим Планом и обезбеди планирана функционална веза са заштићеним подручјем.

Циљеви и услови заштите природе, културних добара и животне средине:

- Затечено стање средине представља полазни ниво ка остварењу циљева складног просторног и укупног развоја.
- Циљеви рационалног коришћења и заштите простора су следећи:
- смањивање и спречавање ненаменског коришћења природних ресурса, пољопривредног земљишта високог бонитета и подземних вода;
- радикално санкционисање и сузбијање бесправне изградње, посебно у руралним подручјима;
- подстицање изградње објеката свих врста унутар грађевинских подручја насеља, с посебним нагласком на ревитализацији постојећих објеката;

- афирмација економског коришћења природних ресурса у складу с начелима одрживог развоја, а посебно у домену експлоатације природних ресурса, пољопривредне производње,
- санација девастираних површина, посебно експлоатацијских поља и дивљих депонија променом намене у трајне облике коришћења ;
- успостављање јединственог система за спречавање и уклањање штета од елементарних непогода;
- успостављање сложеног система за праћење промена у простору.
- Заштита предела, заштита природне баштине, заштита животне средине, циљеви демографског развоја, циљеви просторног развоја (мрежа насеља, јавне службе, саобраћајно-транспортни систем, рекреативна инфраструктура, електроенергетска инфраструктура, телекомуникациона инфраструктура, водоснабдевање и канали сање отпадних вода, топлификација, управљање отпадом), циљеви привредно гразвоја, (шумарство, пољопривреда, ловство, риболовство, рударство и минералне сировине, водопривреда и хидроенергетика и туризам) представљају обавезне услове за израду планске и програмске документације за заштићено добро, односно за цело подручје Плана, а у складу са Законом о заштити животне средине.
- Уколико дође до конфликта интереса у односу на посебне функције простора и на међународне обавезе, надлежно министарство за заштиту животне средине ће обезбедити усаглашавање на потребном нивоу.Одступање од Правила ПППП ПП „Голија”, могуће је једино у посебном поступку измене и ревизије Плана, у случају елементарних катастрофа, измене Уредбе о заштити Парка природе Голија и доношењем нових законских прописа.Уколико се појаве несагласности у дефинисању граница простора Парка природе, Резервата биосфере и појединих зона, до ревизије Уредбе о заштити Парка природе „Голија” и доношењем правних аката о заштити споменика културе и заштитних зона по свим основама, решаваће надлежна министарства.
- На подручју режима заштите III степена забрањује се:
- изградња индустријских, инфраструктурних, хидротехничких и других објеката чији рад и постојање могу изазвати неповољне промене квалитета земљишта,вода, ваздуха, живог света, лепоте предела, културних добара и њихове околине;
- градња стамбених, економских помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинских подручја утврђених посебним планским и урбанистичким документима, односно градња објеката пољопривредних домаћинстава изван постојећих грађевинских парцела до доношења тих докумената;
- експлоатација минералних сировина, изузев коришћења привремених мајдана камена и позајмишта земље и речног материјала;
- разградња и други видови уништавања објеката који по архитектонско грађевинским одликама и времену настанка и намени представљају споменике народног градитељства;
- уништавање врста биљака и животиња заштићених као природне реткости;
- преоравање земљишта, крчење и шума и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе јаке и ексцезивне водне ерозије и неповољне промене предела;

- складиштење, одлагање и бацање смећа и отпадних материјала изван места одређених за ту намену, као и нерегулисано одлагање стајског ђубрета;
- руковање отровним хемијским материјама и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађивање земљишта и вода.
- Насеља са израженим туристичким функцијама:
- Најзначајнији туристички ресурси планског подручја су:
- Рудно – секундарни центар на потезу Студеница – Градац, који помаже интеграцију споменичког наслеђа на међународној културно-туристичкој рути „Трансроманик", у јединствену туристичку понуду;

3. Извод из Плана детаљне регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Голија" (на територији града Краљева) („Службени лист града Краљева", број 16/18).

У складу са смерницама из ПППППН Парка природе Голија, од стране пет јединица локалних самоуправа (Ивањица, Рашка, Сјеница, Нови Пазар и Краљево), којима административно припада подручје Парка природе Голија, донете су одлуке о изради планова детаљних регулација, за коридоре инфраструктуре – водоснабдевања, одвођења отпадних вода, електроснабдевања и "туристичког пута Голија". Паралелно са израдом планског документа, израђена је и стратешка процена утицаја на животну средину.
Основни разлог за израду и доношење плана детаљне регулације је стварање услова за реализацију инфраструктурних коридора, у циљу подизања нивоа приступачности и квалитета комуналне инфраструктуре, што ће имати позитивне ефекте на подизању нивоа конкурентности, а самим тим и на динамику будућег развоја.
Израдом и доношењем плана детаљне регулације, створио се плански основ за његово директно спровођење, издавањем локацијских услова, израду техничке документације, прибављање дозвола у складу са законом, односно стварање услова за изградњу инфраструктурних система.У оквиру границе обухвата Плана, грађевинском земљишту припадају надземни делови објеката линијске инфраструктуре (трафостанице, резервоари, ППОВ, црпне станице, ППВ и слично).
По постојећој намени површина, с обзиром да се у планском подручју налазе линијски коридори инфраструктуре (са планираним припадајућим објектима), захваћене су површине постојећих путева, делови грађевинског подручја у насељима, као и делови парцела пољопривредног и шумског земљишта.

3.2 ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ОД УТИЦАЈА НА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016–2025. („Службени гласник РС", број 85/14);
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС", број 57/08);
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС", број 12/10);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС", број 13/11);
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара;
- Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године („Службени гласник РС", број 98/16);

- Стратегија управљања отпадом за период 2010–2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10) и др.;
- Студија у оквиру пројекта Мрежа за подршку руралном развоју Село Рудно,општина Краљево - Мрежа за подршку руралном развоју - Подручни центар Краљево /Аутори: Иван Вилимоновић и Миленко Ралевић – од јуна 2008.године;
- Маркетинг план туристичког потенцијала Рудњанске висоравни/Аутори Радојка Савић и Драган Рогановић - од октобара 2007.године;
- Туризам на Рудну – сепарат/Аутор Невена Дробњак - од априла 2014.године

- Мастер план развоја туризма Голија са пословним планом аутор HORWATH CONSULTING ZAGREB/ Наручилац Министарство економије и регионалног развоја Републике Србије – од 27. децембра 2007.

3.3 ОЦЕНА РАСПОЛОЖИВИХ ПОДЛОГА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

За потребе израде плана , а у складу са чланом 40. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број број 72/2009 и 81/2009- исправка 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014 , 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019, 37/2019 и др.закон , 9/2020 и 52/2021). поднет је захтев Одељењу за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности Градске управе града Краљева за прибављање катастарских подлога од стране Службе за катастар Краљево- Републичког геодеског завода. Подлоге за овај план достављене су од стране Одељења за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности- РГЗ Служба за катастар Краљево , под бројем: 87/2019-6 од 01.08.2020.године. Подлоге су креиране извозом из оргиналне базе података дигиталног катастарског плана и усаглашене са стањем у ДКП-у. Ове подлоге ће бити допуњене потребном топографијом на основу теренских геодетских мерења, Службе за геодезију и ГИС -ЈП за уређивање грађевиског земљишта "Краљево".

3.4 ЦИЉЕВИ УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА ПЛАНА

Суштински циљ је промена тенденција у досадашњем развоју. Опредељење је да се изгради центар, на принципима урбанистичке организације туристичког центра, са прецизираним инфраструктурним, супраструктурним капацитетима и јасно дефинисаном понудом. Такође је неопходно стварање одговарајућег амбијента за инвестирање (са стимулативним мерама) кроз маркетиншку презентацију.

Основни циљ

Основни циљ Плана генералне регулације Рудно је урадити га у свему према Закону о планирању и изградњи, тако да буде максимално спроводљив и употребљив, што значи да треба да се омогући директно спровођење, односно директно формирање и издавање локацијских дозвола уз евентуално додатно коришћење инструмената за његово спровођење. Одлуком о заштити подручја Голије, (Просторни план подручја посебне намене Парка природе "Голија") као предела изузетних природних вредности, антиципиран је савремени концепт одрживог, трајног развоја који захтева промене у вредносним ставовима и критеријумима, од локалног до државног нивоа, при чему се утврђују карактеристични индекси дефинисања циљева и одрживости, уз примену еколошких стандарда, поштовања граничних капацитета и оцене утицаја. Применом искустава, иновација и успешне праксе, уз обезбеђење разноврсних извора финансирања,

посебно се подстиче иницијатива на локалном нивоу. Често супротстављени циљеви развоја подлежу првенствено еколошким, а затим и еколошко-технолошким, финансијским и другим проверама.

Општи циљеви заштите, развоја и уређења/Просторни план Републике Србије – ППРС

Као релевантни дугорочни програм развоја, Просторни план поставља следећу планску обавезу као општи циљ: "постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја". Овај просторни план, стратегије развоја и друга општа документа донета на нивоу државе, дефинишу опште циљеве који се односе на подручје Голије:

- обезбеђивање квалитетне животне средине;
- очување равнотеже екосистема и обнова оних који су нарушени;
- одржавање биодиверзитета;
- заштита, обнова и санација стања живог света, угрожених и ретких биљних и животињских врста;
- заштита највреднијих природних добара, природних предела, амбијента и пејсажа око културно-историјских споменика, људским радом створених добара и градитељског наслеђа;
- рационално коришћење природних ресурса;
- заустављање даље деградације природне средине, посебно ерозије;
- развој еколошке етике и знања о последицама и узроцима нарушавања животне средине.

Општи циљеви заштите, развоја и уређења/ Парка природе

Као природног добра од националног и међународног значаја, у складу са претходним, усвојеним циљевима и опредељењима просторног развоја Републике Србије и специфичностима овог подручја, заснивају се на поштовању:

- режима и мера заштите биолошке, геолошке и предеоне разноврсности и заштите посебних природних и културно-историјских вредности у циљу очувања и унапређивања специфичних вредности Парка природе и Резервата биосфере;
- концепта одрживог коришћења природних ресурса у складу са националном и регионалном политиком у области социоекономског, еколошког и другог развоја;
- обавеза усклађивања коришћења простора са могућностима и ограничењима природних и створених вредности и са потребама социјалног и економског развоја подручја и локалне заједнице;
- потреба његовог укључивања у међународне програме и активности заштите биодиверзитета, развоја планинских подручја и др.

Основни циљеви/ Резервата биосфере

Основни циљеви су:

1. очување биолошког диверзитета и здравих екосистема;
2. стицање знања о природним системима и њиховим променама, о традиционалним облицима коришћења земљишта и коришћењу природних ресурса на усаглашен начин;
3. сарадњу у решавању проблема везаних за природне ресурсе.

Претходна истраживања, расположива документација, општи и посебни циљеви и критеријуми заштите и развоја, развојни програми на свим нивоима, сугестије локалних

заједница, као и оцена природних и створених вредности и развојних потенцијала на подручју, одређују основно полазиште Просторног плана. Планинско подручје, представља целовиту демографску, просторну, функционалну и природну средину, при чему Парк природе и Резерват биосфере чине део тог јединственог простора:

4. основни демографски, социоекономски проблеми, као и могући развојни програми, треба да се решавају на јединствен начин на подручју, уз прецизно дефинисање начина и одговарајуће форме управљања и поштовање регионалних специфичности и надлежности локалних органа управе;
5. развојни програми Републике Србије, као и очекивана подршка из међународних фондова примењује се на подручје у целини.

Општи критеријуми односа према ресурсима на подручјима посебне намене подразумевају:

6. заштиту биодиверзитета и заштиту посебних природних и културних вредности међународног, националног, регионалног и локалног значаја;
7. рационално коришћење природних ресурса, које је примерено широј националној и регионалној политици у области социо-економског, еколошког и другог развоја;
8. одрживи развој заштићених подручја и заштитних зона (зона утицаја) који има позитиван утицај на развој и квалитет живљења, на регионалном и локалном нивоу.

Посебни циљеви

Међународне организације и фондови, различити програми (Акциони Програм за заштиту животне средине, 2001. и "Паркови за живот: акција за заштићене области у Европи"), и др. активирају и укључују све вредне планинске пределе Европе у трансрегионални развој кроз "заштиту планинских региона/јединствених биогеографских целина, као значајних економских подручја и подручја очуване и здраве животне средине; промовисањем одрживог развоја и квалитета живота у њима, а који се морају посматрати кроз шире просторне комплексе којима припадају при чему заштита, уређење и одрживо управљање природним ресурсимазахтевају регионалну и националну сарадњу и подршку земље; јачањем размена информација и искуства различитих планинских подручја; изградњом основа институционалне политике планинских подручја на националном и интернационалном нивоу".

Заједнички циљеви

Подручје Голије се као целина класификује, према Оквиру за класификацију заштићених подручја (ИУЦН, 1999), у 5. категорију управљања (мада садржи и елементе 1. и 4. категорије), чији су циљеви управљања:

- очување диверзитета предела, станишта, придружених врста и шумских екосистема;
- очување складне интеракције природе и културе кроз заштиту предела и одржавање традиционалног коришћења земљишта, начина градње као и друштвених и културних манифестација;
- могуће коришћење кроз рекреацију и туризам, у складу са основним квалитетима подручја;
- елиминација и даље спречавање коришћења земљишта и преобимних активности;
- подршка начину живота и економији која је у складу са природом и заштитом друштвеног и културног миљеа заједнице;
- подршка научним и образовним активностима које ће допринети дугорочној добробити локалног становништва и развој јавне подршке заштити таквих подручја;

- допринос бољитку локалне заједнице кроз коришћење природних производа и услуга".

Посебни циљеви предметне области/ локација Пгр“Рудно“/

- Афирмисати Рудно као туристички центар у функцији и погодностима за све категорије туриста као и традиционална ваздушна бања без еколошких ексидената (маркетиншки презентиратиати туристичке понуде);
- утврдити правила уређења, изградње, заштите и коришћења туристичког комплекса као туристичког подручја од националног интереса у складу са општим начелима и циљевима одрживог развоја и заштите животне средине;
- успоставити садржајно и функционално заокружену туристичку понуду; омогућити продужење туристичке сезоне и повећање степена искоришћености капацитета; обезбедити прихватање већег броја дневних излетника;
- сагледати могућност повећања постојећих капацитета руралног туризма, односно броја туристичких лежаја, у складу са просторним могућностима и ограничењима коју намећу заштита животне средине и инфраструктуре;
- планирање и изградња јавних, културних, здравствених, комуналних, рекреативних и спортских садржаја као и садржаја туристичких услуга у функцији предходно наведених стандарда;
- утврдити планске инструменте и мере за постизање високог стандарда архитектонског обликовања;
- афирмисати традиционални концепт викенд туризма;
- маркетиншки презентирати туристичке понуде;

Инфраструктурни циљеви:

- стварање услова за имплементацију саобраћајних капацитета, који би могли да подстакну привредне активности, као и њихова реконструкција и изградња.
- операционализација општих циљева која подразумева унапређење система путне мреже (као уравнотеженог система друмских саобраћајница уз задовољење свих нивоа повезивања са окружењем), али и развој и унапређење свих саобраћајних капацитета.
- дефинисање савремене саобраћајне мреже са свим неопходним пратећим садржајима, уз примену савремених технологија. Подизање нивоа услуге саобраћајно-транспортног система.
- одрживо функционисање саобраћаја са свим наменама у оквиру предметног обухвата Плана, где је саобраћајна инфраструктура носилац урбаног развоја (резервисање простора за планиране саобраћајнице).
- утврђивање планских решења, и циљу трајног решавања и обезбеђења услова за водоснабдевање свих туристичких локалитета и осталих корисника на предметном простору;
- успостављање система управљања отпадним водама, потпуна санитација подручја, у складу са законским прописима, са евакуацијом и пречишћањем отпадних вода;
- повећање сигурности и квалитета напајања електричном енергијом, уз уважавање принципа енергетске ефикасности;

Резиме:

- Суштински циљ је промена тенденција у досадашњем развоју. Основно опредељење је да се изгради туристички центар, на принципима урбанистичке

организације, са прецизираним инфраструктурним и супраструктурним капацитетима и јасно дефинисаном понудом. Такође је неопходно стварање одговарајућег амбијента за инвестирање (са стимулативним мерама) кроз маркетиншку презентацију.

4. АНАЛИЗА И ПРИКАЗ СТАЊА ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ - ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА

На основу анализираног стања и откривених неповољности у досадашњем просторном развоју насеља, на основу постављених и усвојених циљева даљег просторног развоја и потребе становништва за одређеним насељским садржајима, објектима и просторима сачињена је концепција будућег просторног развоја насеља Рудно.

Просторна организација насеља је конципирана на начин да се задрже постојеће функције, а у оквиру намене пословања обогаћена и допуњена новим садржајима. Планом генералне регулације предложено је повећање грађевинског подручја за оне површине за које је процењено за будући развој насеља Рудно, а то су површине намењене туризму, пословању и становању, односно свим површинама које су у функцији насеља.

4.1. Природне и антропогене карактеристике простора

1. Географски положај
2. Географска средина и њене одлике
3. Рељеф
4. Клима
5. Хидрографија
6. Биљни и животињски свет
7. Атракције и туризам

1. Географски положај истраженог простора /топографске карактеристике/

Повољан геостратешки положај Рудна

Рудно је раскрсница регионалних путева:Ушће – Студеница-Рудно (Државни пут 1.реда - 30), Брвеник–Градац–Рудно(Државни пут 2.реда-412) и Рудно–Девићи-Ивањица. Смештено је у централном делу планинског комплекса, и представља природно средиште његове функционалне интеграције.Рудњанска висораван се налази 100 километара југозападно од Краљева, на тромеђи општина Краљево, Рашка и Ивањица. Висораван је саставни део Парка природе “Голија” и Резервата биосфере “Голија-Студеница”. Висораван је на северу омеђена планином Радочело, а на југу и западу планином Голијом. На самој висоравни је смештено село Рудно, као централно место висоравни и још 4 села.

Село је брдско-планинског типа са низом засеока. Сви делови села и околни засеоци су повезани макадамским путевима. Само регионални пут који долази из правца Брвеника асфалтиран је до центра села. На 15 км северно од села налази се манастир Студеница, а 13 км североисточно налази се Ушће, а 100 км северно-источно регионални центар Краљево и 34 км југоисточно налази се Рашка. Са западне стране село се граничи са селима Ивањичке Општине (Девићи), са јужне стране са селима Општине Рашка

(Бинићи и Градац), а у осталом делу са селима Општине Краљево. У близини је железничка станица Брвеник (24 км). Месна заједница Рудно је подељено на три засеока: Бзовик, Река и Дражинићи чије границе нису одређене природним објектима, већ насељавањем.

На северозападу испод Радочела (највиши врх у општини Краљево 1643 м.н.в.) извире река Бревина и улива се у реку Студеницу. У јужном делу извире река Врело која се улива у Градачку реку и потом у Ибар. Кроз западни део пролази река Изубра и улива се у реку Студеницу. На територији села постоји око 50 извора пијаће воде.

Домаћинства насељавају већу територију села и смештена су углавном на парцелама веће површине. Окућнице коју углавном сачињавају површине под баштама, пашњацима и ораницама. Шири централни део села опасан је четинарским шумама са веома малим појасом листопадне шуме. Гранични делови села такође су опасани густим четинарима , с тим што је северозападни гранични део села према Радочелу опасан буковом шумом које пресецају ливаде, пашњаци и оранице.

У центру села смештена је четворогодишња школа, месна канцеларија, пошта, здравствена амбуланта, дечије одмаралиште »ГОЧ«, Центар за развој и промоцију „Рудно“, камп насеље, четири угоститељска објекта, 3. продавнице, недовршена млекара, трафостаница, ветеринарска служба, ски лифт, дом културе (урушен-само темељи), две цркве у непосредној близини (Никољача 16.век и Свете Тројице такође 16.век), откупни објекти предузећа »ИБАР РАШКА« и фудбалско игралиште. Друга основна школа (четворогодишња) смештена је у засеоку Бзовик, а трећа у засеоку Река.

Анализом постојеће изграђености утврђено је да највећу површину Плана генералне регулације“ Рудно“, заузима пољопривредно земљиште (њиве, воћњаци, ливаде, пашњаци), затим грађевинско земљиште испод индивидуалних стамбених објеката и осталих споменутих објеката. Највећи интензитет изградње је дуж саобраћајница и у центру села. Индивидуална стамбена изградња је распоређена дуж путних праваца и формира се по типу становања као: појединачни породични стамбени објекти, пољопривредна газдинства на пољопривредним парцелама ретке насељености, са карактер истикама пољопри- вредног становања.

2.Географска средина и њене одлике

- Природне и антропогене вредности:

Природне и антропогене вредности као могућност за развој туризма богат флористички (биљни) биодиверзитет. На основу разноврсности комплекса биотопа цело истраживано подручје Рудна, представља хармоничан предео, који се развија и мења као резултат узајамног деловања социо-економских, културних и природно-просторних фактора. Кроз читаво подручје се наизменично смењују ливаде, шумарци и обрадиво земљиште. Подручје је богато изворима воде, као и мањим речним токовима.

1. значајан центар ендемичних и реликтних биљних врста;
2. ендемизам и реликтност су заступљени у заједницама које гради планински јавор (Ацер хелдреицхии),и у ботаничком погледу је симбол овог подручја;
3. ботанички значај подручју дају и лишћарске и лишћарско - четинарске шуме прашумског типа (на локалитету „Изнад Љутих ливада”)
4. пејзажне, геоморфолошке, хидролошке, фаунистичке и друге особине су специфичности подручја, иако су још увек недовољно испитане.

- Геологија

У геолошкој грађи терена учествују: литолошки комплекси, почев од квартарних седимената, као најмлађих, преко стена неогених језерских басена, мезозојских класичних и карбонатних стена, вулканогено седиментних комплекса, до палеозојских кластита и метаморфита различитог степена кристалинитета. Читав терен и наведени стенски комплекси испресецани су и испробијани дубинским и жичним стенама различите старости, почев од гранитоида, андезита, дацида, дијабаза, габрова итд.

3.Рељеф

Рељеф подручја одликује морфолошка, морфогенетска и морфометријска разноврсност и он има планински карактер, с обзиром да преко 90% територије лежи изнад границе од 500 м. Најнижа тачка се налази на излазу реке Студенице са територије (359 м н.в.), а највиша тачка је Јанков Камен (1834 мнв).

4.Клима

Подручје карактеришу три основна климатска реона: долински са брдским (обухвата простор од 700 до 750 м.н.в.), који карактерише умерено-континентална клима са модификацијом условљеном околним планинама; прелазни-континентални (обухвата простор од 700/750 до 1300 м.н.в.), са кратким и свежим летима, топлим данима и свежим ноћима и дугим оштрим зимама са доста снежних падавина; планински (обухвата подручје изнад 1300 м.н.в.) са оштрим и хладним зимама и кратким прохладним летом. Средња годишња температура ваздуха је 9,5°C (Ивањица), а у Белим Водама 5,1°C. Најнижа средња месечна температура је у јануару, - 2,0°C (Ивањица) и -3,7°C (Беле Воде). Највиша средња месечна температура ваздуха је у јулу, 18,8°Ц (Ивањица) и 14,2°Ц (Беле Воде).Сезонски календар примењен у Рудну говори о типичном планинском климату са дугим и хладним зимама и топлим летима. Пад температуре започиње у другој половини августа да би температура благо падала све до почетка децембра када се спусти испод 0° Ц, да би се током децембра, јануара и фебруара задржала на најнижим вредностима са просеком од - 10° д15°Ц. Почетком марта температура почиње благо да расте и тај курс задржава све до краја априла. Просечна температура у току ова два месеца износи 10 - 15° Ц. У мају температура расте на 20° Ц Максималне температуре су почетком јуна, током јула и у прве две декаде августа, са просечним вредностима и преко 30° Ц. Температурне разлике прате и разлике у количини падавина. Најзначајније количине падавина су средином маја, што представља и једини период са довољном количином падавина за време вегетације. За разлику од кишног периода, сушни период траје просечно 2 месеца и протеже се од половине јуна до половине августа. Крајем августа количина падавина расте и повећава се све до пред крај октобра. Од краја октобра почињу благе снежне падавине и оне се могу задржати све до почетка марта. Клима на Голији је изузетно погодна за лечење болести крви (анемија, леукопенија, тромбоцитопенија, малигна хемопатија) и хроничних респираторних обољења (астма, бронхитис, емфизем). Током свих годишњих доба, гостима који долазе у Рудно се препоручују шетње кроз густе шуме и до оближњих планинских врхова Катава, Црквине, Диван, Никољача, Кривача и других, надморске висине преко 1200 метара, што доприноси потпуном окрепљењу и подмлађивању организма.

5.Хидрографија

Највеће реке подручја су: Студеница, Ношница, Бревина, Брусничка река, Брадуљичка река, Градачка река и Мланча. На подручју постоји и неколико мањих језера: Дајићко језеро (налази се на северозападној страни Голије), Кошаниново језеро (језеро се налази на северној страни Црепуљника) и језеро Округлица (налази се на северозападној страни Голије). Реке и потоци на планини Голији припадају сливном подручју Моравице,

Студенице и Дежевске реке. Посебно је у туристичком смислу интересантно изворište Студенице. Један крак реке чини река која извире на Одвраћеници, док се други крак Студенице формира на Честим врелима.

6. Биљни и животињски свет

- Флора

*Природни потенцијали Рудна су велики, карактеришу га богат флористички (биљни) биодиверзитет и врло значајан центар ендемичних и реликтних биљних врста.Ендемизам и реликтност су посебно заступљени у заједницама које гради планински јавор, ендемична и реликтна врста која представља у ботаничком погледу симбол овог подручја, затим лишћарске и лишћарско - четинарске шуме прашумског типа (локалитет „Изнад Љутих ливада") пејзажне, геоморфолошке, хидролошке, фауристичке и друге специфичности подручја.

Захваљујући израженој висини од око 1500 м, на Голији се среће репрезентативан спектар шумских заједница, карактеристичан за вертикално распростирање шума. Евидентирано је око 20 шумских заједница. На подручју доминирају чисте састојине са 60,5%, а мешовите се простиру на 39,5% територије. Евидентирано је више од 45 врста дрвећа, са високим степеном очуваности природног састава, као и присуство племенитих лишћара, дивљих воћкарица, као и ретке и карактеристичне врсте жбуња и приземне флоре. У дрвном фонду бројније су лишћарске од четинарских врста, а доминирају буква 63,3% по запремини и 54,0% у укупном запреминском прирасту, смрча (око 19,5% у укупној запремини и 23,0% у укупном прирасту), а далеко је скромније учешће јеле, црног бора, храста китњака, црног бора и цера (од 1 до 7%). Остале врсте дрвећа су незнатно заступљене, испод 1%, али доприносе биодиверзитету шумских екосистема. Ливаде и пашњаци су мозаично распрострањени на подручју и у односу на висински положај имају брдски, брдскопланински и планински карактер. Евидентирано је 15 ливадских фитоценоза.

- Фауна

Систематска истраживања целокупне фауне на подручју Голије нису вршена. Констатоване орнитофаунистичке вредности указују на велику биолошку разноврсност, па се подручје може сматрати важним европским центром орнитолошке специјске и генетичке разноврсности.

Животињско "царство" предела око Рудна чини негде око 95 врста птица и присуство око 22 врсте крупних животиња. Најзаступљеније врсте су: вук, јеж, алпска ровчица, слепо куче, пух лешњикар, ласица, мрки медвед, срна, дивља свиња, зец, веверица, мочварна ровчица и др.

7. Атракције и туризам

- Природне атракције:

Зоне заштићених биодиверзитета у изузетном природном окружењу су Радочело, Кошанинова језера , река Изубра и клисура Рудњанске реке.

Пешачке стазе-атракције:

На овом подручју мапирано је око 65 км пешачких стаза. Посетиоцима Рудна нуде се многобројне могућности за планинарење. Планинарске стазе воде кроз смрчеве, букове, јелове и борове шуме, ливаде богате шумским плодовима, гљивама и лековитим биљем. Стазе су видно обележене и мапиране. Посетиоцима су на располагању стазе различитих дужина и свака стаза има своју боју.

Жута стаза дужине 5200 метара намењена је старијој популацији.Стаза креће од центра Рудна и кроз смрчеву шуму долази се до цркве Никољача. Даљом шетњом посетилац стиже до видиковца где му се пружа изузетан поглед на Копаоник, Троглав, Столове и долину Градца.Плава стаза дужине 32910 метара због своје тежине и дужине намењена је првенствено професионалним планинарима и млађој популацији. Уз ову пешачку стазу имате могућност да наиђете на два инфопункта где се можете одморити или преноћити. Први локалитет се налази на локалитету Изубре у непосредној близини кањона Изубре, а други се налази на локалитету Голо брдо који води према Кошаниновим језерима. Оба инфопункта су у првој зони заштите Парка Природе. Стаза даље води према Радочелу, највишем врху општине Краљево (1643 мнв) и одатле ка Рудну (кружна стаза).Зелена стаза дужине 5700 метара спаде у средње тешке стазе и пролази кроз бројне засеоке.

- **Авантуристички туризам**

Основа развоја авантуристичког туризма је последица природних ресурса чиме Рудно располаже. То је облик туризма који може брзо да се развија јер не захтева велика улагања. Авантуристички турзам је заснован на концепту одрживог развоја и одговорне размене за све учеснике, јер је обострано корисан за туристе и локалне заједнице,специфичних или посебних интереса и може бити било која активност туриста која укључује две од следеће три компоненте: физичку активност, културну размену или интеракцију и контакт са природом. Представља младу грану туризма и основна карактеристика је да се туристичка кретања одвијају у природном окружењу, где туриста задовољава своје потребе у простору нестандардним рекреативним активностима и у нетипичном окружењу.

Основна обележја авантуристичког туризума су:

- учесници туристичких кретања мотивисани су за истраживања,
- не захтевају посебне услове смештаја и висок ниво услуга, али су им потребни доборо обучени водичи

1. **Параглајдинг**

Најбољи локалитет за скок је Студеница и засеок Бзовик – Рудно јер се на ова два места укрштају руже ветрова. Параглајдинг је врста ваздухопловног спорта, такмичарског и рекреативног карактера. Спада у најмлађе ваздухопловне спортове и један је од најлакших и најједноставнијих начина да се оствари сан о летењу. Не зхатева велика финансијска улагања. Лака и брза могућност самосталног полетања истовремено представља велики ризик, па параглајдинг спада у екстремне спортове.

2. **Брдски бициклизам**

Брдски бициклизам је екстремни спорт у ком се бициклом вози преко путева као што су шуме, брда, планине, колски путеви, паркови, пољане, који се једним именом називају „офроуд“ путеви. Бициклисти се труде и успевају да привуку велики број људи окренутих природи, спорту и здравом телу и духу путем организовања многобројних трки током сезоне, организовањем маратона, ревијалних и рекламних вожњи и трка у добротворне сврхе. Кроз село Рудно делом пролази стаза за маунтибајк укупне дужине 20 км.

3. **Орјентиринг**

Још један вид авантуристичког туризма који је могуће развити на Рудну је орјентиринг. То је спорт у коме учесник добија карту на којој су обележена места, која он уз помоћ компаса треба да за што краће могуће време пронадје по редоследу задатом на карти. При том се користе посебне карте са специфичним ознакама за објекте на терену и посебним значењима за боје. Током трке такмичари се суочавају са бројним препрекама на терену (потоци, реке, шуме, бодљикава жица...) које морају прећи или заобићи да би завршили трку у што краћем времену. Додатну отежавајућу околност чине временске прилике, јер се орјентиринг одвија у свим времнским условима.

4. **Кањонинг**

У кањонима Изубре и Врела постоје добри услови за кањонинг. Практикује се у водама кањона које су хиљадама година брусиле стене и на свом путу правиле базене, вирове, брзаке и водопаде. С обзиром да не тражи велику физичку припрему, кањонинг као спорт и забава развијао се брзо.

5. **Ловни туризам**

*Ловни туризам чини интегрални део, како ловног привређивања тако и укупног туризма као привредне гране која је, по многим показатељима (број учесника у кретањима и корисника туристичких услуга, просторна дистрибуција промета, обим туристичке потрошње, удео иностране туристичке потрошње у друштвеном производу и извозу услуга, допринос туризма укупном извозу и запошљавању, утицај на равномернији регионални развој итд.) обележила почетак 21. века.

Рудно је ловно подручје које се састоји из отвореног дела ловишта. На овом простору живе: срне, дивље свиње, медведи, вукови, лисице, куне, зечеви и многе друге врсте ловне дивљачи. Најразноврснији терени за лов су локалитети: Дивана, Гладница, Никољаче, Бзовика, Срњаче као и многи други.

6. **Риболовни туризам**

Рибље врсте заступљене у рекама Голије су пре свега салмонидне врсте, од којих се истиче поточна пастрмка. Такође треба нагласити да на локацији ”Брдуљичка река”постоји рибњак за производњу млађи поточне пастрмке.

7. Посматрање птица

Орнитофауна Рудна (Резерват биоспхере Голија-Студеница) богата је са око 90 врста, од тога 45 врста које спадају у групу природних реткости: лештарка (Бонаса бонасиа), лешњикара (Нуцифага царуоцатацтес), крстокљун (Лохиа цурвиростра) итд.

8.Културно-историјска баштина:

- **Створене вредности-културно историјске атракције у окружењу:**

У селу Рудно налази се једино кућа Перише Дамјановића грађена на прелазу из XIX у XX век.То је дводелна брвнара покривена сламом. Јако је добро грађена и изузетно велика за такав облик грађевине. У самој кући се налазила велика зидана хлебна пећ, по средини просторије је било велико огњиште, а ложиште за пећ у соби на преградном зиду брвнаре и собе. Кућа је имала таваницу од шашовца, а под од дасака. Данас је кућа у лошем стању јер се урушила па је нажалост остао само кров. Овакве куће могле би да представљају полазну основу за развој етно парка на Рудну.

Поред многобројних културно историјских споменика на подручју Рудњанске виоравни веома важно је и културно наслеђе које чине објекти народног градитељства. На подручју Рудна, као и на читавом подручју Голије и Радочела постоји велики број брвнара грађених на традиционалан начин у народу познат као “градња на ћерт”.

Културно-историјска баштина у изузетном природном окружењу (основа за развој посебних видова научног, културног и екотуризма, са акцентом на етнонаслеђу, мапи ресурса као средство и показатељ развојних потенцијала села), намеће закључак о високим потенцијалима Рудна.

Изузетна природна и културно-историјска баштина у окружењу (основа за развој посебних видова научног, културног и екотуризма, са акцентом на етнонаслеђу, мапи ресурса као средство и показатељ развојних потенцијала села), намеће закључак о високим потенцијалима Рудна. На простору парка природе „Голија“ постоје трагови живота још из праисторије, антике и раног византијског периода, средњег века и периода под турцима и наравно XIX и XX века. Највише има цркава и манастира из периода династије Немањића. Изузетно атрактивни манастири у власништву су и под управом Православне цркве Србије, те будући ниво њихове туристичке валоризације зависи

управо о одлуци Православне цркве Србије да манастире интензивније отвори за туризам и примерене туристичке активности везаних за туризам (посетиоци, обиласци, вођене посете и сл.);

*Створене вредности-културно историјске атракције у окружењу:

1) Манастир Студеница (12. век) је по многима један од најлепших манастира не само због префињене архитектуре византијско – рашке школе већ и због дивног предела на коме је саграђена.Манастир се налази под заштитом УНЕСЦО-а .

2) Манастир Градац је смештен у подручју Старе Рашке, на шумовитим падинама Голије, на узвишењу које мештани зову Петров Крш. Подигнут је у другој половини ХИИИ века, око 1275. године, на остацима некадашње цркве, као задужбина краљице Јелене Анжујске, жене српског краља Уроша И Немањића. Француској.

3) Црква Св. Николе, Рудно, Река Палеж (14. век) налази се недалеко од села Рудно у засеоку Палеж и један је од најпознатијих културно-историјских споменика у студеничком крају. Зидана је од ломљеног плочастог камена, једнобродна је и у прилично добром стању. Неколико фигура из цркве је пренето у Народни музеј у Београду као и делови неких фресака. Изнад улазних врата налази се солидно очувана фреска св. Николе коме је и посвећена црква.

4) Црква Св. Ђорђа, Рудно, Врх (17. век) у засеоку Врх вадио се највалитетнији мермер на подручју око Рудна и Студенице па су и многе цркве у околини прављење баш од тог камена. Црква је саграђена 1679-1620 године, а осликана је 1620-1625 године. Приликом саме градње користили су се делови камена из претходних времена од порушених цркава па је и по томе специфична.

5) Црква Св. Тројице, Рудно (процена 14.век) налази се у селу Рудно, засеок Бунар (добио је назив по Немањићком бунару који се налази поред цркве). Црква је обновљена 2007. године на темељима старе цркве. Црква је саграђена од клесаног камена и сиге карактеристичних за ово подручје.

6) Испосница, Савово (13. век) на осмом километру од манастира Студеница, на обронцима Радочела налази се глатка литица на висини од око 1000 м.н.в. на којој је смештена испосница.

7) Црква Св. Преображења, Придворица (13. век) по архитектонским карактеристикама типичан је представник средњовековне рашке школе.

Црква Св. Богородице, Долац (15. век).

- **Верски туризам**

Верски туризам један је од најстаријих облика туристичких путовања, а данас представља врло значајан сектор туризма.

- **Религијски туризам**

Религијски туризам је фокусиран на посету религијским местима (локалитетима), атракцијама и дестинацијама, а главни циљ му је ангажовање учесника на јачању одређене вере. Религијско туристичко путовање мора бити превасходно мотивисано религијским разлозима. Из перспективе пружалаца туристичких услуга и ходочасници јесу туристи и тако их треба третирати. И једни и други су потрошачи који на исти начин конзумирају туристичке услуге, без обзира на то што ходочасници посвећују део боравка у дестинацији реализацији верских потреба. Већину религијских места и објеката обилазе и други туристи (културни туризам), независно од верских осећања.

Особине религијског туризма:

- заступљена су групна путовања, на којима учествују припадници исте вероисповести, у пратњи духовника или стручног водича;
- аранжмане организују специјализоване туристичке агенције или сама Црква,
- Српска православна црква има и своју туристичку агенцију, тј. туроператора („Доброчинство“);

• религијски туризам нема сезонски карактер, будући да је у овом случају концентрација туриста више везана за одређене датуме у верском календару (верски празници) или за неке посебне догађаје.

4.2 Становништво/ мрежа насеља/

- **Становништво**

Према попису из 2020. године у селу живи 302. становника, што чини ово подручје веома слабо насељеним са свега 20 становника по км2. Временска линија (ПРА средство) нам показује да је 50-их година у Рудну живело око 300 домаћинстава и тај број се задржава све до 1959. године број домаћинстава постепено пада. Према броју чланова домаћинства се деле на следећи начин: самачких домаћинстава (са једним чланом) је 12%, старачких домаћинстава (са два члана старија од 65 година) је 20%, док су домаћинства изнад просека и надпросечна домаћинства којих је 11% и просечна домаћинства којих је 50% најчешће са 4-6 члана. Број викенд домаћинстава има 7 %. 35% домаћинстава се састоји само од чланова старијих од 65 година.
Истраживано подручје одликују следећи неповољни елементи демографског развоја:

- константан популациони пад;
- интензиван процес исељавања становништва, који се последњих десетак година успорава услед смањења броја потенцијалних емиграната;
- поремећаји у свим релевантним демографским структурама;
- интензивирање процеса демографског старења, које резултира и континуираним падом природног прираштаја и урушавањем свих основних функционалних контингената становништва;
- мало учешће жена фертилне старости у већини насеља, што ће се негативно одразити на будућу репродукцију и обнављање становништва;
- драстично опадање и неповољна старосна структура контингента радно-способног становништва, који представља потенцијалну понуду радне снаге, што је крупни ограничавајући фактор даљег привредног развоја подручја;
- тренд сталног, динамичног, смањења радне снаге (контингент активних лица је преполовљен) и висок степен њене искоришћености, са изузетно неповољном старосном структуром (тзв. процес "сенилизације" у пољопривреди) и недовољној понуди радне снаге;
- високо учешће пољопривредног становништва, упркос његовом интензивном смањењу у апсолутном износу (за око 35%);
- константно смањивање, ионако ниског, коефицијента опште насељености, тако да поједини делови планског простора постају, практично, ненасељени, без обзира на изузетну постојећу дисперзију насеља;
- деформације у мрежи насеља, као резултат процеса њихове демографске атомизације и повећање мреже патуљастих насеља;
- интензивирање уситњавања домаћинстава;
- подручје плана представља простор наглашене демографске стагнације;
- демографска величина простора, у протеклих пет деценија, мања је за 2,2 пута .
- резултанта дугорочних неповољних развојних и демографских токова на подручју плана је његова континуирана, комплексна стагнација, која резултира трансформацијом у подручје егзодусног карактера, уз цео спектар негативних

промена у демографским процесима и структурама.

- **Мрежа насеља**

Развој мреже насеља на подручју плана, у оквиру система насеља у локалним самоуправама (град Краљево), заснива ће се на следећој функционалној хијерархији и функционалним везама обухваћених насеља:

Субопштински центар Краљево (јак гравитациони центар), који се издваја својом величином, структуром, функционалном опремљеношћу и повољним саобраћајним положајем, па преузима улогу општинског/градског центра за гравитационо подручје. Развој овог центра подразумева развој локалне привреде, терцијарних функција и социјалне инфраструктуре, чиме ће се обезбедити услови за његову социоекономску трансформацију, тј. прелазак из урбанизованог у урбано, тј. градско насеље, које ће преузети одређене функције општинског/градског центра).

Центар заједнице насеља (насеља која имају развојне предиспозиције и којима гравитирају насеља у окружењу) – ови центри са гравитирајућим насељима располажу ресурсима и локацијским погодностима да у догледној будућности (плански хоризонт), уз изградњу одговарајуће инфраструктуре, могу постати тачке интеграције читавог подручја и имати утицаја на развојне токове (од центра ка периферији) и преусмеравање негативних демографских кретања:

Рудно – центар месне заједнице, са задовољавајућом концентрацијом јавних објеката и релативно развијеном туристичком понудом, усмераваће свој развој као транзитни, туристички и привредни центар локалног карактера.

Овако формирана концепција мреже насеља и центара (на бази просторних и саобраћајних предиспозиција, контигента радне снаге, опремљености насеља јавним службама и услова за лоцирање привредних и стамбених капацитета), укључује се у регионални оквир, успостављањем динамичније везе са суседним урбаним центрима, а преко њих и са значајнијим центрима развоја, у складу са мрежом урбаних центара и регионалном организацијом (функционална урбана подручја и економско-функционални региони) утврђеном ППРС и законом.

Планом се формира и систем туристичких центара (туристичке целине), као носилаца организоване туристичке понуде у оквиру јединствене туристичке дестинације (планински ризорт „Голија”):

- Рудно (КО Рудно) – секундарни центар на потезу Студеница – Градац, који помаже интеграцију споменичког наслеђа на међународној културно-туристичкој рути „Трансроманика”, у јединствену туристичку понуду;

4.3. Опис постојећег стања и процена развојних могућности

1. Површине и објекти

Домаћинства насељавају већу територију села и смештена су углавном на парцелама веће површине. Окућнице коју углавном сачињавају површине под баштама, пашњацима и ораницама. Шири централни део села опасан је четинарским шумама са веома малим појасом листопадне шуме. Гранични делови села такође су опасани густим четинарима , с тим што је северозападни грани- чни део села према Радочелу опасан буковом шумом које пресецају ливаде, пашњаци и оранице.

У центру села смештена је:

- Четворогодишња школа,
- Месна канцеларија,
- Пошта,
- Здравствена амбуланта,
- Регионални центар за обуку припадника цивилне заштите,

- Дечије одмаралиште »гоч«,
- Четири угоститељска објекта,
- 4 продавнице,
- Недовршена млекара,
- Трафостаница,
- Ветеринарска служба,
- Ски лифт,
- Дом културе,
- Откупни објекти предузећа »Ибар Рашка«
- Фудбалско игралиште.

Анализом постојеће изграђености утврђено је да највећу површину територије Плана генералне регулације“ Рудно“, заузима пољопривредно земљиште (њиве, воћњаци, ливаде, пашњаци и шума), затим грађевинско земљиште испод индивидуалних стамбених објеката и осталих споменутих објеката. Највећи интензитет изградње је дуж саобраћајница и у центру села. Индивидуална стамбена изградња је распоређена дуж путних праваца и формира се по типу становања као: појединачни породични стамбени објекти, пољопривредна газдинства на пољопривредним парцелама ретке насељености,са карактеристикама пољопривредног становања.

Од смештајних капацитета на Рудњанској висоравни постоји:

- Дечје одмаралиште са око 35 лежајева.
- Смештајни капацитети у сеоским газдинствима:(8 домаћинстава је са категорисаним собама (од 2.до 4. категорије), са 27 кревета и још 4-5 домаћинстава која нису категорисала своје капацитете. Домаћинства су смештеба у селима Рудно и Бзовик).

2. Привредне делатности

- **Туризам**

Потенцијал који мештанима села може обезбедити стицање прихода ван пољопривреде је развој сеоског туризма. У односу на последњу деценију повећава се број домаћинстава са категорисаним и некатегорисаним лежајевима која пружају услуге сеоског туризма.

Најближи хотел Суденица (ван Плана) располаже са 60 лежајева, рестораном, кафаном, салом за разоноду, летњом терасом, спортским теренима и три стазом за спортску рекреацију. Хотел је манастирски.

У градским центрима у окружењу послује већи број туристичких агенција, али се оне не баве рецептивним туризмом. На Рудну сада не постоји ни једна туристичка агенција. Развојем туризма и бољим позиционирањем Рудна на домаћем туристичком тржишту јавиће се потреба за отварањем туристичке агенције која ће се бавити рецептивом тј. прихватом и смештајем туриста.

Рудно (шире подручје)	Број категорисаних објеката	Број соба	Број/ укуп, лежаја
Сеоска туристичка домаћинстава	16	52	117
Куће	7	19	44
Собе	4	10	21
Апартман	1	3	5
Укупно	28	84	187

- **Шумарство**

На подручју ПГР „Рудна“ нема већих површина шума (само у југоисточном делу (ободни део)).

- **Ратарство**

Ратарство је у прошлости , а и данас значајно учествује у обезбеђивању прихода мештанима села. Око 60% домаћинстава на Рудну у свом поседу има површине под кромпиром. Међутим у селу не постоји простор за складиштење и прераду ове културе па због ниске цене откупа из године у годину површине под овом културом су све мање.

- **Сточарство**

Иако постоје потенцијали за развој говедарства и овчарства на подручју ПГР РУДНА, велике површине под природним пашњацима и ливадама ове гране сточарске производње мештани препознају као потенцијал, али и као свој проблем. Број говеда и оваца је последњих година у паду, а најважнији разлози за ту појаву су ниска откупна цена телади, јунади, јагњади и недостатак тржишта. Сви ови разлози чине ове гране сточарске производње нерентабилним, репроматеријали се купују по високим ценама, а у формирању цена пољопривредних производа произвођачи не учествују.

Резиме

Категоризација према изворима прихода, сточарску производњу ставља на прву позицију извора прихода. Као најзначајнији извор прихода у оквиру пољопривредних делатности, средство износи продају телади, јагњади. Овим путем приходе остварује 80% домаћинстава. Домаћинстава остварују приходе продајом кромпира и то чак 40%, док 70% домаћинстава остварује приходе продајом млека. Незадовољавајућа цена сира и кајмака, као и велики утрошак времена у процесу прераде млека који се обавља традиционалним методама доводи до тога да само 15% домаћинстава остварује приходе продајом млечних производа. Продајом огревног дрвета и грађе остварује око 30%, продајом шумских плодова и гљива приходе остварује 10 % домаћинстава. Производњом и продајом прасића бави се око 1% домаћинстава и овим путем остварују и приход који сматрају не толико битним.

4.4. Анализа и оцена постојеће инфраструктуре

1.Снабдевање електричном енергијом

Читаво село је електрификирано 1986 год. и у центру села је трафо-станица јаке волтаже (ТС 35/10 кВ Ушће), али је квалитет снабдевања електричном енергијом лош у појединим засеоцима.На подручју ПГР“РУДНО“ налазе се ТС 35/10 кВ Ушће и Рудно 61 трансформаторска станица 10/0.4 Кв.Далеководи 35 кВ су изграђени на челично-решеткастим стубовима са неизолованим алуминијумским проводницима. Мрежа 10 кВ је, највећим делом, изведена на дрвеним импрегнисаним стубовима са или без бетонских ногара, док се нови капацитети и реконструкција постојеће мреже су изведени на бетонским стубовима. Проводници су неизоловани, осим у случајевима где се због конкретних услова на терену морао применити самоносећи алуминијумски кабловски сноп. Приближни степен оптерећења објеката трансформације 10/0,4 кВ на подручју ПГР“РУДНО“је око 50% и не прелази 70% ни у вршним периодима.Проблеми су једнострано напајање ТС 35/10 кВ и велике дужине линија.

2. Водоснабдевање и канализација

Мештани користе око 10 сеоских водовода, који не обезбеђују довољне количине воде. Изграђен је главни водовод(2006 год.) али није разведен по домаћинствима због недостатка финансија. Системи за евакуацију фекалних и отпадних вода не постоје. Проблем се решава на нивоу индивидуалних домаћинстава или већих потрошача (јавни, привредни објекти) изградњом септичких јама, нужника пропусног типа и отворених

јама за осоку. Коришћени подаци су старијег датума, а надлежне службе не поседују детаљне податке о садашњем стању на терену.

3. ПТТ мрежа

У селу постоји пошта (1986). Сва домаћинстава имају телефонски прикључак. Постојеће стање ТК инфраструктуре на подручју израде планског документа чине:
Мултисервисни чвор (MSAN) који је смештен у згради поште Рудно.
Радио линк, којим је мултисервисни чвор повезан на надређени комутациони чвор, постављен је на зграду поште Рудно.
Подземна примарна и секундарна бакарна мрежа којом су објекти корисника у ужем це нтру Рудна, који се поклапа са подручјем израде Урбанистичког плана, повезани су на мултисервисни чвор.Каблови су положени у ров дубине 0.8 м. На прелазима преко путева кабл је у заштитној PVC или PEHD цеви ∅ 110 мм. Надземна секундарна мрежа која објекте ван зоне плана (Дражинићи, Андрићи ...) повезује на мултисервисни чвор.

4. Топлификација

Загревање стамбених, пословних и других објеката обавља се индивидуалним грејањем корисника. Објекти за стално и повремено становање, као и станови за одмор и рекреацију, загревањеврше претежно пећима на чврста горива, а као горива се користи: огревно дрво у већој мери, а угаљ и течна горива у мањој мери. Нема поузданих података колики број станова се загрева из индивидуалних котларница или системом етажног грејања. Идентична је ситуација икод загревања пословних објеката (канцеларијски простори) и код школе. Углавном су у употреби пећи ниске енергетске ефикасности, а коришћење аутоматских система, секторског загревања просторија готово да не постоји.

5. Чистоћа (Депонија)

У селу постоје и дивље депоније, а разлог томе је неорганизовано сакупљање и одношење смећа.

6.Саобраћај и путеви

Рудно је раскрсница регионалних путева: Ушће – Студеница - Рудно, Брвеник – Градац - Рудно и Рудно– Девићи - Ивањица. Удаљено је од Краљева 100 км и 34км од Рашке. На Рудњанску висораван се може доћи из више праваца, али за сада једини асфалтни пут води од Ибарске магистрале, преко Брвеника и места Градац до Рудна. Рудно је од Ибарске магистрале тј. Брвеника удаљено 24 километара. Први макадамски пут кроз село изграђен је још у XIX веку (можда и раније), а исти је асфалтиран тек 2006 год.(регионални пут који долази из правца Брвеника асфалтиран је до центра села). 97% путева у селу је неасфалтирано. Путеви су у лошем стању. Аутобуске линије су нередовне (само једна дневно), а превоз ученика врши се несигурним и дотрајалим школским аутобусом. На 15 км северно од села налази се манастир Студеница. Путна подлога је макадамска и његова дужина је око 15 километара.28 км североисточно налази се Ушће. У близини Рудна је железничка станица Брвеник (24 км). Од Београда је потребно око 4.5 сати да би се стигло до Рудна, а од Краљева око 2 сата. Локални путеви између села и засеока су такође неасфалтирани и само је један део путева могуће користити за вожњу путничким аутомобилом. На ширем подручју мапирано је око 65 км пешачких стаза. Посетиоцима Рудна нуде се многобројне могућности за планинарење. Стазе су видно обележене и мапиране. Посетиоцима су на располагању стазе различитих дужина и свака стаза има своју боју.

4.5 Биланс површина постојећих јавних и осталих намена

Табела: 1

Биланс површина планираних постојећих јавних и осталих намена

Намена		површина (ха)
Површине јавне намене		5.89
1.	школство	0.80
2.	дечија заштита - дечије одмаралиште	0.20
3.	здравствена амбуланта	0.07
4.	месна заједница	0.13
5.	пошта	0.09
6.	трафо станица	0.30
7.	спорт и рекреација	1.00
8.	шуме	1.14
9.	саобраћај	2.16
Површине осталих намена		32.06
10.	пољопривредно земљиште	21.9
11.	породично становање са пољопривредом и сеоским туризмом	9.60
12.	пословање	0.50
13.	привредна делатност-стругара	0.06
Укупно		37.95

5. КОНЦЕПТ ПЛАНА - ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ / ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ И ОСТАЛИХ НАМЕНА

5.1 Грађевинско подручје

- Површине јавних и осталих намена

Рудно је центар месне заједнице, са задовољавајућом минималном концентрацијом јавних објеката и релативно развијеном туристичком понудом, усмеравајући свој развој као туристички, транзитни и привредни центар локалног карактера.

Простор ПГР“РУДНО“ је грађевинско земљиште од око 37.95 ha, подељено на 2 урбанистичке зоне и 15 урбанистичких целина.

5.2 Концепција/ површине јавних и осталих намена

- Општа концепција

Општа концепција обухвата основне поставке и опредељења која се односе на очување, унапређење, презентацију и одрживо коришћење природних вредности, развој

комплементарних делатности (туризам и др.), инфра и супраструктуре и осталих планираних функција. План представља плански основ којим се обезбеђују просторни услови за остварење и реализацију концепције развоја подручја, у мери и на начин који је у сагласности или компатибилан циљевима очувања и заштите простора.
На подручју Парка природе Голија дефинишу се планске пропозиције заштите, коришћења и уређења простора у складу са утврђеним режимима заштите природе, и то:
III степен (активна заштита и могућност одрживог коришћења), спроводи се на подручју са делимично измењеним или измењеним екосистемима, пределима и објектима геонаслеђа од научног и практичног значаја. Изградња се усмерава на руралну зону Рудна у окружењу заштићених простора, уз ограничавање ширења грађевинског подручја и подстицање развоја пољопривредне производње и „алтернативне сеоске економије" прилагођене посебној намени, у циљу подизања стандарда живота локалног становништва. Рудно (КО Рудно) се планира као секундарни центар на потезу Студеница – Градац, који помаже интеграцију споменичког наслеђа на међународној културно-туристичкој рути „Трансроманика", у јединствену туристичку понуду.
Концепција развоја мреже насеља, усмерена је ка организацији центара (централне делатности) и развоју функција у њима и планирање активности у оквиру постојећег грађевинског подручја насеља са израженим туристичким функцијама ради заустављања процеса депопулације и засниваће се на следећим опредељењима:

- равномеран и децентрализовани развој,формирање система заједнице насеља, чиме се у великој мери неутралише процес исељавања и спречава спонтани раст центара суседних општина/градова;
- дефинисање прага минимума урбаних функција (јавне службе) у будућем микроразвојном центру, чиме ће бити задовољене потребе становништва насеља и његовог руралног окружења;
- међусобно повезивање насеља на планском подручју по моделу територијалне и функционалне повезаности, без обзира на градску/општинску припадност, путем заједничких програма развоја и јединствене, диверзификоване туристичке понуде;
- формирање мреже објеката јавних служби са концентрацијом садржаја у микроразвојним центрима, како би се обезбедио одговарајући ниво квалитета услуга;
- јачање улоге будућег центара у формирању осовина развоја планског подручја и његовом укључивању у суседне и шире регионалне оквире;
- развијање туристичког центара, чиме би се формирала туристичка осовина и пунктови који би подстицали развој околних насеља;
- побољшање просторне доступности и нивоа услуга јавних служби, уз унапређење организације и кадровске структуре.

5.2.1 Површине јавне намене

Мрежа јавних служби на подручју плана, део је организације мреже јавних служби на административном подручју града Краљева. Дистрибуција јавних служби условљена је статусом насеља у мрежи јединице локалне самоуправе, географским положајем насеља, демографским карактеристикама и трендовима.

- У првој фази развоја јавних служби, акценат треба да буде на: успостављању организације обавезних (основно образовање и примарна здравствена заштита) и стандардних јавних служби (предшколско образовање и васпитање, установа културе, ветеринарска станица, садржаји физичке културе и спорта и др.).
- У другој фази развоја осталих јавних служби, а уз услов реализације приоритетне планиране саобраћајне и остале инфраструктурне мреже, може се очекивати конкретнија реорганизација јавних служби на планском подручју.

- **Центар са јавним садржајем**

Уређење јавних површина подразумева уређење простора који су планом предвиђени за објекте чије је коришћење/изградња од општег интереса, у складу са законом: јавне функције и службе, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и објекти у функцији заштићених подручја.

Планирано је задржавање постојећих површина и објеката јавних функција и служби уз могуће интервенције на парцелама у складу са планским решењима. Постојеће и планиране намене, као намене постојећег јавног (општег) значаја су (школа, амбуланта, пошта, месна заједница, трафостаница...) и планиране (објекти посебне намене / цивилна заштита, полиција, ватрогасна станица, управа «Србија шуме», дечија заштита, аутобуска станица, комунални и инфраструктурни објекти, камп...)

Планиране намене су на нивоу планираних и могућих садржаја и функција у оквиру сваке од основних намена – односно претежних, пратећих и допунских, на нивоу урбанистичких целина и зона.

Објекти јавних функција и служби се планирају према потреби и на погодним локацијама на грађевинском земљишту у јавној својини, уз примену правила за јавне функције и службе. Ови објекти се могу градити и на осталом грађевинском земљишту, на површини планираној за мешовите делатности (целина 1.4 а) уколико се задовоље сви нормативи и критеријуми за одговарајућу јавну намену и услови непосредног окружења, а у складу са планским решењима.

- **Основно образовање** – мрежа основних школа (матичних и подручних), иако нерационална са становишта демографских трендова, условљена је брдско-планинским положајем насеља и њиховом функционалном и саобраћајном неповезаношћу. Приоритетни задатак је: побољшање специјализованог превоза ученика и запослених до матичних и подручних школа; адаптација и реконструкција постојећих школских објеката, са могућим проширењем капацитета школског објекта и школског дворишта, у складу са нормативима за школску површину и школски простор по ученику (нарочито у школама са већим гравитационим подручјем); одговарајуће опремање школа савременим наставним и другим средствима и обезбеђење квалитетног наставног кадра; увођење нових програма (посебно у подручне школе), којима би се побољшао квалитет наставе (мобилне наставне екипе, специјализоване за поједине програме); стварање могућности за коришћење школских објеката у летњем периоду, за организовање школа у природи.
- **Предшколско образовање и васпитање** – планско подручје није покривено предшколским установама, па се у њиховој организацији предлаже коришћење вишка простора у објектима основних школа или другим одговарајућим објектима јавних служби (у складу са нормативима из ове области), уз могућност организације „мобилних вртића". Могућа је и изградња установа дечје заштите у микроразвојном центру, а посебно у туристичком центру, што може бити значајно са аспекта развоја туризма и представљати специфичан вид туристичке понуде .
- **Здравствена заштита** – приоритетни задатак је опремање и модернизација постојеће здравствене јединице, уз обезбеђење стручних кадрова. Неопходно је да планиране туристичке садржаје прати организовање примарне здравствене заштите. За здравствену заштиту вишег нивоа, користиће се ресурси центара припадајућих јединица локалне самоуправе и регионалних центара у окружењу.
- **Социјална заштита –** у области социјалне заштите потребно је развијати посебне програме прилагођене потребама рањивих група становништва на планском подручју.
- **Култура** – развој културе остварiће се укључењем приватног и цивилног сектора у организовање културних активности, и њиховим повезивањем са јавним сектором (организовање културних манифестација у складу са особеностима подручја, посебно у

циљу промовисања природних и културних вредности, и у склопу туристичке понуде подручја).

Постојећа локација дома културе може бити основ за даљи развој, уз неопходну ревитализацију и формирање мултифункционалног центара, који ће комбиновати комплементарне активности (туризам - култура). Предлаже се интегрисање локалних програма развоја културе са образовним и другим секторским програмима, као и интеграција богатог културног наслеђа и традиције у туристичку понуду, чиме се отварају могућности за обогаћивање садржаја из области културе.

- **Управа и администрација** – осим месних канцеларија и поште које се задржавају, планираном туристичким центру треба отворити: полицију, ватрогасну станицу и друге управно – административне службе.

Решења која су предвиђена Планом подразумевају изградњу површина јавне намене, као што су савременије школство, објекат цивилне заштите, инфо центар „Србија шуме“, дом културе, пошта, библиотека, полиција, ватрогасна станица, спортски центар, пијаца, саобраћајне површине, линијска комунала инфраструктура водовода, канализације, електро инсталација, телекомуникације и гас. Објекти јавних функција и службе градиће се и реконструисати у складу са планираном дистрибуцијом ових објеката у мрежи насеља (према овом плану).

Планом се предвиђа задржавање постојећих јавних служби на местима где оне данас постоје (амбуланта, месна заједница, школа, цивилна заштита (дечије одмаралиште), дом културе (само темељи), пошта и трафо станица .

Циљеви у домену развоја јавних служби се односе на оживљавање укупног и равномерног развоја насеља, остварење и подржавање централитета зоне насеља Рудно уз развој комерцијалних и јавних садржаја, као и подстицање развоја урбаних сервиса који доприносе животном стандарду и квалитету становања и развоја туризма у широј зони развоја Рудна.

Центар не треба да буде само нагомилавање функција на једном месту већ би сродне намене требало да буду груписане по целинама. Метод за одабир садржаја и величине центара треба да буде флексибилан, да узме у обзир будуће потребе (раст насеља/села и туристичких капацитета). Основна одредница величине и садржаја центра Рудна је његова централна позиција и место у мрежи насеља и потенцијални простор који му припада. У догледној будућности доћи ће до смањења сеоског становништва, и до делимичног нестајања једног дела пољопривредног фонда.

- **Децентрализација ветеринарске службе,** као и одговарајуће опремање и кадровско јачање постојећих ветеринарских станица.
- **Спорт и рекреација** – изградња полифункционалних спортских објеката (фискултурне сале, отворени терени) у оквиру објеката основног образовања и планираним туристичким насељима, уз додатне садржаје у микроразвојним спортским центрима (спортски центар на локацији фудбалског игралишта), омогућиће квалитетније, разноврсније и масовније спортске активности, рекреацију и физичку културу.
- **Комуналне зоне и објекти -** зелена и сточна пијаца се планирају уз центар насеља јер се указала потреба.
- **Шуме паркови** - планирана је намена као атрактивно уређена шумска површина за активан и пасиван одмор посетилаца, са пунктовима, који представљају уређене површине за краткотрајни одмор посетилаца током шетње кроз шуму, са угоститељским и спортским активностима.
- **Саобраћајна инфраструктура -** у складу са плановима планског подручја, динамиком туристичког и привредног развоја, демографским развојем и развојем инфраструктурних система, планиран је и развој саобраћајне инфраструктуре, тако да се задовоље захтеви који ће се поставити пред саобраћајни и транспортни систем планског

подручја. Саобраћајну мрежу у обухвату плана формирају постојеће и планиране саобраћајнице које су у функцији планиране намене, интегралног и одрживог развоја подручја.

• План развоја **друмског саобраћаја,** као основног вида саобраћаја на планском подручју, има највећи значај и мора бити у складу са развојем саобраћајно-транспортног система обухваћених локалних самоуправа и плановима вишег реда (РПП и ППРС). Основно концепцијско опредељење јесте повећање саобраћајне приступачности, али и обезбеђење квалитетније доступности планског подручја, у првом реду стварањем услова за изградњу, реконструкцију, опремање и функционисање путне мреже, што ће допринети функционалном и просторном интегрисању планског подручја и његовом умрежавању са ширим регионалним простором. Окосницу саобраћајне мреже планског подручја чини постојећа мрежа **државних путева.** За мрежу државних путева планирана је потребна ревитализација и модернизација (ДП IIБ реда број 412, Брвеник–Градац–Рудно).

• Путну мрежу на планском подручју чини и мрежа **општинских путева,** као носилац локалног повезивања у обухвату плана, а посредно (преко државних путева) и даљинских кретања корисника. С обзиром на постојеће стање мреже општинских путева (неодговарајуће техничке карактеристике – коловозни застор, опрема, сигнализација, одводњавање, попречни и подужни нагиби коловоза, хоризонталне и вертикалне кривине) и ограничења за њихов даљи развој (тешки теренски услови, пролазак кроз заштићено подручје), планира се: ревитализација, рехабилитација, модернизација и реконструкција постојећих путева, или изградња нових путева у коридорима постојећих, у циљу побољшања геометријских и техничко-експлоатационих карактеристика путева (ширење слободног профила пута и попречних профила коловоза и др.) у складу са законом и важећим техничким прописима, чиме се уједно штити заштићено подручје (Парк природе Голија) од трасирања нових коридора.

• **Аутобуска станица** - основно концепцијско опредељење јесте обезбеђење квалитетније доступности планског подручја, у првом реду стварањем услова за изградњу мале аутобуске станице која се планира уз центар насеља, јер се на тај начин задовољавају захтеви највећег броја путника како у доласку, тако и у одласку.

Развој друмског саобраћаја на овом подручју се усмерава на реализацију „туристичког пута Голија", чиме се обезбеђују услови саобраћајног приступа планинском подручју Голије из свих општинских/градских центара непосредног окружења и обухвата део пута у обухвату плана (Студеница – Рудно) као и аутобуска станица и остали пратећи путни објекти који се могу се реализовати у микроразвојном и туристичком центру.

Ваздушни саобраћај - у ширем обухвату плана, у складу са ППРС и условима „Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије", планиран је објекат од значаја за одвијање цивилног ваздушног саобраћаја (Аеродром"Морава" Краљево).

Водопривредна инфраструктура

концепт у развоју водоснабдевања и каналисања отпадних вода заснива се на следећим опредељењима:

- **водоснабдевање**
- обезбеђење потребне количине воде за пиће за све кориснике и обезбеђење воде за остале потребе;
- обезбеђење исправности воде;
- заштита свих изворишта;
- уређење и одржавање уже и шире зоне заштите изворишта;

- заштита површинских и подземних вода од загађења отпадним водама из насеља, туристичких и привредних комплекса;
- обавезно пречишћавање свих отпадних вода пре испуштања у реципијент.
- **одвођење и пречишћавање отпадних вода**
- каналисање отпадних и атмосферских вода са планског подручја одвијаће се сепаратним системом;

Електроенергетска инфраструктура
за потребе обезбеђења електричне енергије за све кориснике у обухвату плана, планира се даља доградња и реконструкција постојеће електроенергетске мреже 35 kV и 10 kV, као и реконструкција постојеће и изградња нових ТС и далековода 35 kV и 10 kV.

Термоенергетска инфраструктура
гасификација планског подручја, сходно смерницама из планске документације ширег подручја и развојним плановима дистрибутера, усмерава се на изградњу гасовода радног притиска 16 bar из правца Ивањице.
Препоручује се коришћење:

- грејање и хлађење простора (коришћење геотермалне енергије)
- грејање санитарне воде (соларни колектори; топлотне пумпе);
- грејање простора (котларнице које као енергент за сагоревање користе биомасу);
- производњу електричне енергије (коришћење фотонапонских панела);
- когенерацијску производњу топлотне и електричне енергије (коришћење биомасе);
- производњу биогорива (коришћење биомасе).

Електронске комуникације и поштански саобраћај

- **пошта -** објекат поште се задржава.
- **фиксна телефонија -** плановима развоја „Телеком Србија" предвиђа се даље осавремењавање телекомуникационих чворишта у циљу пружања нових сервиса корисницима.
- **мобилна телефонија -** планира се даља изградња базних радиостаница, како би се квалитетним сигналима покрила целокупна територија плана.

5.2.2 Површине осталих намена

- **Туризам -** туризам треба да представља најзначајнију делатност Рудна, узимајући у обзир значај који ова делатност има данас и који ће имати у будућности. Утицај туризма на укупан привредни развој планског подручја може бити веома значајан, јер туризам за себе везује друге комплементарне привредне активности (производња хране, саобраћајне услуге, трговина, забава, израда сувенира и сл.). Са развојем туризма и пратећих делатности, доћи ће и до повећања запослености (претежно локалног становништва, а посебно женског радно способног контингента популације), а тиме и до побољшања квалитета живљења локалног становништва.

концепција развоја туристичке понуде, заснивaће се на следећим опредељењима:

- развој туристичке инфраструктуре, као јавног интереса, уз подстицаје за иницирање развоја и увођење механизама за финансирање (према препознатим развојним приоритетима);

- развој туристичке супраструктуре – специјализација, стандардизација, сертификација, кооперација и интеграција субјеката који формирају туристичку понуду;
- развој туристичке организације на нивоу туристичке дестинације, са адекватним финансијским и људским ресурсима за обављање функција дестинацијског менаџмента и маркетинга;
- маркетиншки третман планског подручја и његове туристичке понуде, са фокусом на препознатљивост Голије, као туристичке дестинације;
- развој тржишта рада у туризму и професионализација људских ресурса;
- умрежавање са другим секторима који учествују у креирању нових вредности у туризму и формирају комплементарни пакет туристичке понуде;
- развој нових туристичких производа и програма, усмерених ка формирању целогодишње туристичке понуде, минимално зависне од временских прилика и од продаје „лежаја и исхране";
- постепено продужење туристичке сезоне, уз планску дистрибуцију учешћа зимског и летњег дела сезоне;
- контролисана и постепена изградња нових објеката за туристичке потребе, превасходно на саобраћајно приступачним и комунално опремљеним туристичким локалитетима.

Површине и објекти туристичке супраструктуре планирани су као доминантни у планираном туристичком простору. Да би се формирао и обликовао туристички простор у складу са изабраним концептом туризма, извршен је правилан избор одговарајућих програма, садржаја и обликовних елемената, који ће определити неопходне интервенције у оквиру туристичко-стамбеног простора, што подразумева изградњу одговарајуће туристичке супраструктуре (смештајни и угоститељски објекти, објекти спортско-рекреативног садржаја..).

Основу развоја туризма представља унапређење и проширење туристичке понуде, у циљу привлачења различитих група туриста и посетилаца. Развој смештајних капацитета је тако конципиран да понуди различите врсте смештаја за различите групе туриста и да активира што већи простор Рудна.

Планом се дефинише формирање нових смештајних капацитета у зонама **туристичког насеља и сеоског туризма,** као и реконструкција постојећих зона смештајних капацитета . Туристичка понуда треба да се заснива на максималном искоришћењу природних и створених потенцијала (клими, еколошким вредностима, природним добрима, атракцијама, традицији, гастрономији, створеним вредностима, културним добрима и постојећим туристичким капацитетима) и повећањем разноврсности понуде, уз стављање акцента на јачање специјализованих понуда (сеоски и здравствени туризам, културни туризам, ревитализацију и релаксацију, авантуристички, спортски туризам, етно и еколошки туризам...).

Становање у функцији туризма - планирати изградњу туристичке инфраструктуре у оквиру туристичких урбанистичких целина уз укључивање нестамбених садржаја, као и уз могућност задржавања постојећих садржаја. Урбанистичке целине са претежном наменом сеоског туризма се формирају са циљем очувања пољопривредних површина уз оживљавање туристичких и смештајних садржаја организованих на принципима еко и етно туризма, агротуризма и сл. Могуће је обављање делатности у зони пољопривредног становања, комплементарног основној намени без негативног утицаја на животну средину (туристичке услуге у сеоском домаћинству – ревитализација постојећих стамбених објеката и сеоских домаћинстава и изградња нових туристичких јединица

типа „гостинска смештајна јединица", „гостинска кућа", „еколоџ" и сл., у којима ће се развијати услуге еко-туризма);

Постојеће и планирано становање малих густина у централном делу насеља (мешовита намена) са директним приступом на главне насељске саобраћајнице, даје могућност бављења и пратећим услужним делатностима. У овој целини планира се даљи развој централних функција и компатибилних јавних и осталих функција и служби (уз поштовање норматива и критеријума за одговарајућу намену и услова непосредног окружења), у складу са потребама микроразвојног центра (центар месне заједнице) и локалног становништва, али и комплементарних активности и програма везаних за развој туризма.

У урбанистичкој зони 1, урбанистичка целина 1.4 б на површинама планираним за мешовите делатности (центар) планиране су следеће површине за остале намене:

- **Становање ниских густина**, као и компатибилни објекти за задовољење свакодневних потреба становника тих зона, туристичких и пословних садржаја, односно делатности, које су функционално и еколошки примерене зони становања (агенције, угоститељство ресторани, кафане, трговине, услуге и сервиси, услужно и производно занатство,туристичке услуге, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл.), под условом да немају негативног утицаја на животну средину...). Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

Имајући у виду природне потенцијале и амбијенталне вредности насеља, планом се предвиђа изградња **зона викенд становања**.

- Концепцијом за изградњу **етно-села** (етно и еко туризам) се презентује традиционални живот овог подручја у претходним епохама, како би се заштитило не само духовно и културно, него и „цивилно" наслеђе једног народа и треба да на аутентичан начин представи очувану архитектуру, традицију, обичаје, кухињу и друге специфичности овог краја, а све у спрези са природом која га окружује.

Туристичка инфраструктура планског подручја обухвата и:

- **Пунктове -** планирати за различите спортско-рекреативне активности и контролисане авантуре, у циљу развоја програма „туризма активног одмора". Ово подразумева максимално коришћење природних потенцијала, уз формирање пунктова/полигона на одговарајућим природним локацијама, са обезбеђеним приступом са јавних и некатегорисаних путева и стаза;
- **Стазе** којима се интензивирају туристичка кретања, у циљу развоја програма „излетничког туризма" и „културног туризма". Ове стазе обухватају: пешачке стазе, бициклистичке стазе и сл. Уређују се истовремено у функцији туризма, рекреације, заштите и презентације природних (Парк природе „Голија", Резерват биосфере „Голија – Студеница") и културних вредности (међународна културно-историјска туринг рута „Трансроманика", споменици културе од изузетног и великог значаја).
- **Кампове и излетишта**, као отворене садржаје на атрактивним локацијама, намењене коришћењу, истраживању и презентацији природних и створених вредности туристичког простора. Уређење излетишта и кампова подразумева: функционалну организацију, обележавање, опремање, ограђивање и обезбеђивање простора; а када су у питању кампови и: пружање кампинг услуга.

Пољопривреда у сарадњи са прехрембеном индустријом, традиционални занати у сарадњи са мануфактурном производњом треба да делују у и изван подручја територије

Рудна, односно да наступе као производи са заштићеним географским пореклом. То се остварује формирањем прехрамбене индустрије и традиционалних заната и који треба да окупе више појединачних произвођача и обезбеде заједнички пласман **(комерцијалне делатности).**

Основни принципи на којима ће се заснивати развој и просторна структура привредних делатности су: оријентација на локалне ресурсе и њихово максимално искоришћење за развој пољопривреде, туризма, традиционалних заната и сл. уз строго поштовање режима заштите приликом просторног размештаја привредних активности.

Производња мањих капацитета, везана за воћарство и повртларство може се организовати у оквиру појединачних парцела у складу са карактеристикама села (зоне) у коме се парцела налази.

Суштински циљ-концепт је промена тенденција у досадашњем развоју. Основно опредељење је да се изгради туристички центар, на принципима урбанистичке организације, са прецизираним инфраструктурним и супраструктурним капацитетима и јасно дефинисаном понудом. Овим концептом треба афирмисати Рудно као туристички центар у функцији и погодностима за све категорије туриста.

5.3 Биланс површина планираних јавних и осталих намена

Табела: 2

Биланс површина планираних јавних и осталих намена

ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ НАМЕНА		површина (ха)
		7.66 ha
1.	1.1/ОБЈЕКАТ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ, ПОЛИЦИЈА,ВАТРОГАСНА СТАНИЦА	0.22
2.	1.2/ОСНОВНА ШКОЛА	0.74
3.	1.3/ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА	0.07
4.	1.4/ а МЕШОВИТА НАМЕНЕ	0.61
5.	1.5/ОБЈЕКАТ ПОШТА	0.12
6.	1.6/АУТОБУСКА СТАНИЦА	0.25
7.	1.7/ ПИЈАЦА	0.09
8.	1.8/ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ	1.04
9.	1.9/ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА	0.34
10.	2.5/ПАРК ШУМЕ	0.06
11.	САОБРАЋАЈНИЦЕ	4.1

ПОВРШИНЕ ОСТАЛИХ НАМЕНА		површина (ха)
		30.29 ha
1.	2.1/ ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО (ХОТЕЛИ/АПАРТМАНИ)	17.87
2.	2.2/ СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА	8.45
3.	2.3/КАМП	0.39
4.	2.4/ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ	1.59
5.	2.5/ПАРК ШУМЕ	0.97
6.	1.4/ б МЕШОВИТА НАМЕНА	1.05
7.	1.10 КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ	0.29
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ - УКУПНО		37.95

6. ПОДЕЛА НА УРБАНИСТИЧКЕ ЗОНЕ И ЦЕЛИНЕ ПРЕМА УРБАНИСТИЧКИМ ПОКАЗАТЕЉИМА И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

Простор ПГР“РУДНО“ је грађевинско земљиште од око 37.95 ha, подељено на 2 урбанистичке зоне и 15 урбанистичких целина.

Табела: 3
Биланс површина планираних јавних и осталих намена /урбанистичке зоне и целине/

УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 1 - ПЛАНИРАНА НАМЕНА		површина (ха)
ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ И ОСТАЛИХ НАМЕНА		5.38ha
1.	1.1/ОБЈЕКАТ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ, ПОЛИЦИЈА,ВАТРОГАСНАСТАНИЦА	0.22
2.	1.2/ОСНОВНА ШКОЛА	0.74
3.	1.3/ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА	0.07
4.	1.4/ а и б МЕШОВИТА НАМЕНЕ	0.56 + 1.06 1.61
5.	1.5/ОБЈЕКАТ ПОШТА	0.12
6.	1.6/АУТОБУСКА СТАНИЦА	0.25

7.	1.7/ПИЈАЦА	0.09
8.	1.8/ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ	1.04
9.	1.9/ЕЛЕКТРО ДИСТРИБУЦИЈА	0.34
10.	1.10 КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ	0.29
УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 2 - ПЛАНИРАНА НАМЕНА		површина (ха)
ПОВРШИНЕ ОСТАЛИХ НАМЕНА		32.57
1.	2.1/ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО (ХОТЕЛИ/АПАРТМАНИ)	17.87
2.	2.2/СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА	8.45
3.	2.3/КАМП	0.39
4.	2.4/ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ	1.59
5.	2.5/ПАРК ШУМЕ	0.97+0,06 1.03
6.	САОБРАЋАЈНИЦЕ (2 урбанистичке зоне)	4.1
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ - УКУПНО		37.95

6.1. УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 1: ПОВРШИНА 5.64 ха. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА- ЦЕНТРАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ / ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ И ОСТАЛЕ НАМЕНЕ

Постојеће и планиране намене, као намене централног значаја, су углавном планиране и смештене у централном делу Рудна. У његовој ужој зони налазе се површине -10 урбанистичких целина намењене јавним и осталим функцијама и службама:

6.1.1 УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 1.1-1.10 (ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПРОСТОРА)

1.	**1.1 /ОБЈЕКАТ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ,ПОЛИЦИЈА,ВАТРОГАСНА СТАНИЦА**
2.	**1.2 /ОСНОВНА ШКОЛА**
3.	**1.3 /ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА**
4.	**1.4 / А И Б МЕШОВИТА НАМЕНЕ**
5.	**1.5 /ОБЈЕКАТ ПОШТА**
6.	**1.6 /АУТОБУСКА СТАНИЦА**

7.	**1.7 /ПИЈАЦА**
8.	**1.8 /ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ**
9.	**1.9 /ЕЛЕКТРО ДИСТРИБУЦИЈА**
10.	**1.10 /КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ**

6.1.2 ПОСЕБНА И ОПШТА ПРАВИЛА ЗА УРЕЂЕЊЕ И ГРАЂЕЊЕ ПОВРШИНА ЈАВНИХ И ОСТАЛИХ НАМЕНА/УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 1.1 ДО 1.10/

Центар обухвата следеће намене:
• центар са јавним садржајем;
• центар са осталим садржајима;

Објекти јавних функција и служби градиће се у складу са планираном дистрибуцијом ових објеката у мрежи насеља (према овом плану). Планиране намене су на нивоу планираних и могућих садржаја и функција у оквиру сваке од основних намена – односно претежних, пратећих и допунских, на нивоу урбанистицких целина и зона.

Табела: 3
Урбанистичка зона 1 /Урбанистичке целине 1.1-1.10/
Подела на карактеристичне целине/планиране врсте претежне намене, биланс површина, просторна организација смештаја:

УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 1 УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 1.1-1.10 ПРЕТЕЖНА НАМЕНА (ВРСТЕ ГРАЂЕВИНА)	површина парцеле (ha) проценат (%)	макс.степ. зауз.	макс. спрат.	просторна организација смештаја
1. 1.1/ОБЈЕКАТ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ,ПОЛИЦИЈА, ВАТРОГАСНА СТАНИЦА	0.22 2.52%	40%	П+1	у више објеката
2. 1.2/ОСНОВНА ШКОЛА	0.74 1.95%	30%	П+1	у једном или више објеката
3. 1.3/ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА	0.07 0.14%	40%	П+1	у једном објекту
4. 1.4/ а и б МЕШОВИТА НАМЕНА	0.56 + 1.05/1.61 1.68%	40%	П+1	у више објеката
5. 1.5/ОБЈЕКАТ ПОШТА	0.12 0.31%	40%	П+1	у једном објекту

6. 1.6/АУТОБУСКА СТАНИЦА	0.25 0.66%	10%	П+1	у једном или више објеката
7. 1.7/ПИЈАЦА	0.09 0.24%	40%	П+1	у једном или више објеката
8. 1.8/ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ	1.04 2.74%	20%	П	у више објеката
9. 1.9/ЕЛЕКТРО ДИСТРИБУЦИЈА	0.34 0.9%	40%	ВП	у једном или више објеката
10. 1.10/КОМЕРЦИЈАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	0.29 0.76%	30%	П+1	у једном или више објеката

1. ОБЈЕКАТ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ, ПОЛИЦИЈА, ВАТРОГАСНА СТАНИЦА, јавне службе/посебна намена/
целина 1.1 (део к.п 3227,1726/1/2 КО Рудно, површ.0.22ha)
/ обавезна израда урбанистичког пројекта

Правила уређења и грађења:

Површина која је предвиђена за формирање простора центра за Цивилну заштиту Краљево обухвата К.П. 1726/1-део, 1726/3-део, 1726/4, 3228/1-део, 3228/2, 3227/1 и 3227/2-део, све КО Рудно. Урбанистичко решење је дефинисано у складу са важећом планском документацијом, Просторним планом подручја посебне намене парка природе Голија и Просторним планом града Краљева као и Планом генералне регулације Рудно.

- Правила уређења:

Терен на коме се објекат налази је у великој мери раван са благим падом ка северној страни. Непосредно уз улаз објекта налази се неколико примерака четинара и вртни сеник који је формиран у претходном периоду.У предметном простору се налази ниско зеленило – трава у релативно запуштеном стању и делимично је ограђена дрвеном оградом која је у лошем стању.Уз постојећи објекат не постоји формиран паркинг простор. Објекат спратности (П+1) у приземљу је површине 150 м2 у основи, а бруто површине око 300 м2. Зграда је грађена у масивном систему, конципираном на бетонским хоризонталним и вертикалним прстенастим гредама и зидовима од пуне опеке у нивоу приземља и делимично на спрату. Постојеће стање објекта се може описати као задовољавајуће. Објекат је опремљен електричним и водоводним и канализационим инсталацијама тренутно задовољавајућег капацитета. Објекат има свој резервоар за канализацију. Објекат се састоји из приземља и спратног дела са посебним улазима.

- Правила грађења:

У складу са планом постојећи објекат се реконструише и дограђује. Планирани објекат центра за цивилну заштиту Краљево, је позициониран на начин да се уважи диспозиција постојећег објекта, а доградња објекта изведе у складу са планираном регулацијом.

Урбанистичким пројектом планско решење предвиђа формирање јединствене парцеле коју ће чинити делови катастарских парцела, угаоне диспозиције оивичене новим саобраћајницама. На источној и северној страни то су колске саобраћајнице, док се на западној страни налази планирана пешачка стаза. Положај грађевинске линије прати линију постојећег објекта и удаљена је у односу на осу новопланиране регулације.У складу са новим архитектонским решењем главни пешачки улаз се налази на средини у односу на пешачку стазу на западној страни. Паркирање возила се решава у оквиру будуће предметне парцеле, са приступом на северној страни. Око објекта је предвиђен тротоар у ширини од око 1,5м. Планирани објекат центра за цивилну заштиту Краљево, је позициониран на начин да се уважи диспозиција постојећег објекта, а доградња објекта

изведе у складу са планираном регулацијом. Анализом постојећег стања се спратни део објекта (смештај) заједно са кровом се руши и формира нов простор у оквиру спрата односно поткровља.Тако је новопројектовани објекат, у складу са функцијом планиран спратности П+1(Пк).

- Стационарни саобраћај

Паркирање возила решено је у оквиру будуће предметне парцеле, са приступом на северној страни. Паркинг простор је у оквиру парцеле дуж планиране саобраћајнице. Обезбеђено је укупно 12 ПМ од којих су 2 прилагођена ОСИ.
Поплочавање партера, пешачких стаза и приступног платоа предвиђа се бетонским плочама. Паркинг простор се облаже растер плочама, осим приступне саобраћајнице и паркинг места, где је завршна обрада асфалт.

Урбанистички параметри:
претежна намена
објекат центра за цивилну заштиту:
• планирана површина грађевинске парцеле мин. 400 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%;
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето површине;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1(Пк);
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.

Допунска намена

Компатибилни допунски садржаји , врсте објеката и осталих функција и служби:
ватрогасна служба, муп, објекти у функцији заштићених подручја и парковско зеленило.

У другој фази планирања ће се у овој целини дефинисати намена за полицију и ватрогасну службу.

2. ОСНОВНА ШКОЛА јавна служба/образовање/целина 1.2 (део к.п 1706 КО Рудно површ. 0.74ха)

Правила уређења и грађења:

- Правила уређења:

Основна школа „Стефан Немања" има издвојено одељење (четвороразредне школе) у центру сеоског насеља Рудна. У циљу побољшања квалитета наставе и задовољења норматива за школски простор по ученику (што је посебно значајно за школу са већим гравитационим подручјем), могуће је проширење капацитета школског објекта у оквиру школског дворишта. С обзиром да ово подручје није покривено предшколским установама и школском амбулантом, рационално решење је коришћење вишка простора у објектима школе (у складу са нормативима из области предшколског образовања и васпитања), или изградња објекта дечје заштите у оквиру школског дворишта. Стварање могућности за коришћење школског објекта за организовање различитих манифестација.
Поред основне школе налазе се универзални терен за мале спортове (бетонска подлога, 40 x 20 m) и два мања отворена терена. Постоје просторне могућности за изградњу мултифункционалног спортског објекта (фискултурне сале) у оквиру школског дворишта.

Дозвољава се доградња, реконструкција и адаптација школског простора како би се постигла задовољавајућа опремљеност просторија за физичко образовање и других проширених садржаја.

- Правила грађења:

Проширење постојећег објекта школе се предвиђа у центру Рудна на постојећој локацији, режим коришћења је јаван, а статус земљишта – јавно грађевинско земљиште.

Урбанистички параметри:претежна намена **објекат школства:**
• планирана површина грађевинске парцеле мин. БРГП 6,5-7,5м2/уч.
(опт./12 одељења);
• највећи дозвољени индекс заузетости је 30%;
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу за 10% запослених;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1(Пк);
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
Урбанистички параметри: допунска намена **- дечија заштита:**
• планирана површина грађевинске парцеле мин. БРГП 6,5-7,5м2/детету
• највећи дозвољени индекс заузетости је 30%;
• обавезно обезбеђење потребних паркинг места на парцели је по нормативу за 10% запослених;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1(Пк);
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
и компатибилни допунски садржаји , врсте објеката и осталих функција и служби

3. ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА јавна служба/претежна намена /здравство/ целина 1.3 (површ.0,07ha)

Правила уређења и грађења простора

- Правила уређења простора

Здравствена заштита – приоритетни задатак је опремање и модернизација постојеће здравствене јединице, уз обезбеђење стручних кадрова (проблем у стручним кадровима је један лекар на око 1.000 становника).Неопходно је да планиране туристичке садржаје прати организовање примарне здравствене заштите. За здравствену заштиту вишег нивоа, користиће се ресурси центара припадајућих јединица локалне самоуправе и регионалних центара у окружењу.

У првој фази развоја јавних служби, акценат треба да буде на: успостављању организације обавезне и стандардне јавне службе примарне здравствене заштите и подизању нивоа опремљености .

Постојеће стање објекта се може третирати као незадовољавајуће.

Правила грађења простора и објекта:

- Адаптација и реконструкција постојећег здравственог објекта, са могућим проширењем капацитета објекта, у складу са нормативима.
- Одговарајуће опремање амбуланте савременим средствима и стручних кадрова.

- Стварање могућности за коришћење школског објеката за организовање школске амбуланте.

- Правила грађења простора

Урбанистички параметри:претежна намена : **Објекат здравства**
• планирана површина грађевинске парцеле мин. БРГП/0,05-0,12м2/по кориснику
• највеће дозвољене висине зграде је П+1;
• обавезно обезбеђење потребних паркинг места на парцели је по нормативу за 2 запослена;

4. ПОВРШИНЕ ЗА МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ јавне службе и становање и остале компатибилне намене/целина 1.4 а и б (површ. 0.56 + 1.05/1.61ha).

Правила уређења и грађења:

• Правила уређења:

Уређење јавних површина подразумева уређење простора који су планом предвиђени за објекте чије је коришћење/изградња од општег интереса, у складу са законом: јавне функције и службе, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и објекти у функцији заштићених подручја и становање.

Јавне површине и објекти су на грађевинском земљишту/ целина 1.4 а и б/ у јавној својини.

Објекти јавне намене могу се градити и на грађевинском земљишту у приватној својини (предвиђеном за остале намене), уколико се задовоље сви нормативи и критеријуми за одговарајућу јавну намену и услови непосредног окружења.

• Правила грађења:

На површинама планираним за мешовите делатности, могу се градити:

• зоне мешовите намене / целина 1.4 а /објекти јавне намене (култура, управа, администрација, образовање и васпитање, здравствена и социјална заштита)-као претежна централна намена,

• зоне мешовите намене / целина 1.4 б / објекати осталих намена/ становање ниских густина -претежна намена.

• Компатибилни садржаји и врсте објеката (допунска делатност): трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

• Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: објекти који нису у функцији основне или допунске намене.

4.1 ПОВРШИНЕ ЗА МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ ЦЕЛИНА 1.4а/претежна намена - јавне службе/(површ.0,15 ha). (к.п. 1707,1708,1709,1710,1711 КО Рудно/ власништво - град Краљево)

Правила уређења и грађења:

Обзиром на планирани развој туризма и значајне капацитете у планском периоду очекује се потреба за новим културним програмима и просторима. У склопу развоја садржаја културе планира се додатна туристичка активност и садржаји са циљем

обогаћивања понуде културних програма и манифестација на целогодишњем нивоу. Планиране активности и простори обухватају: мултифункционалне просторе за културне манифестације, представе, изложбе, библиотеке...
Развој културе остварiће се укључењем приватног и цивилног сектора у организовање културних активности и њиховим повезивањем са јавним сектором (организовање културних манифестација у складу са особеностима подручја, посебно у циљу промовисања природних и културних вредности у склопу туристичке понуде подручја). Планира се интегрисање локалних програма развоја културе са образовним и другим секторским програмима, као и интеграција богатог културног наслеђа и традиције у туристичку понуду.

4.1.1 ОБЈЕКАТ ПОСТОЈЕЋЕГ ДОМА КУЛТУРЕ, јавна служба/целина 1.4 а (део к.п 1711 Рудно површ.0,35ha / власништво - град Краљево)

- Правила уређења и грађења:

Планирана површина за културу обухвата незавршен објекат на делу к.п 1711 Ко Рудно.Локација постојећег објекта дома културе је основ за даљи развој, уз неопходну ревитализацију и формирање мултифункционалних центара, који ће комбиновати комплементарне активности.
Планирана намена је мултифункционални простор за културне манифестације, библиотека, музеј, изложбени простор... На постојећој локацији, режим коришћења је јаван, а статус земљишта – јавно грађевинско земљиште.
Објекат је изграђен и дозвољава се изградња-доградња, реконструкција и адаптација овог простора и објекта до макс. спратности П+2.
Урбанистички параметри:претежна намена

Врста грађевине	Површина парцеле (у m2)	Макс.степ.зауз.	Макс.спратност
Дом културе	2121	50%	П+1+ПК

4.1.2 ОБЈЕКАТ «СРБИЈА ШУМЕ»/мешовита намена/ целина 1.4а (к.п. 1707/ КО Рудно површ.0,065 ha/ власништво ЈП: «Србијашуме»)

Правила уређења и грађења:
Објекти ЈП „Србијашуме" у јавној функцији заштићених подручја
Под објектима у функцији заштићених подручја, подразумева се изградња, уређење и опремање пунктова за потребе Парка природе „Голија" и Резервата биосфере „Голија–Студеница".
Овај пункт се лоцира централно на планском подручју, тако да се омогући што боља заштита и презентација природних и културних вредности, али и да се задовоље потребе научно-истраживачких, културно-образовних и туристичких развојних програма, прилагођених заштићеном подручју. То искључује или ограничава активности, изградњу објеката и постављање опреме, ако је тако прописано Уредбом о заштити Парка природе Голија, релевантним законским и подзаконским актима из области заштите природе и споменика културе, као и актима стараоца Парка природе и других надлежних институција.Парк природе „Голија" поверен је на старање ЈП „Србијашуме".

- Правила грађења:

Идејним пројектом је **планирана изградња инфо-центра „Рудно",** спратности Пр+1С на к.п.1707 КО Рудно (површ.0,65ха) Власништво је ЈП: «Србија шуме» .
Решење објекта је проистекло на основу плана за ову врсту објеката и пројектног задатка добијеног од стране инвеститора. Предметна катастарска парцела 1707, К.О. Рудно, на којој је планирана изградња инфо центра „Рудно" је на терену који је раван и не постоје

изграђени објекти. Катастарска парцела бр. 1707, КО Рудно је површине 12ари 94м2. Испуњава услове за грађевинску парцелу и има обезбеђен приступ јавним саобраћајним површинама.

- Стационарни саобраћај

Паркирање возила решено је у оквиру будуће предметне парцеле, са приступом на северној страни. Паркинг простор је у оквиру парцеле дуж планиране саобраћајнице. Обезбеђено је укупно 10 ПМ од којих су 2 прилагођена ОСИ.

Поплочавање партера, пешачких стаза и приступног платоа предвиђа се бетонским плочама. Паркинг простор се облаже растер плочама, осим приступне саобраћајнице и паркинг места, где је завршна обрада асфалт.

Урбанистички параметри:претежна намена

Врста грађевине	Површина парцеле (у m2)
Управна зграда	650

У овој целини на осталим парцелама (к.п 1708,1709,1710,1711 Ко Рудно/ власништво град Краљево) могуће је обједињавање више видова јавних служби у једном или више објеката, под условом да се обезбеди оптимално функционисање сваког вида јавне службе.

У случају обједињавања јавних служби у оквиру једне зграде могућа су одступања од наведених норматива за јединичне површине по појединим видовима јавних служби и то на следећи начин:

Код постојећег објеката могуће је одступање у смислу смањења потребне површине комплекса, сходно могућностима на терену, уз препоруку да се обезбеди доња граница норматива;

- Могућа је изградња, адаптација, доградња, промена намене и сл.
- Могуће је одступање у смислу смањења потребне површине комплекса за максимално 50% уз услов неометаног одвијања појединих видова јавних служби и уз препоруку вишенаменског коришћења објеката и просторија кад год је могуће.

Јавне функције и службе –правила грађења

- Врста и намена објеката који се могу градити:

објекти дефинисаном овим планом за ову урбанистичку целину:

- Компатибилни садржаји и врсте објеката који се могу градити:

објекти и садржаји других јавних функција и служби (у зони мешовите намене / целина 1.4 а /на осталим катастарским парцелама планирани су објекати јавне намене (култура, управа, администрација, образовање и васпитање, здравствена и социјална заштита, комунални објекти (верски објекти), објекти у функцији заштићених подручја, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре и јавно зеленило).

- Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:

објекти који нису у функцији основне или допунске намене(компатибилни садржаји).

- Услови за формирање грађевинске парцеле:

Величина парцеле усаглашава се са потребама конкретне намене, у складу са одговарајућим прописима и техничким нормативима. Најмања ширина грађевинске парцеле је 15 m.

- Положај објеката у односу на регулациону линију и границе грађевинске парцеле:

Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3 m. Минимално растојање основног габарита објекта (без испада) и границе суседне (бочне и задње) грађевинске парцеле је 2,5 m, осим у центру насеља, где је могуће постављање објекта на бочној међи, уколико је ово у складу са типологијом градње центра насеља.

- Међусобна удаљеност објеката:

Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката је минимално половина висине вишег објекта, али не мање од 6 m. Удаљеност објеката јавних функција и служби од стамбених објеката износи најмање 10 m, а од објеката производних делатности и пословања најмање 30 m.

- Урбанистички параметри:

Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.
Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле = 50%.
Предвидети најмање 15% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.
Спратност и висина објеката: Максимална спратност објеката је П+1, а максимална висина 12 m.
Могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе. Спратност, висина и габарит објеката морају бити у складу са важећим прописима за одговарајуће делатности које ће се обављати у објекту.

- Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели:

Могућа је изградња других објекта јавне намене, као и помоћних или пратећих објеката у функцији основне или допунске намене (спратности до П+Пк).

- Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила:

Приступ грађевинској парцели омогућити са јавне саобраћајне површине, уз обезбеђење доступности и сигурности приступа парцели. Ширина колског прилаза је најмање 3,5 m. Паркирање возила се обезбеђује у оквиру грађевинске парцеле објекта, или на контактној јавној површини (јавно паркиралиште или обележен паркинг простор у регулационом профилу саобраћајнице), уколико то дозвољава стање на терену, и то: једно паркинг/гаражно место на 100 m² корисне површине, односно према стандарду за специфичне намене. У процесу спровођења плана, неопходно је обезбедити потребне капацитете за организовано паркирање путничких возила, у свим туристичким центрима, туристичким и рекреативним пунктовима, микроразвојним центрима и другим насељима. Потребан број паркинг места се билансира према захтевима који проистичу из намене објеката и броја корисника/посетилаца, а у складу са важећим стандардима и нормативима.

4.2 ПОВРШИНЕ ЗА МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ ЦЕЛИНА/ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ И СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА/претежна намена/1.4б (КО Рудно пов.1.05 ha).

Правила уређења и грађења:
Површине за становање представљају зону одређена за изградњу стамбених објеката и комерцијалних објеката за задовољење свакодневних потреба становника тих зона, као и туристичких и пословних садржаја, односно делатности, које су функционално и еколошки примерене зони становања.

4.2.1 ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ И СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА

Правила уређења и грађења:

Правила уређења:

- Врста и намена објеката који се могу градити:

Објекти намењени становању - планирају се типови објеката доминантни у постојећој физичкој структури – углавном слободностојећи породични стамбени објекти и помоћни, односно пратећи објекти. Могуће је градити помоћне или пратеће објекте у функцији објеката намењених становању (гараже, летње кухиње, септичке јаме, бунари, цистерне за воду и сл.). Задржавају се економски објекти, уз услов да буду задовољени сви хигијенски захтеви и прописи везани за заштиту животне средине.

- Компатибилни садржаји и врсте објеката:

смештајни, трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл., под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

- Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:

нови економски објекти, индустријске, производне, складишне и друге делатности које имају негативни утицај на животну средину и основну намену (делатности које угрожавају околину буком, вибрацијама, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима).

Правила грађења:

- Услови за формирање грађевинске парцеле:

У зависности од типа домаћинства, грађевинска парцела има: стамбени део парцеле (стамбено двориште), и башту (мешовита домаћинства). Минимална парцела мешовитог домаћинства садржи: стамбени део – 300 m², и башту – 400 m².

Минимална парцела непољопривредног (стамбеног) домаћинства без баште: 400 m². Минимална ширина фронта грађевинске парцеле према типу домаћинства: мешовита домаћинства – 16 m; непољопривредна (стамбена) домаћинства – 12 m. На формираној грађевинској парцели чија је површина или ширина мања од минималне површине или ширине, може се предвидети изградња или реконструкција објеката, поштујући посебна правила зоне становања и ограничења парцеле. Код изграђених парцела могуће је вршити парцелацију по дубини, са обезбеђењем колског пролаза минималне ширине 3,5 m.

- Положај објеката у односу на регулациону линију:

Минимално растојање између грађевинске линије објекта (без обзира да ли се ради о изградњи, доградњи или реконструкцији) и границе парцеле јавног пута (регулациона линија) је 5 m. Од овог правила је могуће одступити само у циљу очувања амбијенталне вредности насеља. У зони у којој постоје изграђени објекти, претходно растојање се утврђује на основу позиције већине изграђених објеката. Грађевинска линија помоћног или пратећег објекта не може да буде испред грађевинске линије основног објекта, осим ако конфигурација терена не условљава другачији положај. На парцели са нагибом терена од јавног пута наниже, у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти уз јавни пут. На парцели са нагибом терена ка јавном путу, у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти.

Положај објеката у односу на границе грађевинске парцеле: Минимално растојање габарита слободностојећег стамбеног објекта од границе бочне суседне парцеле износи: 1,5 m на делу бочног дворишта северне оријентације; 2,5 m на делу бочног дворишта јужне оријентације. За изграђене објекте чије је растојање до границе суседне (бочне или задње) парцеле мање од претходно утврђених вредности, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати отвори за осветљавање стамбених

просторија. За економске и помоћне објекте, минимално удаљење од границе бочне суседне парцеле износи 1,5 m. За изграђене економске и помоћне објекте чије је растојање до границе суседне (бочне или задње) парцеле мање од претходно утврђене вредности, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати отвори за осветљавање просторија. Минимално удаљење септичке јаме од границе суседне (бочне или задње) парцеле је 3 m.

- Међусобна удаљеност објеката:

Минимална међусобна удаљеност стамбених објеката на истој грађевинској парцели, или на суседним парцелама, износи 4 m. За изграђене објекте који су међусобно удаљени мање од 4 m, у случају реконструкције не могу се на суседним странама предвиђати наспрамни отвори за осветљавање стамбених просторија. Слободностојећи стамбени објекат не може заклањати директно осунчање другом стамбеном објекту више од половине трајања директног осунчања. Минимална међусобна удаљеност економских и помоћних објеката на истој грађевинској парцели, или на суседним парцелама, износи 3 m. Организација економског дворишта мора бити таква да се прљави садржаји (сточне стаје, ђубришта, септичке јаме, пољски клозети) забрањују. Бунаре градити на вишој коти од коте економских објеката прљавих садржаја, на прописаној удаљености од њих.

•

Урбанистички параметри:

• Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели. Стамбени део грађевинске парцеле: индекс заузетости = мах 30%; уређено зеленило = мин 30%.

• Спратност и висина објеката: Максимална спратност стамбених објеката на парцели је П+1+Пк, а максимална висина 12 m. Могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе. Максимална спратност помоћних објеката је П+Пк, а максимална висина 7 m.

• Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели: Могућа је изградња других стамбених објеката у стамбеном делу парцеле. Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објеката у функцији стамбених, као и у функцији садржаја компатибилних зони становања, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину.

• Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: За паркирање возила за сопствене потребе, возила везаних за обављање делатности компатибилних са основном наменом парцеле, власници објеката обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута. Број неопходних паркинг места се одређује у зависности од врсте објекта и то једно паркинг место за сваки стан, односно једно паркинг место на 70 m² корисне површине за нестамбене намене. Свака грађевинска парцела мора да има одговарајућу везу са јавним путем или приступним саобраћајницама. Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу не може бити мања од 2,5 m (стамбени пут), односно 3,5 m (економски пут).

• Архитектонско обликовање: Архитектонску обраду стамбених, помоћних и пратећих објеката прилагодити традиционалној архитектури народног градитељства и традиционалном начину организације и уређења парцеле, али и потребама корисника и савременом квалитету живљења. Изградњу објеката и уређење парцела у процесу ревитализације централних делова насеља и изграђених насељских целина, прилагодити предеоном лику планинског подручја. Применити аутохтоне грађевинске материјале и архитектонски израз (препорука: кров – кос, вишеводан, максималног нагиба 45о; кровни покривач – плоче шкриљаца и шиндре, или традиционални покривач од сламе; фасада – малтерисана (беле боје), опека и/или дрво).

4.2.2 ПОВРШИНЕ ЗА МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ ЦЕЛИНА/КОМЕРЦИЈАЛНА НАМЕНА/ - допунска намена 1.4б (КО Рудно површ.1.05 ha).

Правила уређења и грађења
Површине за комерцијалне делатности обухватају пословне делатности у домену пружања услуга свих врста, превасходно усмерених ка задовољењу најширег спектра заједничких потреба становништва, од задовољења свакодневних потреба, до оних повремених и ванредних, у терцијарном и квартарном сектору. На површинама за комерцијалне делатности, могу се планирати:
• сви објекти пословно-комерцијалних делатности:трговина на велико и мало, занати, финансијско посредовање и остале услужне делатности.

4.2.2 КОМЕРЦИЈАЛНА НАМЕНА

Правила грађења
• Урбанистички параметри:
Код израчунавања урбанистичких параметара на грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.
Пословно-комерцијални део грађевинске парцеле: индекс заузетости = мах 30%; уређено зеленило = мин 30%.
• Спратност и висина објеката: Максимална спратност пословно-комерцијалних објеката на парцели је П+1+Пк, а максимална висина 12 m. Могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе. Максимална спратност помоћних објеката је П+Пк, а максимална висина 7 m.
• Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели:
Могућа је изградња и стамбених објеката у делу парцеле. Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објеката у функцији стамбених, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину.
• Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: За паркирање возила за сопствене потребе, возила везаних за обављање делатности компатибилних са основном наменом парцеле, помоћних возила и прикључних апарата, власници објеката обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута. Број неопходних паркинг места се одређује у зависности од врсте објекта и то једно паркинг место за сваки стан, односно једно паркинг место на 70 m² корисне површине за нестамбене намене. Свака грађевинска парцела мора да има одговарајућу везу са јавним путем или приступним саобраћајницама. Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу не може бити мања од 2,5 m (стамбени пут), односно 3,5 m (економски пут).
• Архитектонско обликовање: Архитектонску обраду пословно-комерцијалних, стамбених, помоћних и пратећих објеката прилагодити традиционалној архитектури народног градитељства и традиционалном начину организације и уређења парцеле, али и потребама корисника и савременом квалитету живљења. Изградњу објеката и уређење парцела у процесу ревитализације централних делова насеља и изграђених насељских целина, прилагодити предеоном лику планинског подручја. Применити аутохтоне грађевинске материјале и архитектонски израз (препорука: кров – кос, вишеводан, максималног нагиба 45о; кровни покривач – плоче шкриљаца и шиндре, или традиционални покривач од сламе; фасада – малтерисана (беле боје), опека и/или дрво).

5. ОБЈЕКАТ ПОШТЕ/ јавна служба /претежна намена /целина 1.5 (к.п.1813/ КО Рудно површ.0.12ha)

- Правила уређења и грађења:

Обрађено кроз План Детаљне Регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Голија"(на територији града Краљева).

На основу услова добијених од стране Телекома Србије на територији Плана треба урадити све радове прописане од стране Телекома како би се насеље комплетно опремило савременом телекомуникацином технологијом. Дозвољава се доградња, реконструкција и адаптација поштанског постојећег објекта како би се постигла задовољавајућа опремљеност (видети у делу инфраструктуре телекомуникација).

6. АУТОБУСКА СТАНИЦА /јавна служба/претежна намена /аутобуска станица / целина 1.6 (површ.0.25ха)

Правила уређења и грађења

- Правила уређења :

Аутобуски саобраћај представља јединствен вид ванградског превоза, који може у потпуности да задовољи потребе највећег броја путника, довозећи их у део одакле оно могу најлакше доћи до свога циља.

Планирану аутобуску станицу треба сместити у центар насеља, јер на тај начин се задовољавају захтеви највећег броја путника како у доласку, тако и у одласку.Локација аутобуске станице је важан елемент, јер од тога зависи мање или више накнадно кретање до циља путовања неким од колског превоза или пешачењем, као и комфор путника. То је нарочито важно у насељима где не постоји неки други вид превоза до и од станице. Приликом планирања аутобуске станице полазни параметар је перспективни број путника у току године.

На основу ове величине потребно је пронаћи часовно оптерећење станице, које ће бити меродавно за израчунавање структуре и капацитета аутобуске станице.

- Критеријуми за размештај основних и пратећих садржаја аутобуске станице:
  1. величине насеља,
  2. типа аутобуске станице,
  3. основних токова кретања путника до и од аутобуске станице,
  4. мреже саобраћајница.
- Правила грађења:

Основне технолошке целине мале аутобуске станице

1. Станични предпростор – простор на коме се задовољавају захтеви корисника везани за пријем или отпрему корисника,
2. Путничка зграда – увек оријентисана према делу насеља из кога долази највећи део корисника (по правилу то је центар) и
3. Аутобуски простор – реализују се захтеви за пријем и отпрему путника иаутобуса.

- Станични предпростор:

Корисници аутобуске станице за своје кретање према аутобуској станици могу користити: путничке аутомобиле, а један број корисника долази и одлази са станице пешачењем. За путничка возила потребно је обезбедити стајалиште и простор за пристајање испред путничког објекта (паркиралиште за краткотрајно и дуготрајно задржавање возила).

- Путничку зграду и станични предпростор потребно је повезати пешачким стазама.

Основни садржај путничке зграде:

- шалтер за информације и продају карата,
- чекаоница,
- тоалет.

Пратећи садржај: угоститељство, трговина, услуге и хигијена.

- Аутобуски простор:

У оквиру аутобуског простора потребно је димензионисти пероне. Перони су места где се обавља контакт између путника и аутобуса, као и контакт између аутобуса и аутобуске станице. На њима се започиње или завршава путовање.

Организација перона у оквиру локације, зависи од:

- величине и облика локације,
- односа приступних саобраћајница према локацији,
- броја перона и типа перона.

Функционисање целе станице зависи од капацитета перонског дела. Код мањих аутобуских станица терминали изласка и уласка путника може да се обавија на истом перону. Перони су важан елеменат аутобуске станице, јер капацитет аутобуске станице и ниво услуге зависи од бројности, опремљености и конфигурације истих. Добра организација опслуживања путника у путничкој згради условљава и обезбеђује најкраће и неометане пролазе, као и једноставну оријентацију према перонима, а такође организован и удобан улазак путника у аутобусе. Због тога димензије перона и његова конфигурација треба да обезбеде одређени ниво смештаја путника у аутобусе.

- Допунска намена: јавни паркинг.
- Правила уређења и грађења:

До изградње планиране аутобуске станице у првој фази реализације плана може се регулисати мирујући саобраћај изградњом јавног паркинга.

Јавни паркинг као допунска делатност биће објекат и отворена површина изграђена и уређена за паркирање путничких или теретних возила са контролисаним уласком и изласком на предметној локацији аутобуске станице. Контрола изласка и уласка ће се вршити постављањем рампе и изградњом или постављањем објекта за наплату. За смештај путничких и теретних возила планира се паркинг простор већег капацитета (100 – 150 паркинг места).

У центру плана планирана је изградња објеката за потребе јавних органа и служби и то у објекту са централизованим вишенаменским садржајем (површине за мешовите намене целина/претежна намена - јавне службе/целина 1.4а).

Планирани објекат „Аутобуске станице" у намењен је за потребе:

1. 1. Државних органа (полиције и ватрогасне полиције, добровољног ватрогасног друштава);
2. 2. Јавног предузећа „Србијашуме" и других јавних предузећа по потреби, који у тренутку израде плана нису евидентирали своје потребе;
3. 3. Локалне управе (месна заједница и сл);
4. 4. Управа туристичког центра и Туристички савез који ће својим програмом за изградњу дефинисати свој потребни капацитет у објекту;
5. Аутобуске станице (покривени терминал за најмање два аутобуса). Простор аутобиске станице требе да обезеди најмање 4 паркинг места за такси, аутобусе, паркиг простор за службена и друга возила.

7. ПИЈАЦА /јавна служба /претежна намена /пијаца/целина 1.7 (површ.0.09ха)

Правила уређења и грађења за комуналне објекте и површине:
Могуће је уређење и изградња пијаца мешовитог типа (сточна, зелена, цветна, млечна, занатска и/или робна пијаца,(међусобно одвојене и обележене), на јужном ободу Пгр –а на делу К.п. 264 Ко Рудно,уз постојећу и планирану колску саобраћајницу.

- Правила грађења

Изградња ће се спроводити у складу са техничким прописима за ову врсту објеката и према следећим условима, а на основу Закона о трговини за област пијаца.
Неопходно је испунити следећа правила у области општих правила за трговину на откупним местима:
Минимални технички услови везани за простор и изградњу комуналне инфраструктуре:

- Јавно обележити и просторно издвојити пијачни простор од околног простора;
- Обезбедити просторе за присуство и рад надлежних инспекција за време одвијања пијаце;
- У случају трговине пољопривредним производима и домаћим животињама, укључујући приплодни материјал, семе и садни материјал потребно је поштовати посебне минималне техничке услове по питању простора и његових особености у односу на дату робу, а на основу прописа Министарства везаног за област пољопривреде

Минимални технички услови везани за изградњу простора и изградње откупних места:

- Откупно место мора имати уређен простор, било да је он затвореног или отвореног вида;
- Откупно место својом наменом и садржајима не сме угрожавати животну средину (стање вода, тла, ваздуха и др.);

Слободне површине око откупног места се уређују, а прилазни путеви ка објекту, интерне саобраћајнице и платои око објекта изграђују се од чврстог материјала (бетон, асфалт, камен и сл.);

- Земљиште простора откупног места мора бити суво и оцедито, што значи да је осигурано одвођење површинских вода у складу са техничким и хигијенским условима;
- Откупно место својом наменом и садржајима не сме отежавати нормално одвијање саобраћаја;
- Код откупног места све фекалне и друге текуће отпадне материје морају се одводити у јавну канализацију, а ако она не постоји, да се одвођење врши затвореним превозним средствима до уређаја за пречишћавање, односно до затворене водонепропусне септичке јаме;
- Откупно место мора имати сталан довод хигијенски исправне воде, из јавног водовода или на други начин, као и хигијенски изграђен санитарни чвор;
- Код откупног места потребно је обезбедити просторне услове како би се све чврсте отпадне материје сакупљале на одређеном и уређеном месту у складу са прописима о хигијенско-техничкој заштити и заштити човекове средине (затворене јаме и др.). На основу тога се прописује да се на откупном месту чврсте отпадне материје сакупљају у хигијенским посудама и одлажу у канте или контејнере, који су смештени на уређеном простору;
- Откупно место мора имати најмање једну одговарајућу пословну просторију за преузимање откупљених производа, која је по величини, уређености и опреми подобна за привремени смештај откупљених производа.

У случају градње зграда и просторија у простору откупног места потребно је обезбедити да се:

- Просторија откупног места се гради од чврстог материјала;
- Просторија откупног места мора бити сува, прозрачна, са природним и вештачким осветљењем, заштићена од влаге и са потребном вентилацијом, као и да откупљене производе обезбеђује од кварења и пропадања;
- Просторија откупног места се гради од материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује (бетониран или поплочан тврдим материјалом - камен, бетонске плоче, цигла и др.) и мора се редовно одржавати.

- **Општа правила грађења за трговину на откупним местима (сточне пијаце):**
  - Величина простора на коме се одржавају сточне пијаце, (у даљем тексту: сточне пијаце) одређују се према обиму промета животиња, водећи рачуна о томе, да просечна површина по грлу крупних животиња износ 2 м2, по телету 1,20 м2, по овци односно свињи, преко 50 кг, 1 м2, и по јагњету односно прасету 0,50 м2. Овако одређену просторну величину повећати још за 15% површине на име путева и за изградњу пропратних грађевина (управне, манипулативне, санитарне зграде);
  - Сточна пијаца мора бити ограђена оградом од дасака, камена, цигала и другог природног материјала у висини од најмање 2 метра;
  - Сточна пијаца може имати само један улаз довољно пространи са изграђеним вратима.
  - Сточна пијаца на улазу мора имати просторију са посебном канцеларијом за обављање послова ветеринарске инспекције;
  - Простор за смештај крупних животиња мора бити опремљен местима / уређајима за везивање. За смештај ситних животиња мора бити изграђен довољан број обора или кавеза;
  - На сточној пијаци мора бити изграђен и простор за привремено издвајање животиња, за које се приликом контроле утврди да су заражене или су сумњиве на заразну болест, место са опремом за чишћење, прање и дезинфекцију превозних средстава, којима се животиње допремају односно отпремају и довољан број утоварних односно истоварних рампи;
  - **Компатибилни садржаји и врсте објеката:**

Садржаји и објекти у функцији основне делатности – трговина, услуге (административне и комерцијалне), угоститељство, услужно занатство.

- **Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:**
- Изградња производних и стамбених објеката, као и оних који имају негативне утицаје на животну средину.
- Услови за формирање грађевинске парцеле:
- Величина парцеле је усаглашена се са потребама конкретне намене у складу са прописима и одговарајућим техничким нормативима.
- Положај објеката у односу на регулацију и границе грађевинске парцеле: Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 3 m. Минимално растојање основног габарита објекта (без испада) и границе суседне (бочне или задње) грађевинске парцеле је 2,5 m.

8. ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ /јавна површина/локација фудбалски терен/претежна намена спортски центар/целина 1.8 (део к.п 2406/1 КО Рудно/ површ.1.04 ha) - обавезна израда урбанистичког пројекта

Рудно карактерише релативно сиромашна структура **спортско-рекреативних простора**. Спортско-рекреативни садржаји су значајни за укупну туристичку привлачност Рудна. Планира се формирање зона са туристичким садржајима, на такав начин да различити делови Рудна (туристичка насеља, школа, фудбалско игралиште) имају различите спортско - рекреативне садржаје.

Правила уређења и грађења:

- Правила уређења:

На локацији постојећег фудбалског игралишта и око њега, у урбанистичкој целини 1.8 планира се зона спортских терена (отворени и затворени терени, полигони, евентуално спортска хала као и рекреативне површине). Простор је погоднији за комплекс отворених спортских терена за мале спортове (по могућству са травнатом или земљаном подлогом), са пратећим објектима (помоћне и пратеће просторије), уз просторну могућност за изградњу мањих спортских објеката (покривени спортски терени, и сл.). Грађевински уређени спортско-рекреативни терени могу се лоцирати искључиво на плану предвиђеном локацијом спортско рекреативног центра (целина 1.8) или уз туристичке објекте у оквиру грађевинског подручја, као део организоване секундарне туристичке понуде.

Изградња затворених објеката се врши на грађевинском земљишту које није под шумом, на већим нагибима, како би се сачувале равне површине за рекреативне активности на отвореном. Треба тежити свођењу изграђених површина на што мању меру, користећи типове и начин градње који заузима најмање простора и минимално утиче на промену карактера природне средине.

Површине и објекти за спорт и рекреацију реализују се у складу са посебним програмским захтевима за одређену врсту рекреације, односно, спорта. Правила уређења и грађења за ову намену одређују се кроз израду урбанистичког пројекта, уз поштовање важећих Правилника о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности Правилника о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима и других важећих прописа који регулишу ту област.

Опремање простора остварује се у складу са Законом о спорту и пратећим правилницима.

На утврђеним површинама спортске активности на отвореном простору потребно је изградити помоћне и пратеће објекте неопходне за функционисање као и приступни путеви, стазе и паркинзи са службеним објектима.

- Правила грађења

Спортски објекти су уређене и опремљене површине и објекти намењени обављању спортских активности. Спортски објекат, поред простора намењеног спортским активностима, има и пратећи простор (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и др.) и уграђену опрему (грађевинску и спортску).

Програмски елементи: капацитети и густине коришћења простора (затворени и отворени):

- рекреација 0,2-0,3 м2/лежај
- спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору 0,4-0,5 м2/лежај
- спортско-рекреативни садржаји у отвореном простору унутар насеља 5-8 м2/лежај

Просторни услови за спортске и рекреативне садржаје:

- тениски терен (20/40 м), ограђивање жичаномо градом , обрада терена асфалт, бетон, шљака;
- игралиште за кошарку (26/14 м, тј. потребно је 480 м2), обрада терена земља,

шљака, асфалт;

- игралиште за одбојку (18/9 м, 242 м2) обрада терена земља, шљака, асфалт;
- универзални терен – комплексно игралиште за мали фудбал, одбојку, кошарку и рукомет (40/20 м или 25/50 м), обрада терена земља, шљака, асфалт;
- игралиште за фудбал (110/75 м, 8250 м2, гледалиште још око 1000 м2), обрада терена трава;
- групација игралишта за стони тенис (сто 2,74/1,52 м, за један сто потребно око 40м2);
- игралиште за бадминтон (игра појединаца 5,18/1,.40 м2), обрада терена трава,бетон, асфалт, шљака;
- бочање на отвореном простору (25-40/26,5 м, око 110 м2), обрада терена шљака;
- игралиште за мини голф (различите величине, мин. 400 м2);
- пикник: 15-30 јединица/ха, свака јединица за 4-8 особа, опремљен

- Општи услови организације простора: заветрина, орјентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.
- Површине и објекти за спорт и рекреацију реализују се у складу са посебним програмским захтевима за одређену врсту рекреације, односно, спорта. Правила уређења и грађења за ову намену одређују се кроз израду урбанистичког пројекта, уз поштовање Правилника о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности, Правилника о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских
- активности у јавним спортским објектима и других важећих прописа који регулишу ту област.
- **Дозвољени урбанистички параметри:**
- - минимална површина парцеле је 1000 m2;
- - индекс заузетости за затворене објекте је 20%
- највећа дозвољена висина објекта одређује се кроз кроз урбанистички пројекат, у складу са функционалним и технолошким захтевима спортског објекта.
- други, пратећи објекти могу имати максималну висину П+1;
- дозвољена је изградња више објеката у функцији планиране намене (спортске хале и терени, трибине, свлачионице, просторије управе), као и пратећих објеката (продавнице спортске опреме, кафеи);
- положај објеката у односу на регулацију одређен је грађевинским линијама;
- растојање објеката од бочних граница парцеле је најмање половина висина
- објекта, али не мање од 4 m, уз услов поштовања растојања између суседних објеката;
- објекти се по правилу постављају као слободностојећи;
- минимално растојање објекта од задње границе парцеле је 1 висина објекта, али не мање од 8 m;
- међусобна удаљеност објеката на суседним грађевинским парцелама је најмање 8 m, али не мање од 1 висине вишег објекта. За одређивање овог растојања меродавна је висина фасаде објекта окренуте ка суседу;
- није дозвољено пројектовање отвора са транспарентном испуном према суседним објектима, који су на растојању мањем од 8 m;
- није дозвољено пројектовање отвора са транспарентном испуном према бочним границама парцеле на растојању мањем од 4 m;

- отвори помоћних просторија могу бити и на мањем растојању, али не мање од 2 m; у том случају морају имати парапет висине најмање 180 m и морају имати нетранспарентну испуну;
- кота приземља не сме бити нижа од нулте коте; кота приземља може бити максимално 1 m изнад нулте коте;
- у прорачун зелених површина не узимају се травнати спортски терени;
- дозвољена је изградња помоћних објеката у функцији спорта уз услов да не угрожавају друге објекте на парцели и на суседним парцелама; помоћни објекти могу бити искључиво приземни; висина венца помоћног објекта је највише 3 м, према границама парцеле; помоћни објекти се могу градити на растојању не мањем од 4 м од бочних и задњих граница парцеле.
- није дозвољено ограђивање; изузетно, терени за спортове с лоптом могу имати заштитну транспарентну ограду до висине 3 m, са растерима величине усклађене са величином лопте која се користи у предметном спорту;
- обезбедити простор за паркирање возила:
- 1 ПМ на 2 запослена + 1 играча + 1члана управе + 8-12 посетилаца или 1 ПМ на 50 m2 БРГП.
- **Услови за уређење зеленила:**
- травњаке унутар комплекса подићи од врста предвиђених за интензивно гажење,
- извршити функционално заштитно озелењавање уз границу са другим садржајима.
- ограђивање вршити функционалном и естетском оградом чија висина различита у зависности од врсте спортске активности
- приликом подизања нових зелених површина неопходно је сачувати квалитетну вегетацију затечену на терену и уклопити је у ново пејзажно уређење;
- обезбедити минимално 40% зелених површина и 30% зелених, незастртих површина у директном контакту са тлом (без подземних објеката и/или подземних етажа);
- места која су изложена јаким сунчевим зрацима потребно је озеленити биљкама ситнијег лисног мозаика са маљавим листом, у комбинацији са четинарима чији асимилациони органи највише упијају сунчеве зраке и дају зеленим површинама мекоћу (гледичија, млеч, брест и скоро сви четинари);
- обезбедити стандардну инфраструктуру и систем за наводњавање као и вртно-архитектонске елементе (стазе, мобилијар...);
- изградња надземних и/или подземних објеката није дозвољена, осим инфраструктурних објеката од општег интереса утврђених на основу закона;
- паркинг просторе за запослене застрти полупорозним застором и засенити
- дрворедним садницама, по једно стабло на свака 2-3 паркинг места;
- Посебна правила уређења и грађења и интерна саобраћајна мрежа утврђују се кроз израду урбанистичког пројекта, уз поштовање општих правила из овог плана и важећих прописа који регулишу ту област.
- **Компатибилни садржаји и врсте објеката:**
- Отворени простор за трдиционално окупљање-допунска намена (сабор, вашар, презентације, концерти, представе) једним делом на локацији урбанистичке целине 1.8, треба да омогући и дружење, забаву и релаксацију грађана са

тенденцијом максимизирања естетских и еколошких квалитета отворених простора у којима је потребно обезбедити:

1. адекватну опремљеност и избор материјала,
2. адекватно одржавање и коришћење,
3. адекватну заступљеност различитих облика вегетације,
4. заштиту човека од загађења, буке, ветра,прегревања, падавина, као и адекватне микроклиматске услове.

9. ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА/трафо-станица /јавна служба/претежна намена ЕД/ целина 1.9 (површ.0.34ха)

Правила уређења и грађења:

Обрађено кроз План Детаљне Регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Парка природе "Голија"(на територији града Краљева).

На основу услова добијених од стране ЕД на територији Плана треба урадити све радове прописане од стране ЕД како би се насеље комплетно опремило савременом ЕЕ инфраструктуром. Дозвољава се доградња, реконструкција и адаптација постојећег објекта како би се постигла задовољавајућа опремљеност (видети у делу инфраструктра ЕЕ- комуникација).

- **Услови за изградњу дистрибутивне мреже и трафостаница**

Трафостанице за нове потрошаче са потребом веће количине електричне енергије, напонског преноса 10/0,4 kV, градити на прописаним растојањима од постојећих и планираних објеката.ТС се могу градити и унутар објекта као посебне просторије. ТС по правилу градити на сопственим парцелама, деловима парцела на којима се граде производни објекти,а које ће служити за напајање електричном енергијом оваквих објеката, зеленим површинама или на парцелама за јавну намену. Планирану 10 kV мрежу градити подземно или надземно. Мрежу по правилу градити на сопственим парцелама или на парцелама за јавну намену. Нисконапонску мрежу градити ваздушно на бетонским стубовима и самоносивим кабловским снопом (СКС). ТС по правилу градити на сопственим парцелама или на парцелама за јавну намену.

10. КОМЕРЦИЈАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ /постојећи објекат млекаре /претежна намена/ производња и пословање /целина 1.10 (површ.0.29ха)
кп:2405 и 2403/2 Ко Рудно

Правила уређења и грађења:

Становници села планинског типа оријентисани су на сточарску производњу (отвореног и полуотвореног типа) и одрживо коришћење шумског богатства, а нешто мање на ратарску и другу пољопривредну производњу. За развој сеоских насеља и упошљавање радно способног локалног становништва, значајно је омогућити обављање производних делатности и пословања усмерених на агрокомплекс, сточарску производњу, прераду пољопривредних, сточарских и шумских производа, а уз одрживо коришћење природних ресурса и без негативног утицаја на животну средину и заштићено подручје.

Предност има локација у целини 1.10 на грађевинском земљишту, са добрим саобраћајним приступом и обезбеђеном минималном комуналном опремљеношћу, а није у супротности са условима и мерама заштите животне средине, изворишта водоснабдевања, природног добра, односно правилима овог плана.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- објекти производног и услужног занатства;
- пословно-трговински објекти;
- објекти за прераду пољопривредних, сточарских и шумских производа;
- објекти за производњу прехрамбених производа и сточне хране.

Компатибилни садржаји и врсте објеката:

- складишта, стоваришта и сервиси и друге производне делатности које не угрожавају здравље људи и животну средину.
- објекти јавне намене

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:

- производни објекти који нису у функцији пољопривреде, сточарства или шумарства, и други објекти који могу имати негативне утицаје на животну средину).

10.1 ОБЈЕКАТ ПОСТОЈЕЋЕ МЛЕКАРЕ, производња и пословање / целина 1.10 (део кп:2405 Ко Рудно површ.0,35ha)

Правила уређења и грађења:
Плански се подржава формирање пословно – производне целине (1.10) на локацији постојећег недовршеног објекта млекаре.Ова намена има улогу сабирно-дистрибутивног прерађивачких центара (постојећи објекат) и захтева развијене инфраструктурне и саобраћајне услове.

Све интервенције на објекту могу се извести под следећим условима:

- надградње и доградња објекта и остале интервенције могу се извести до максималних урбанистичких параметара прописаних овим планом
- у случају када се у постојећем стању на парцели испуњени сви параметри не дозвољава се доградња или надградња објеката;
- за новоформирани простор обездедити паркинг простор преме правилима из овог плана;

Минимално опремање грађевинске парцеле подразумева:
Обезбеђење приступног пута, водоснабдевање, прикупљање и пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада (посебне просторије или ограђени простор са одговарајућим посудама за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног отпада и отпада који настаје у процесу производње), прикључак на електроенергетску и телекомуникациону мрежу, уређење манипулативног простора и паркинга за различите врсте возила.
Комерцијални и административни садржаји производног или пословног комплекса (продајни, изложбени простор и сл.), по правилу се позиционирају ближе јавној површини (саобраћајници), док су производни садржаји у залеђу парцеле.

Правила грађења за комерцијалну намену:

- Услови за формирање грађевинске парцеле:

Најмања површина грађевинске парцеле – 800 m².
Најмања ширина грађевинске парцеле – 20 m.
Терен мора бити раван или благо закошен (до 10%, објекти паралелни са изохипсом).

- Положај објеката у односу на регулациону линију:

Минимално растојање између грађевинске и регулационе линије је 10 m.
У простору између регулационе и грађевинске линије може се поставити улазни и

контролни пункт.

- Урбанистички параметри:

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле је 30%.
Као апсорбциони појас за заштиту објеката изван комплекса, али и као заштита објеката унутар комплекса од утицаја споља, као и између појединих групација или објеката појединачно, предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле под уређеним зеленилом.

- Спратност и висина објеката:

Максимална спратност објеката на парцели је П+1, а максимална висина 10 m, осим за технолошке објекте, где се може утврдити и већа висина у складу са технолошким потребама, али не виша од 15 m.
Могућа је изградња подземних етажа, уколико не постоје сметње геомеханичке и хидрогеолошке природе.

- Положај објеката у односу на границе грађевинске парцеле:

Минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 6 m, а од задње границе парцеле 10 m.

- Међусобна удаљеност објеката:

Најмања дозвољена удаљеност објеката од бочних суседних објеката у оквиру парцеле/комплекса је 8 m (12 m од објеката на суседној парцели/ комплексу). Складиштење материјала и робе на отвореном делу грађевинске парцеле не сме бити организовано у делу према јавној површини (саобраћајници), већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом (минимална ширина заштитног зеленог појаса – 10 m).

- Услови за изградњу других објеката на грађевинској парцели:

Могућа је изградња других објекта за обављање делатности на парцели, у циљу омогућавања даљег развоја и организације комплекса, етапне изградње и груписања објеката по функцијама и садржајима, или евентуалних измена, допуна и прилагођавања простора за обављање делатности.
Дозвољена је и изградња помоћних или пратећих објеката везаних за делатност која се обавља на парцели, или у функцији садржаја компатибилних овој зони, који не угрожавају основну намену и немају негативних утицаја на животну средину.

- Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила:

Сваки објекат мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционални приступ манипулативном простору и простору за паркирање.Сви улази треба да су контролисани (могу да садрже и портирницу, дезинфекциону баријеру, колску вагу и сл.), а комплекси ограђени, уз предвиђање најмањег потребног броја улаза. Димензија претоварних и манипулативних површина зависи од технолошког процеса, броја и типа референтних возила и механизације. Потребно је извршити потпуну диференцијацију прљавих и чистих комуникација у комплексу (путеви хране и остали путеви). Ширина колског прилаза је најмање 3,5 m. Паркинг и гаражни простор за возила и механизацију предвидети у оквиру грађевинске парцеле (комплекса), и димензионисати у зависности од технолошког процеса и потреба делатности које се обављају у комплексу.
Није дозвољена изградња објеката које се користе за отворена складишта чврстог горива и грађевинског материјала, свих других садржаја који условљавају надпросечну количину транспорта, или, потрошњу енергената, или, емисију штетних гасова, непријатних мириса или буке, усвему према „Закону за заштиту природе", Уредбама и Правилницима истог закона. Код израчунавања урбанистичких параметара на

грађевинској парцели, узимају се у обзир сви објекти на парцели.

6.2. УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 2: ПОВРШИНА ОКО 31,16 ha./ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА/ТУРИЗАМ-ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО И ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА/ ПЛАНИРАНЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ОСТАЛИХ НАМЕНА/

Постојеће и планиране намене, као намене туристичко-стамбеног значаја, су углавном планиране и смештене у периферном делу Рудна. У овој зони планира се 5 урбанистичких целина намењених површинама и објектима осталих намена.

6.2.1 УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 2.1-2.5 /ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПРОСТОРА/

Претежни садржаји по урбанистичким целинама:
1. 2.1/ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО
2. 2.2/СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА
3. 2.3/КАМП
4. 2.4/ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ
5. 2.5/ПАРК ШУМЕ

ПОСЕБНА И ОПШТА ПРАВИЛА ЗА УРЕЂЕЊЕ И ГРАЂЕЊЕ ПОВРШИНА ОСТАЛИХ НАМЕНА-УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ /2.1 ДО 2.5/

Табела: 3
Урбанистичка зона 2 /Урбанистичке целине 2.1-2.5
Биланс површина, планиране врсте претежне намене и врста грађевине:

УРБАНИСТИЧКА ЗОНА 2 УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ 2.1-2.5	Површ. Парцеле (ha) %	Макс. степ. Зауз.	Макс. Спрат.	Просторна Организација Смештаја
Претежна намена				
1. 2.1/ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО (ТУРИСТИЧКА НАСЕЉА И ЦЕНТРИ)	19,72 51.96%	30%	П+3	у једном објекту или у више објеката
		40%	П+1	у више објеката
2. 2.2/СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА	9.01 23.74%	40%	П+1	у више објеката
3. 2.3/КАМП	0.41 1.08%	20%	П	у више објеката
4. 2.4/ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ	1.59 2.66	25%	П+1	у више објеката
5. 2.5/ПАРК ШУМЕ	1.03 2.71%	10%	П	у више објеката
УКУПНО				31.16 ha/83.29%

1. УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНА 2.1

ПОСЕБНА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА ЗА ПОВРШИНЕ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО ТУРИСТИЧКА НАСЕЉА
претежна намена
ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА (СЕОСКИ ТУРИЗАМ)
допунска намена

- Претежна намена/ туризам и угоститељство (туристичка насеља и центри)
- Допунска намена/површине за сеоско туристичко домаћинство
- Пратећа намена/становање, компатибилне јавне и услужне намене и други комплементарни садржаји туристичке супраструктуре.

Структура заступљености :

- Површине за туризам и угоститељство: 50-90%
- Становање и садржаји у функцији туризма и пратеће намене на нивоу зоне је: 50-10%.

1. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА/ ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО (ТУРИСТИЧКА НАСЕЉА И ЦЕНТРИ) површина 19.72 ha.

- Правила уређења и грађења простора површине за туризам и угоститељство (туристичко етно/еко насеље):

На слободним парцелама у урб.целини 2.1 треба организовати туристичко насеље.
Планиране површине и објекти туристичке инфраструктуре су доминантни у туристичком простору. Да би се формирао и обликовао туристички простор у складу са изабраним концептом туризма (туристичко етно/еко насеље), неопходно је извршити правилан избор одговарајућих програма, садржаја и обликовних елемената, који ће определити неопходне интервенције у оквиру планираног туристичког простора, што пре свега подразумева изградњу одговарајуће туристичке супраструктуре.
Интервенције обухватају: уређење, изградњу и коришћење простора за различите туристичке намене (нова изградња у духу традиционалне архитектуре, која доприноси очувању континуитета са постојећим вредностима у простору); ревитализацију (уз мање проширење капацитета) и комерцијализацију постојећих објеката (пре свега у оквиру сеоских домаћинстава и домаће радиности- допунска намена), које су формом, структуром, габаритом, просторним склопом и архитектонским обликовањем прилагођене наслеђеној структури.

- **Врста и намена објеката који се могу градити:**

Објекти туристичке супраструктуре, различитог типа и садржаја.

Планиране врсте туристичког смештаја обухватају: етно-насеље, хотел, мотел, пансион, апартмански блок, планинарски и ловачки дом, шумарске, ловачке и планинарске куће, одмаралиште и сличне објекте као основна намена и сеоско туристичко домаћинство и домаћу радиност као допунска намена.
Ови објекти се могу реализовати као самостални објекти на парцели (основна намена) или мешовито са наменом становања (у стамбеном делу дворишта, у оквиру стамбених или пратећих објеката на парцели, као ревитализовани постојећи објекти или новоизграђени објекти у функцији туризма) као допунска намена, према правилима за површине и објекте туристичке супраструктуре, односно за зоне туристичког домаћинства. Најчешће су то угоститељски објекти за смештај (са или без исхране) и исхрану.

У случају нове изградње, архитектонске вредности, стил и начин изградње, габарити и спратност објеката, не смеју да нарушавају физичку структуру и специфични карактер, затечене вредности, капацитет и слику предела, већ морају да допринесу очувању карактеристичног предеоног обрасца и креирању позитивног архитектонског идентитета.

Табела: 1
Планиране врсте туристичких намена и објеката:

Врста грађевине	мин површ. парцеле (m2)	макс. степ. зауз.	макс. спрат.	смештајна јединица	просторна организација смештаја	максимални капацитет лежаја
Претежна намена						
1.грађевине у природним комплексима етно/еко насеље бунгалови,пансиони и апартмани	10000	35% (40%)	П+2	етно-објекат	у више објеката	150 лежаја/комплекс
2.грађевине у природним комплексима-хотел/мотел	25000	30%	П+3	соба апартман	у једном објекту	150-100 лежаја/обј.
3.апартмани	400	40%	П+1	турист. апартман	у једном објекту	100 лежаја/обј.
4.бунгалови	400	40%	П+1	етно-објекат	у више објеката	150 лежаја/комплекс
5.пансиони	400	40%	П+1	соба	у једном објекту	50 лежаја/обј.
6.шумарска кућа, ловачка кућа, планинарска кућа	400	40%	П+1	соба	у једном или више објеката	30 лежаја/комплекс
7.одмаралишта	600	40%	П+1	соба	у једном или више објеката	60 лежаја/објекат
8.грађевине уз саобраћајнице	300	40%	П+1	етно-објекат	у више објеката	50 лежаја/обј.

- број смештајних јединица (соба, апартман), као и њихов однос у оквиру смештајних објеката или комплекса, није дефинисан овим планом (већ само максимални број лежаја по туристичком комплексу или објекту).
- код изградње туристичких смештајних капацитета оријентисати се на категорије ***, **** и више (могућа и категорија ** за смештај у сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности).

- У случају потребе за изградњом већег туристичког комплекса потребно је урадити урбанистички пројекат.

Планинарске, ловачке и шумарске куће и домови, поред намене смештаја и исхране планинара, ловаца, шумара, истраживача и осталих корисника, имају и сервисну намену (склањање од непогода, нужно преноћиште, контрола простора).

- **Највећи дозвољени смештајни урбанистички параметри у зони изградње у туристичком насељу:**

Правила грађења

1.	**етно-еко зоне:**
•	планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
•	највећи дозвољени индекс заузетости је 35% -40% (15 %заузетости).
•	обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
•	највеће дозвољене висине зграда су П+2;
•	пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
2.	**туристичке зоне – хотели:**
•	планиране површине грађевинских парцела су веће од 2500 м2;
•	највећи дозвољени индекс заузетости је 40%;
•	обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
•	Највеће дозвољене висине зграда су П+3(препоручено П+1+ПК / П+2ПК);
•	(Максимална спратност нових хотелских објеката туристичког смештаја и угоститељства на парцели је П+1+Пк (максимална висина = 12 m), а изузетно П+1+2Пк или П+2+Пк (максимална висина = 15 m), у циљу формирања реперних објеката, ради постизања визуелног композиционог акцента (уз обавезу израде урбанистичког пројекта). Одступање у односу на дефинисану спратност (до изузетне максималне спратности и висине), а у циљу висинског акцентовања делова објеката, дозвољено је на максимално 15% површине основе свих објеката у грађевинском комплексу).
•	минимална удаљеност објекта од границе парцеле је 2,5 м са северне и 1,5 м са јужне стране; туристичке зоне – апартмани:
•	пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
3.	**туристичке зоне – апартмани:**
•	планиране површине грађевинских парцела су веће од 400 м2;
•	највећи дозвољени индекс заузетости је 40%;
•	обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето површине;
•	највеће дозвољене висине зграда су П+1;
•	пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
4.	**туристичке зоне – бунгалови:**
•	планиране површине грађевинских парцела су веће од 400 м2;

	• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%.
	• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100 м2;
	• највеће дозвољене висине зграда су П+1;
	• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
6.	**шумарска кућа, планинарски/дом или кућа, ловачка кућа или вила:**
	• планиране површине грађевинских парцела су веће од 400 м2;
	• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%.
	• максимални габарит у основи појединачних објеката 100 m2 бруто,
	• максимална спратност објекта П+1,
	• материјал за изградњу прилагођен окружењу (дрво, камен, шиндра),
	• традиционална форма објекта,
	• објекти морају бити повезани са јавним путем.
	• обавезно обезбеђење потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100 м2;
	• планинарске, ловачке и шумарске куће и домови, поред намене смештаја и исхране планинара, ловаца, шумара, истраживача и осталих корисника, имају и сервисну намену (склањање од непогода, нужно преноћиште, контрола простора).

Ловачке и шумарске куће су организоване у оквиру Јавног предузећа „Србијашуме“.
Ловачке куће и ловни објекти - Ловачке куће, ловно-производни и ловно-технички објекти се могу градити у складу са ловном основом ловишта, годишњим планом газдовања ловиштем и овим Планом.
Смештајни капацитети у ловачким и шумарским кућама имају вишеструку намену. Користе се за смештај ловаца туриста, али и посетилаца заштићених природних и културних добара и погодне су као стационарна тачка при реализацији:

- ловног и риболовног туризма
- културног туризма
- екотуризма (кретање кроз планину или шуму, посета јединствених екосистема и разгледање животињског света).

Како је потенцијал за развој ловног, риболовног планинарског туризма велик, а још увек неразвијен, дата су правила уређења и грађења грађевина на основу Правилника о минималним техничким условима за изградњу.
Шумарска кућа, планинарски дом, грађевине за потребе ловног туризма су угоститељски објекти у природном брдско-планинском окружењу пружају услуге смештаја, припремања и услуживања хране и пића и састоји се од просторија економско техничког дела.
Планинарски дом или кућа су угоститељски објекат у природном брдско-планинском окружењу и пружају услуге смештаја, припремања и услуживања хране и пића. Састоји се од просторија економско техничког дела (кухињски блок, помоћне просторије и сервисно-техничке просторије).Угоститељ може пружати услуге кориштења засебне просторије и/или простора за припремање једноставних јела, у којима гости сами на свој начин и на своју одговорност припремају и конзумирају јела и друге услуге уобичајене у угоститељству. Смјештајне јединице у планинарском дому су спаваонице и/или собе. Отворен је викендом, празницима или стално. Објекти који су отворени само недељом,

не сматрају се планинарским домовима, него планинарским кућама. Угоститељски објекат само за смештај састоји се без просторија економско-техничког дела.
Објекат ловног туризма- сматрају се објекати у ловишту или непосредној близини од чврстог материјала са наменом ловног туризма и боравка туристичких посетилаца. Поред уобичајених просторија везаних за смештај и исхрану, за овакве објекте су везане и посебне просторије, попут просторија за смештај паса, одлагање оружја, простор за прање ловачке одеће и обуће (мин. 5 смештајних јединица са економским и техничким просторијама, просторијама за особље, као и са бројним пропратним садржајима)
(мин. 5 смештајних јединица са економским и техничким просторијама, просторијама за особље, као и са бројним пропратним садржајима).
Етно-објекат (еколоџ) типа представља врсту туристички смештаја која: штити природне и културне компоненте свог окружења, тако што се максимално уклапа у предео и специфични контекст окружења; током изградње и експлоатације врши минималан утицај на животну средину; користи одржива средства која обезбеђују смањену потрошње воде; задовољава своје енергетске потребе кроз енергетски ефикасну изградњу у комбинацији са савременим решењима примене „чисте" енергије (где год је то могуће); обезбеђује пажљив третман отпада и отпадних вода (коришћење биоразградивих и нетоксичних средстава, рециклажа и др.).Објекти су по правилу намењени екотуристима, и доприносе одрживом развоју локалних заједница у оквиру заштићених подручја, кроз заједничке програме са локалним становништвом и промовисање локалне заједнице и одрживог развоја заштићеног подручја. Развој ових објеката захтева једноставнију инфраструктуру и мању потрошњу простора у циљу задовољавања основних туристичких потреба екотуриста, а тиме и мање инвестиције.

Табела:
Планирана врста ловотуристичких грађевина:

врсте грађевина ловног туризма	***врста ловотуристичке грађевине***	*крађи опис садржаја*
ловачка колиба	најмања грађевина	минимални услови смештаја (смештај+ санитарни чвор)
ловачка кућа	грађевина средње величине	опремање слично опремању стамбене куће + основни простори везани за лов (места за прање обуће, орман за одлагање оружја)
ловачка вила	већа грађевина	објекат са више садржаја: мин. 5 смештајних јединица са економским и техничким просторијама, просторијама за особље, као и са бројним пропратним садржајима: · ловачки салон, · тераса са роштиљем, · терени за ловачке псе, · простори за изнај. ловачке опр., · гаража за теренско возило.
Напомена: За све врсте датих грађевина Правилник прописује детаљна правила за унутрашње уређење и потребне просторије.		

Поред грађевина, за потребе ловног туризма опремају се и уређују отворени простори.
Шумарска кућа и други објекти служе за потребе газдовања шумама.

Правила грађења

одмаралиште
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 600 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%.
• максимална спратност објекта П+1,
• материјал за изградњу прилагођен окружењу (дрво, камен), традиционална форма објекта,
• објекти морају бити повезани са јавним путем.
• обавезно обезбеђење потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100 м2;

Ризорт, јесте одмаралиште, тј. свако место које служи за смештај, одмор, рекреацију, релаксацију и забаву туриста. Одмаралишта располажу многобројним смештајним капацитетима и баве се пружањем разних угоститељских услуга.Смјештајне јединице у одмаралишту су собе и/или спаваонице. То могу бити апартмани или станови у мањим, издвојеним објектима, у бунгаловима, колибама, кућама за одмор или туристичким насељима за одрасле и децу и чини функционалну целину са засебним улазом, хоризонталним и вертикалним комуникацијама, у којем угоститељ пружа услугу организираног смјештаја, а може пружати услуге прехране и пића.
За све грађевине у овој намени прописано је инфраструктурно опремање у складу са минималним угрожавање природне средине.

2. ДОПУНСКА НАМЕНА: СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА/СЕОСКО ТУРИСТИЧКО ДОМАЋИНСТВО

Правила уређења и грађења простора и објеката
На слободним парцелама у урб.целини 2.1 треба организовати : **сеоско туристичко домаћинство** (соба/стан за издавање – „гостинска смештајна јединица", „гостинска кућа").
У оквиру постојећих сеоских домаћинстава, приоритет је ревитализација и туристичка комерцијализација постојећих очуваних објеката, групе објеката или домаћинстава, која имају карактеристична изворна обележја или евентуално формирање „етно-парка-села" (уколико је могуће идентификовати групу објеката народног градитељства погодну за презентацију).
Врста и намена објеката који се могу градити:

- Објекти се могу реализовати као мешовити са наменом становања (у стамбеном делу дворишта, у оквиру стамбених или пратећих објеката на парцели, као ревитализовани постојећи објекти или новоизграђени објекти у функцији сеоског туризма), према посебним и општим правилима уређења и грађења простора и објеката за површине и објекте туристичке инфраструктуре, односно за зоне становања. Најчешће су то угоститељски и објекти за смештај (са или без исхране) и исхрану.
- Планирана изградња у оквиру урбанистичке целине 2.1 подразумева становање уз укључење нестамбених садржаја и могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и организовања економског дела домаћинства. За смештајне јединице „гостинска кућа" и „гостинска смештајна јединица" (куће, станови и собе за издавање) препоручује се капацитет до шест лежаја (до 60 m², две собе са по три лежаја, са засебним улазом, заједничким или засебним купатилом и евентуално дневним боравком).Целине се формирају са циљем делимичног

очувања пољопривредних површина уз оживљавање са туристичким и смештајним садржајима организованим на принципима еко-етно туризма, етно туризма, агротуризма и сл. Могуће је учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља, као и елемената проширења понуде услуга у функцији туризма.

- При изградњи нових, реконструкцији и адаптацији постојећих објеката за смештај туриста и пренамени постојећих објеката друге намене у објекте за смештај туриста, препоручује се оријентација на објекте мањег смештајног капацитета („породични» мали хотели, пансиони и сл., до 30 лежаја), ниже спратности и развијене основе, који су формом и габаритом погоднији за уклапање у предео.
- Препоручују се објекти етно-објекат типа који представљају врсту туристички смештаја која: штити природне и културне компоненте свог окружења, тако што се максимално уклапа у предео и специфични контекст окружења; током изградње и експлоатације врши минималан утицај на животну средину; користи одржива средства која обезбеђују смањену потрошње воде; задовољава своје енергетске потребе кроз енергетски ефикасну изградњу у комбинацији са савременим решењима примене „чисте" енергије (где год је то могуће); обезбеђује пажљив третман отпада и отпадних вода (коришћење биоразградивих и нетоксичних средстава, рециклажа и др.);
- Правила за слободне и зелене површине на парцели
- Грађевине намењена туризму треба повезати и усагласити са природним окружењем у коме се налази. Најмањи дозвољени удео озелењених површина на парцели је 25% у складу са потребама оцедитости терена и одвођења воде природним путем. Уколико се гради у посебно важним природним целинама потребно је за сваки појединачан случај утврдити услове и правила за слободне и зелене површине са условима заштите и законским прописима за шумско или друго земљиште на коме се грађевина гради.

Табела: 2
Планиране врсте стамбено - туристичких намена и објеката:

врста грађевине	мин. површ. парцеле (m2)	макс. степ. зауз.	**макс. спрат.**	смешт. јединица	прост. организација смештаја	макс. капацитет лежаја
Допунска намена						
сеоско туристичко домаћинство (непољопривредно)	800-1000	40%	П+2	само кућа	у једном или више објеката	30 лежаја/комплекс
	1000	40%	П+1	и туристички апартман	у једном или више објеката	30 лежаја/комплекс

- број смештајних јединица (соба, апартман), као и њихов однос у оквиру смештајних објеката или комплекса, није дефинисан овим планом (већ само максимални број лежаја по туристичком комплексу или објекту).
- код изградње туристичких смештајних капацитета оријентисати се на категорије ***, **** и више (могућа и категорија ** за смештај у сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности).
- Посебна правила уређења за површине и објекте туристичке инфраструктуре
- Планиране врсте туристичког смештаја (објекти) допунске намене обухватају: „гостинска кућа" и „гостинска смештајна јединица" (туристички апартман, етно-објекат (еколоџ).

Урбанистички параметри:

Највећи дозвољени смештајни урбанистички параметри у зони изградње у туристичком насељу:
• **„гостинска кућа":**
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 800-1000 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40% .
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
• највеће дозвољене висине зграда су П+2;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
• **„гостинска смештајна јединица": туристички апартман и етно-објекат (еколоџ)**
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40% .
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.

3. ПРАТЕЋА НАМЕНА

правила уређења и грађења простора и објеката

На слободним парцелама у урб.целини 2.1 треба организовати : туристичку супструктуру.

Дозвољена је изградња мањих простора **спорта и рекреације** унутар туристичког насеља. Дате просторе засновати као мање вишенаменске спортске терене на отвореном и са припадајућим урбаним зеленилом и примереним опремањем за одмор и рекреацију различитих корисника. Омогућава се изградња спортских терена и објеката у приватном власништву при туристичким објектима (хотелима, пансионима, ...): фитнес клубови, сале, тениски терени, куглане, базени, итд. Треба тежити избору оних локација које су заклоњене у пејзажу и које нису сагледиве са истакнутих видиковаца и доминантних тачака у простору. Пожељно је дати и подршку за изградњу независних спортско-

рекреативних целина у приватном власништву уколико се појави иницијатива за овакву изградњу.

За потребе реализације **културно-образовних** програма потребно је уредити просторе унутар туристичког насеља као учионице-радионице на отвореном - пожељно у природном амбијенту, заштићено од ветра и падавина (могуће и у затвореном простору) и уредити и опремити путање.

Површине за комерцијалне делатности обухватају пословне делатности у домену пружања услуга свих врста, превасходно усмерених ка задовољењу најширег спектра заједничких потреба становништва, од задовољења свакодневних потреба, до оних повремених и ванредних, у терцијарном и квартарном сектору. На површинама за комерцијалне делатности, могу се планирати: сви објекти пословно-комерцијалних делатности:трговина на велико и мало, занати, финансијско посредовање и остале услужне делатности.

Здравствени садржаји (коришћење планског подручја за развој здравственог туризма):

Просторни развој туризма заснива ће се на валоризацији евидентираних туристичких потенцијала, који предодређују коришћење планског подручја за развој здравственог туризма. Имајући у виду микроклиматске карактеристике, могуће је развијати здравствени, а посебно рехабилитационе центре, амбуланте, wellness туризам, који поред боравка у квалитетном смештају, укључује могућност вежбања (трим, теретана, фитнес и др.), различите козметичке и медицинске третмане, као и здраву и контролисану исхрану.

Туристичка инфраструктура планског подручја обухвата:пунктове за различите спортско-рекреативне активности и контролисане авантуре, у циљу развоја програма „туризма активног одмора" (трекинг, авантуристичке и јахаће туре, планински бициклизам, слободно пењање, параглајдинг, планинарење, оријентиринг, посматрање птица, фотографисање природе, турно скијање, риболов и сл.). Ово подразумева максимално коришћење природних потенцијала, уз формирање пунктова/полигона на одговарајућим природним локацијама, са обезбеђеним приступом са јавних и некатегорисаних путева и стаза.

Користећи природне ресурсе и потенцијале овог подручја може се развити мрежа следећих стаза: за обилазак и разгледање природе, шетне стазе, трим стазе, бициклистичке стазе.

Остали могући садржаји туристичких центара: надстрешнице и опремљена стајалишта на путањама унутар и ван насеља, пунктови, простори за туристичко обавештавање (инфо-службе и пунктови), паркиралишта, приступи...

- Табела: 3

Преглед капацитета основних пратећих туристичких садржаја унутар туристичког насеља (без смештајних капацитета):

садржаји врста грађевине	мин површина парцеле (m2)	макс. степ. зауз.	**макс. спрат.**	просторна организација смештаја	макс. капацитет по лежају
Пратећа намена					

спортско/рекреатив. затворено/отворено	800	70%	П	у једном или више објеката	0,4-0,5 м2/лежају; 5-8 м2/лежају
комерцијална (угоститељски трговинско-услужни)	400	40%	П+1	у једном или више објеката	0,6-0,7 м2/лежају
културно-образовна	400	40%	П+1	у једном или више објеката	0,2-0,3 м2/лежају;
излетишта, игралишта-ливаде, стазе (шетња)	400	40%	П+1	у једном или више објеката	60-200 корисника/ ha дневно

Урбанистички параметри:

- **спортско-рекреативни садржаји туристичких центара:**

Врста грађевине и густине коришћења простора:

- спортско-рекреативни садржаји: у затвореном простору - 0,4-0,5 м2/лежају;
- у отвореном простору унутар насеља - 5-8 м2/лежају.
- излетишта - 60-200 корисника/ha дневно;
- игралишта-ливаде (бадминтон, фризби, фудбал на трави),-100-200 корисника/ha дневно;
- спортске, тимске игре(кошарка,одбојка,мали фудбал,тенис, базени). - 100-200 корисника/ha дневно;
- шетња - 10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање;
- вожња бицикла 10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање;
- јахање 6 -20 особа/км путање, дневно 25-80 особа/км путање.

- **комерцијални садржаји (угоститељски и трговинско-услужни) садржаји туристичких центара:**

Врста грађевине и густине коришћења простора:

- ресторани, кафеи, експрес ресторани, кафане, посластичарнице, брза храна (роштиљ, пекаре),продавнице ...
- Густине коришћења простора: - 0,6-0,7 м2/лежају;

- **културно-образовни садржаји туристичких центара:**

Врста грађевине и густине коришћења простора:

- позорница на отвореном, омладински центар, културни центар, фестивали, изложбе, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк, привремени тематски мини-камп, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, образовни центар (у отвореном и затвореном простору), образовне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке), изложбени центар (у отвореном и затвореном простору),...
- Густине коришћења простора: - 0,2-0,3 м2/лежају;

- **Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:**

Све делатности које угрожавају основну намену и животну средину негативним утицајима (бука, вибрације, гасови, мириси, отпадне воде и друга штетна дејства).

6.2.2 УРБАНИСТИЧКА ЦЕЛИНА 2.2
ПОСЕБНА И ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА ЗА 1.ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА (СЕОСКИ ТУРИЗАМ) претежна намена
2.ПОВРШИНЕ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО ТУРИСТИЧКА НАСЕЉА допунска намена

1. Претежна намена: површине за становање у функцији туризма:сеоски туризам
2. Допунска намена: површине за туризам и угоститељство
3. Пратећа намена: компатибилне јавне и услужне намене и други комплементарни садржаји туристичке супраструктуре.

Структура заступљености :

- становање и садржаји у функцији туризма и пратеће намене на нивоу зоне је: 50-90%.
- површине за туризам и угоститељство: 50-10%

1. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА: ПОВРШИНЕ ЗА СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА (СЕОСКИ ТУРИЗАМ) површина 9.0 ha.

- **Правила уређења и грађења простора површине за сеоски туризам**

На слободним парцелама у урб.целини 2.2 треба организовати површине за становање у функцији туризма (сеоски туризам).

Сеоски туризам оцењен је као једно од перспективних и „одрживих“ видова туризма и потребно је дати посебна правила и препоруке везане за тзв. „етно-градњу“ која је блиско повезана са сеоским туризмом. Смернице су дате како у вези планирања, пројектовања, тако и у вези опремања и одржавања дате градње.

Целине се формирају са циљем делимичног очувања пољопривредних површина уз оживљавање са туристичким и смештајним садржајима организованим на принципима еко-етно туризма, етно туризма, агротуризма и сл. Могуће је учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља, као и елемената проширења понуде услуга у функцији туризма. Планирана нето густина становања је 50-100 ст./ха.

Предвиђа се даље ширење овог типа становања у подручју Плана и груписање и заокруживање целина/зона постојећег пољопривредног становања, у циљу њихове планске регулације.

Могуће је обављање делатности у зони пољопривредног становања, комплементарног основној намени и без негативног утицаја на животну средину. То су: пословање и производне делатности (трговина, угоститељство, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа и одрживог коришћења природних ресурса и сл.).

- **Врста и намена објеката који се могу градити:**

Планиране врсте туристичког смештаја обухватају: сеоско туристичко домаћинство и домаћу радиност (соба/стан за издавање – „гостинска смештајна јединица”, „гостинска кућа”, туристички апартман, пансион, апартмански блок, етно-објекти и сл.). Објекти се могу реализовати мешовито са наменом становања (у стамбеном делу дворишта, у оквиру стамбених или пратећих објеката на парцели, као ревитализовани постојећи објекти) и новоизграђени објекти у функцији туризма типа „гостинска смештајна

јединица", „гостинска кућа", „еколоџ" и сл., у којима ће се развијати услуге еко-туризма, према правилима за површине и објекте туристичке супраструктуре, односно за зоне сеоско становања или као самостални објекти на парцели.

- За смештајне јединице „гостинска кућа" и „гостинска смештајна јединица" (куће, станови и собе за издавање) препоручује се капацитет до шест лежаја (до 60 m², две собе са по три лежаја, са засебним улазом, заједничким или засебним купатилом и евентуално дневним боравком). Целине се формирају са циљем делимичног очувања пољопривредних површина уз оживљавање са туристичким и смештајним садржајима организованим на принципима еко-етно туризма, етно туризма, агротуризма и сл.
- Организација пољопривредне производње на нивоу окућнице предвиђа садржаје ратарства и воћарства, али не и сточарство (мини фарме), осим гајења стоке у објектима економског дворишта, а за потребе домаћинства;
- У оквиру сеоских домаћинстава, приоритет је ревитализација и туристичка комерцијализација постојећих очуваних објеката, групе објеката или домаћинстава, која имају карактеристична изворна обележја (на већ постојећим грађевинама или темељима бачија и бачишта дозвољава се обнова и изградња грађевина за туристичку или за мешовиту намену).
- У случају нове изградње, архитектонске вредности, стил и начин изградње, габарити и спратност објеката, не смеју да нарушавају физичку структуру и специфични карактер, затечене вредности, капацитет и слику предела, већ морају да допринесу очувању карактеристичног предеоног обрасца и креирању позитивног архитектонског идентитета.
- При изградњи нових, реконструкцији и адаптацији постојећих објеката за смештај туриста и пренамени постојећих објеката друге намене у објекте за смештај туриста, препоручује се оријентација на објекте мањег смештајног капацитета (апартмани,пансиони и сл., до 30 лежаја), ниже спратности и развијене основе, који су формом и габаритом погоднији за уклапање у предео.
- Објекти се могу реализовати као самостални објекти на парцели (основна намена) или мешовито са наменом становања (у стамбеном делу дворишта, у оквиру стамбених или пратећих објеката на парцели, као ревитализовани постојећи објекти или новоизграђени објекти у функцији туризма), према правилима за површине и објекте туристичке супраструктуре, односно за зоне становања. Најчешће су то угоститељски објекти за смештај (са или без исхране).
- У зонама сеоске стамбене изградње могу се градити само ниске грађевине (П+1) за потребе туризма типа: туристички апартмани, бунгалова, павиљони, виле и сл. Величина дела грађевинске парцеле је за слободно стојеће грађевине и склопове је мин. 400 m2. Већи делови парцеле су постојеће окућнице домаћинстава (макс. 2500 m2).
- Објекти у стамбеном делу планирати као: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.
- Код постојећих грађевина задржаће се постојећа грађевинска линија, док код изградње нових грађевина и доградње она треба да износи минимум 5 m од јавног пута (тј. уличне регулационе линије). На једној грађевинској парцели осим стамбених и туристичких грађевина могу се градити помоћне (гараже, оставе) економске,

пољопривредне и мање пословне грађевине (ковачнице, столарске радње и др.) млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл. који са стамбеним чине целину мешовитог домаћинства;

Табела:4

Планиране врсте стамбено - туристичких намена и објеката:

Претежна намена					
врста грађевине	мин. површ. парцеле (m2)	макс.степ. зауз.	макс. спрат.	смешт. јединица	прост. организација смештаја
сеоско туристичко домаћинство (непољопривредно)	800-1000	40%	П+2	кућа	у једном или више објеката
	800-1000	40%	П+1	туристички апартман	у једном или више објеката
сеоско туристичко домаћинство (мешовито)	1200	30%	П+1	туристички апартман	у једном или више објеката
етно-село	1200	30%	П+1	етно-објекти	у више објеката

- број смештајних јединица (соба, апартман), као и њихов однос у оквиру смештајних објеката или комплекса, није дефинисан овим планом (већ само максимални број лежаја по туристичком комплексу или објекту).
- код изградње туристичких смештајних капацитета оријентисати се на категорије ***, **** и више (могућа и категорија ** за смештај у сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности).
- у случају потребе за изградњом већег туристичког комплекса потребно је урадити урбанистички пројекат.
- предвидети етно-објекте (еколоџ) типа.

Уређење и грађење простора и пренамена постојећих грађевина и склопова у туристичке и мешовите сврхе вршиће се по начелима:

Највећи дозвољени урбанистички параметри у зони изградње у сеоском туристи-чком домаћинству:

- **Етно-село** – концепција је да презентује традиционални живот овог подручја у претходним епохама, како би се заштитило не само духовно и културно, него и „цивилно" наслеђе једног народа, које врло тешко одолева зубу времена и цивилизацијским трендовима. Етно-насеље треба да на аутентичан начин представи очувану архитектуру, традицију, обичаје, кухињу и друге специфичности овог краја, а све у спрези са природом која га окружује. Комплекс етно-села траба заштити, али и оживети одговарајућим културно-образовним садржајима и програмима (покретање развоја села кроз изложбе, радионице, продају сувенира и народних рукотворина..).

- Због просторних могућности, у зони етно-насеља је могућ даљи развој централних и јавних функција и садржаја у складу са потребама микроразвојног центра (центар месне заједнице) и локалног становништва, али и комплементарних активности и програма везаних за развој туризма. Планирана нето густина становања је 100-150 ст./ха.
- Два приступа израдње:
- Уколико су у питању постојеће грађевине и простори народног градитељства израђује се пројекат обнове кроз заштиту датих грађевина и простора, као и њихово привођење намени;
- Уколико су у питању нове грађевине и простори који се граде по узору на народно градитељство израђује се посебан пројекат.
- Планирани простори за туризам (и угоститељство) обухватају затворене и отворене, грађевински уређене и опремљене просторе у грађевинском подручју. Они су често повезани са пратећим просторима за рекреацију и спортске садржаје, као и угоститељски, културно-забавни, здравствени,трговинско-услужни, остали могући садржаји и целокупно гледано чине заокружен склоп - туристичке центре.

Урбанистички параметри:

- планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
- највећи дозвољени индекс заузетости је 30% ;
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели ;
- зелене површине на парцели мин 50 % ;

Правила за слободне и зелене површине на парцели

- Грађевине намењена туризму треба повезати и усагласити са природним окружењем у коме се налази. Најмањи дозвољени удео озелењених површина на парцели је 25% у складу са потребама оцедитости терена и одвођења воде природним путем. Уколико се гради у посебно важним природним целинама потребно је за сваки појединачан случај утврдити услове и правила за слободне и зелене површине са условима заштите и законским прописима за шумско или друго земљиште на коме се грађевина гради.

2.ДОПУНСКА НАМЕНА: ПОВРШИНЕ ЗА ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

Правила уређења и грађења површина за туризам и угоститељство

На слободним парцелама у урб.целини 2.2 треба организовати површине за туризам и угоститељство. Планирани простори за туризам и угоститељство обухватају затворене и отворене, грађевински уређене и опремљене просторе у грађевинском подручју различитог типа и садржаја.

- **Врста и намена објеката који се могу градити:**

Планиране врсте туристичког смештаја обухватају: мале породичне хотеле, пансионе, апартмански блокове и сличне објекте као допунска намена и са сеоско туристичким домаћинством образују етно-насеље.

Они су повезани са пратећим просторима за рекреацију и спортским садржајима, као и угоститељским, културно-забавним, здравственим, трговинско-услужни, осталим могућим садржајима и целокупно гледано чине заокружен склоп - туристичке центре.

Ови објекти се могу реализовати као самостални објекти или у више објеката на парцелама. Најчешће су то угоститељски објекти за смештај (са или без исхране) и исхрану.

Табела: 5

Планиране врсте туристичкоих намена и објеката:

врста грађевине	мин. површ парцеле (m2)	макс.степ. зауз.	**макс. спрат.**	смешт. Јединица	прост. организација смештаја	макс. капацитет лежаја
Допунска намена						
грађевине у природним комплексима етно/еко насеље	10000	35%	П+2	етно-објекат	у више објеката	120 лежаја/комплекс
мали породични хотели	1000	40%	П+2	соба апартм.	у једном објекту	50 -70 лежаја/обј.
туристичке зоне апартмани	400	40%	П+1	турист. Апартм.	у више објеката	100 лежаја/обј.
туристичке зоне бунгалови	400	40%	П+1	етно-објекат	у више објеката	150 лежаја/комплекс
пансион	400	40%	П+1	соба	у једном објекту	50 лежаја/обј.
комерцијална делатност (становање ниских густина са пољопривредом)	1000	40%	П+1	ком.објекти	у више објеката	0,6-0,7 м2/лежају

- број смештајних јединица (соба, апартман), као и њихов однос у оквиру смештајних објеката или комплекса, није дефинисан овим планом (већ само максимални број лежаја по туристичком комплексу или објекту).
- код изградње туристичких смештајних капацитета оријентисати се на категорије ***, **** и више (могућа и категорија ** за смештај у сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности).

На слободним парцелама у урб.целини 2.2 треба организовати : површине за туризам и угоститељство.

• Највећи дозвољени смештајни урбанистички параметри у зони изградње у туристичком насељу:

1. етно-еко зоне:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 35%
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
• највеће дозвољене висине зграда су П+2;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине

са осталим пратећим садржајем.
2. туристичке зоне – хотели:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%;
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
• Највеће дозвољене висине зграда су П+3(препоручено П+1+ПК / П+2ПК);
Максимална спратност нових хотелских објеката туристичког смештаја и угоститељства на парцели је П+1+Пк (максимална висина = 12 m), а изузетно П+1+2Пк или П+2+Пк (максимална висина = 15 m), у циљу формирања реперних објеката, ради постизања визуелног композиционог акцента (уз обавезу израде урбанистичког пројекта.
• минимална удаљеност објекта од границе парцеле је 2,5 м са северне и 1,5 м са јужне стране; туристичке зоне – апартмани:
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
3. туристичке зоне – апартмани:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 400 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%;
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето површине;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
4. туристичке зоне – бунгалови:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 400 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 40%.
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100 м2;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
5. породично становање са пољопривредом:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;
• највећи дозвољени индекс заузетости је 30% .
• обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100 м2 нето;
• највеће дозвољене висине зграда су П+1;
• пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
• задржати постојеће изграђене површине са пољопривредним становањем (стамбени део, економски део и башта),
• не предвиђа се даље ширење овог типа становања у подручју Плана, већ само груписање и заокруживање целина/зона постојећег пољопривредног становања, у циљу њихове планске регулације;
• становање ниских густина са пољопривредом:
• планиране површине грађевинских парцела су веће од 1000 м2;

Могуће је обављање комерцијалне делатности у зони пољопривредног становања, комплементарног основној намени и без негативног утицаја на животну средину.

Организација пољопривредне производње на нивоу окућнице предвиђа и објекте за:

- пословање и производне делатности (трговина, угоститељство, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа и одрживог коришћења природних ресурса и сл.);складиштење; туристичка супраструктура (туристичке услуге у сеоском домаћинству).
- ревитализација постојећих стамбених објеката и сеоских домаћинстава и изградња нових туристичких јединица типа „гостинска смештајна јединица", „гостинска кућа", „еколоџ" и сл., у којима ће се развијати услуге еко-туризма);
- објекти компатибилне јавне и услужне намене се могу реализовати (објекти у функцији заштићених подручја, јавне службе и сервиси од интереса за туризам) и други комплементарни садржаји туристичке супраструктуре (изложбени простори, простори за информисање, предах, снабдевање, рекреацију, едукацију и забаву туриста) се могу такође градити.

3. ПРАТЕЋА НАМЕНА: ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ, КУЛТУРУ,УГОСТИТЕЉСТВО, ТРГОВИНА И ЗДРАВСТВЕНИ САДРЖАЈИ

У оквиру целине могуће су намене: спортско /рекреативна, угоститељска, културно-образовна, комерцијална (трговинско-услужни) и сл. у максималном обиму од 5-20%. Изградња затворених грађевина се врши на грађевинском земљишту, на ком је према важећем планском документу могућа изградња.

Треба тежити свођењу изграђених површина на што мању меру, користећи видове и начин градње који заузима најмање простора и најмање могуће утиче на промену карактера природне средине.

Омогућава се и изградња других простора и грађевина у приватном власништву при туристичким грађевинама:

- спортске грађевине и терени: спортске сале, сале, тениски терени, куглане, базени,...
- трговинско-услужни и други садржаји.
- здравствени простори,...

Отворени простори за окупљање се уређују на планираним туристичким подручјима као простори који требају омогућити окупљање, дружење, забаву и рекреацију.

правила уређења и грађења простора

Компатибилни садржаји и врсте објеката (пратећа намена):

Дозвољава се и изградња других простора и грађевина у приватном власништву при туристичким грађевинама:

- спортске грађевине и терени
- различити угоститељски садржаји
- културно-образовни садржаји
- здравствени садржаји
- трговинско-услужни садржаји
- остали могући садржаји

Преглед капацитета пратећих туристичких садржаја унутар туристичког насеља (без смештајних капацитета):
Табела: 6
Планиране врсте туристичких намена и објеката:

врста грађевине	мин површина парцеле (m2)	макс.степ. зауз.	макс. спрат.	просторна организација смештаја
Пратећа намена				
Спортско-рекреативна	800	70%	П	у једном или више објеката
Културно-образовна	400	40%	П+1	у једном или више објеката
Угоститељска	400	40%	П+1	у једном или више објеката
Комерцијална (трговинско-услужни)	400	40%	П+1	у једном или више објеката
Здравствени садржаји	400	40%	П+1	у једном или више објеката

Спортско-рекреативни садржаји туристичких центара:

- Планирани простори за спорт и рекреацију обухватају затворене и отворене објекте, грађевински уређене и опремљене просторе у грађевинском подручју.
- Дозвољена је изградња мањих простора спорта и рекреације унутар туристичког насеља. Дате просторе засновати као мање вишенаменске спортске терене на отвореном и са припадајућим урбаним зеленилом и примереним опремањем за одмор и рекреацију различитих корисника.
- Омогућава се изградња спортских терена и објеката у приватном власништву при туристичким објектима (хотелима, пансионима, ...) као што су фитнес клубови, сале, тениски терени, куглане, базени, итд. Треба тежити избору оних локација које су заклоњене у пејзажу и које нису сагледиве са истакнутих видиковаца и доминантних тачака у простору. Користећи природне ресурсе и потенцијале овог подручја може се развити мрежа следећих стаза: шетне стазе, трим стазе, бициклистичке стазе...

Густине коришћења простора по активностима:

Табела: 7

Преглед капацитета пратећих туристичких садржаја унутар туристичког насеља (без смештајних капацитета):

Пратећа намена	
Рекреација и култура	0,2-0,3 м2/лежају;
Спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору	0,2-0,3 м2/лежају;
Спортско-рекреативни садржаји у отвореном	5-8 м2/лежају.

простору унутар насеља	
Трговина	0,6-0,7 м2/лежају
Управа	0,3 м2/лежају;
Пратећа намена	
Излетишта	60-300 корисника/ha дневно
Игралишта-ливаде	100-200 корисника/ha дневно;
Спортске, тимске игре	100-200 корисника/ha дневно
Шетња	10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање
Вожња бицикла	10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање
Спортско-рекреативни садржаји: у затвореном простору	
У отвореном простору унутар насеља	
Излетишта -	корисника/ha дневно;
Спортске, тимске игре (кошарка,одбојка,мали фудбал,тенис, базени).	
Шетња	
Јахање	

- Угоститељски и трговинско-услужни садржаји туристичких центара: Планирани објекти су ресторани, експрес ресторани, кафеи, кафане, посластичарнице, брза храна (роштиљ, пекаре),продавнице ...
- Густине коришћења простора: - 0,6-0,7 м2/лежају;
- Културно-забавни садржаји туристичких центара:
- Планирани објекти су, омладински центар, културни центар, изложбени простр, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк, привремени тематски мини-кампови, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, образовни центар (у отвореном и затвореном простору), образовне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке) и сл.
- Густине коришћења простора: - 0,2-0,3 м2/лежају;

Просторни услови за реализацију образовних програма:
За потребе реализације рекреативно-образовних програма потребно је уредити просторе унутар туристичког насеља као учионице-радионице на отвореном (пожељно у природном амбијенту, заштићено од ветра и падавина) и у затвореном простору.

- **Здравствени садржаји - објекти здравственог туризма:**

Просторни развој туризма заснивање се на валоризацији евидентираних туристичких потенцијала, који предодређују коришћење планског подручја за развој здравственог туризма. Имајући у виду микроклиматске карактеристике, могуће је развијати здравствене, а посебно рехабилитационе центре, амбуланте, wellness објекте, који поред боравка у квалитетном смештају, укључује могућност вежбања (трим, теретана, фитнес и др.), различите козметичке и медицинске третмане, као и здраву и контролисану исхрану.

- **Остали могући садржаји туристичких центара:пунктови, простори за туристичко обавештавање (инфо-службе и пунктови), паркиралишта, приступи...**

Туристичка инфраструктура планског подручја обухвата: пунктове за различите спортско-рекреативне активности и контролисане авантуре, у циљу развоја програма „туризма активног одмора" (трекинг, авантуристичке и јахаће туре, планински бициклизам, слободно пењање, параглајдинг, планинарење, оријентиринг, посматрање птица, фотографисање природе, турно скијање, риболов и сл.).

Ово подразумева максимално коришћење природних потенцијала, уз формирање пунктова/полигона на одговарајућим природним локацијама, са обезбеђеним приступом са јавних и некатегорисаних путева и стаза;

- **3. РУРАЛНИ КАМП претежна намена /целина 2.3 /кп:2634/1 КО Рудно/, (површ.0,41ха)**

правила уређења и грађења објеката кампа:

- У Парку природе „Голија" није дозвољено камповање и пружање кампинг услуга изван кампова. Камповање и пружање кампинг услуга дозвољено је искључиво у оквиру планираних грађевинских подручја, уз обезбеђивање прикључака на инфраструктуру. Рурални камп не изискује близину повезаности с јавним превозом, већ његова атрактивност је део природе, ван урбаних догађаја и нуди природну атрактивност (повезану с понудом села). Један од важнијих услова за организацију руралног кампа је приступ возилима (доступност). Рурални камп по правилу се организује уз транзитне путове и то важи за рурални камп који је планиран у сеоском простору Рудна, или у неком туристичком сеоском домаћинству. У руралном кампу смештајне јединице уређене су као паркирна мјеста, да би терен за уређење кампа био раван.
- Камп је објекат у коме се на планираном уређеном отвореном простору туристима изнајмљује простор за камповање, уређаји и опрема за камповање, који је смештен у природном окружењу (добро очуваној природи) и сеоском окружењу (атрактивна локација у селу или непосредно ван села или на самом туристичком сеоском домаћинству).
- Код организације руралног кампа потребно је посебну пажњу посветити ненарушавању природе и визуре, те приликом уређења обвезно користити традиционалне елементе краја у којему се налази. То се првенствено односи на објекте унутар руралног кампа (санитарни чворови, купатила, простори за припрему и услуживање јела и сл.) те саме смештајне јединице. Управо због таквих потреба могу се на више локација туристичког насеља организовати посебна места као што је камп-одмориште, ради сервисних услуга као што су снабдевањем водом и ел. енергијом, пражњење отпадних вода, одмор од пута, снабдевањем намирницама и сл. Врло ретко такви гости користе услуге класичног кампа па се за њих организирају посебна врста понуде као што је камп-одмориште.

општа правила грађења за камп

- Планиране смештајне јединице у кампу су камп место и камп парцела.Разврстава се у категорију ако има најмање 15 камп јединица. Капацитет кампа дефинише се бројем камп-јединица (место за подизање шатора, место за паркирање камп-приколица, нисконосећих приколица, или ауто-каравана). Максимални на овој локацијикапацитет кампа је 70 камп-јединица (око 140 корисника). Оптимална величина руралног кампа је 10 парцела на укупној површини од 1000 м2. Камп представља паркинг места за камп-возила намењена за краће задржавање на којима власници камп-возила могу добити одређене сервисне услуге (лети). Обично их користе кампери који у својим возилима имају сав потребан комотитет за боравак, константо путују по дестинацији уз велику потребу за краћим стајањима. Камповање и пружање кампинг услуга дозвољено је искључиво у оквиру планираних грађевинских подручја, уз обезбеђивање прикључака на инфраструктуру.
- Минимални услови за трајно или привремено постављање и коришћење

опреме за камповање (шатори, камп-приколице, нисконосеће приколице, ауто-каравани) су:

1. прикључак на јавну саобраћајну инфраструктуру;(саобраћајница треба да буде од некомпактног горњег слоја (шљунак или сл.);
2. саобраћајнице ноћу оријентацијски осветљене;
3. обележавање (информативне табле, путокази),
4. опремање (мобилијар, елементи за рекреацију, надстрешнице, ватришта, отворени павиљони),
5. уређење простора смештајне јединице (камп место и/или камп парцела) очишћен од корења, камења и сл. с добром одводњом површинских вода;
6. површина камп парцеле најмање 50м²(односно 5м ширине уз саобраћајницу и 10 м дубине);
7. означена камп места (означена бројем или слично и омеђена камп парцела);
8. ограђивање (у случају потребе за контролом приступа) и обезбеђивање простора;
9. прикључак електричне енергије за сваку смештајну јединицу;
10. једна славина за употребу питком водом с флексибилним цревом и одводњом на сваких 50 смештајних јединица;(код славина истакнута ознака или натпис за употребу питком водом);
11. организованог прикупљања и транспорта отпада у затвореним посудама;
12. камп одмориште мора садржати и простор за пражњење хемијских тоалета директно из возила, од смештајних јединица примерено удаљен, визуално одељен простор с одговарајућим прикључком на одвод, опремљен славином с хладном водом и продужним флексибилним цревом за испирање.
13. под простора мора бити од компактног материјала који се лако чисти и одржава.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила:

Однос броја места за подизање шатора и других камп-јединица у оквиру кампа, није дефинисан овим планом, а може бити прописан актом управљача заштићеног подручја и других надлежних институција (уколико није прописан уредбом о заштити или другим релевантним законским и подзаконским актима из ове области). Код изградње кампова оријентисати се на категорије **, *** и ****.

Површине за породично становање /целина 2.3/ допунска намена (КО Рудно пов.1,61ha).

- Дозвољено је формирање породичног становања као допунска намена на већ испарцелисаном делу целине 2.3 на Кп:2634/2,2634/3 и 2634/4 КО Рудно (563м2). Правила уређења и грађења важе као у целини предвиђеној за викенд насеље.

- **4. ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ претежна намена /целина 2.4/ (пов.1,59ha) Кп: 2648,2649,2650,2651,2652.2653 КО Рудно**

Викенд становање чине групације индивидуалних стамбених објеката лоцираних у природном окружењу Рудна који се користе повремено (одмор, рекреација, боравак викендом ван града итд.).Евидентирано је неколико групације мешовитог и непољопривредног/викенд становања (без економског дела и баште, као и без одвијања делатности).

Неопходно је плански регулисати статус постојећих стамбених викенд зона, без могућности њиховог даљег ширења, односно планирања изградње нове зоне викенд становања у целини 2.4.
Постојеће викенд куће (17) су са једним, два или три стана и најчешће се трансформишу у апартмане и пансионе. Дивље каптирање извора на самом изворишту и нерешено питање евакуације отпадних вода из викенд објеката угрожава заштићену зону изворишта.
Планом се зауставља даља изградња викенд објеката, чиме се и омогућава контрола броја лежаја при изградњи осталих комплекса.
Правила уређења и грађења површина

- На слободним парцелама у урб.целини 2.4 треба организовати површине за викенд насеље. Планирани простори за викенд становање обухватају затворене и отворене, грађевински уређене и опремљене просторе у грађевинском подручју различитог типа и садржаја.

Урбанистички показатељи су:

- максимални индекс заузетости 25%;
- максимална спратност П+Пк;
- минимум зелених површина 40%;

• Општа правила уређења и грађења за викенд куће-становање	
• Претежна намена	• Зона викенд кућа-становања обухвата просторе који се користе за становање и туризам ниских густина. • У оквиру планиране претежне намене земљишта могуће је је грађење објеката следеће намене: • објекти са максимално 2 стана;
• Компатибилна намена	• Могућа је изградња објеката или дела објекта компатибилне намене: • објекти трговине; • објекти пословања; • спортских игралишта ;
• Могућност грађења више објеката на истој грађевинској парцели:	• Могућа је изградња више објеката на парцели под условом да се задовоље сви прописани параметри; • Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом мањим од 1,6m Минимално одстојање објеката на истој грађевинској парцели (осим објеката у низу) је 5,0 m; • Уколико један од објеката, на

	наспрамним странама има отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 4,0m.. • Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 3,5m..
• Типологија објеката	• Могућа је изградња само слободностојећих;
• Услови за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле	• Минимална површина за формирање грађевинске парцеле за изградњу је:за слободностојећи објекат 400м2; • Минимална ширина уличног фронта грађевинске парцеле је: за слободностојећи објекат 8,0 m;
• Положај објекта у односу на границу суседне парцеле	• Минимално одстојање објеката од границе суседне парцеле: • са прозорским парапетом нижим од 1,6 m 3,0 m; • са прозорским парапетом вишим од 1,6 m 1,0 m;
• Спратност објекта	• Максимална дозвољена спратност објекта: П+Пк; • Максимална дозвољена спратност за објекте који се реконструишу : • П+1+Пк;
• Зеленило	• Мин 40% површине грађевинске парцеле;
• Минимални степен комуналне опремљености	• Минимални степен комуналне опремљености подразумева: • обавезно: • приступ саобраћајној површини, водоводни прикључак, прикључак на фекалну канализацију (или сенгруп), електроенергетски прикључак, решено одлагање комуналног отпада; • препорука: прикључак на кишну канализацију, прикључак на гасовод, телефонски прикључак;

• Ограђивање	• Могуће је ограђивање дворишта зеленилом, зеленим, жичаним и дрвеним оградама висине до 1,20m; • Није могуће ограђивање комплекса, стакленим, или бетонским оградама;

5. ПАРК ШУМЕ претежна намена /целина 2.5 (површ.1,59ha) Кп: 2393,2400,2401,2412 Ко Рудно

Правила уређења и грађења:

Шуме представљају вредан тип предела и изворни амбијент и имају несумњиво високу вредност са становишта заштите простора и неопходно утврдити мере заштите, санације и рекултивације, са ослонцем на стабилну и трајну вегетацију, а обим и карактер даљег просторног уређења условљен је степеном успеха ових мера. Како би се постигли задати циљеви и остварили основне функције шума, неопходно је континуирано унапређивање стања постојећих шума и очување или увећање степена шумовитости на планском подручју. Шумске површине заузимају око 2.5% укупне површине подручја планске разраде. Већи део шумских површина налази се у различитим стадијумима деградације, тако да је у већој мери уништен и педолошки слој, па је уочљива појава процеса ерозије и спирања на проређеним шумским површинама. Ово стање у великој мери мења слику предела, већ и озбиљно угрожава еколошке услове за опстанак биљног и животињског света. Шумске површине у плану немају карактер економских шума (ни по квалитету, ни по дрвној запремини) и данас се карактеришу већом заступљеношћу изданачког типа (углавном мешовите шуме сладуна и цера, местимично ниске изданачке састојине и шибљаци), што је углавном последица прекомерне сече.Шуме треба третирати као заштитне, посебно са аспекта заштите земљишта од ерозије и клизања, регулисања микроклиме и водног режима.

Парк - шума је планирана намена као атрактивно уређена шумска површине за активан и пасиван одмор посетилаца, са пунктовима, који представљају уређене површине за краткотрајни одмор посетилаца током шетње кроз шуму, са угоститељским и спортским активностима. У шуми је предвиђен систем пешачких рекреативних стаза са довољним бројем пратећих садржаја (клупе, сеници и сл.), са одговарајућим осветљењем. Ове стазе би требало да повезују постојеће и планиране објекте са саобраћајницама које тангирају шуму, односно са главним прилазима шуми.

Планом је предвиђена могућност опремања и уређења простора трим стазама, справама за вежбање, површинама за играње деце, опремање локација за одмор у природи. Сви примењени материјали требају бити природни, по могућности аутохтони, са елементима мобилијара у складу са окружењем.

За парк шуме се не прописује минимални степен комуналне опремљености.Као уређене површине користити искључиво природне платое и пропланке који имају директан приступ јавним саобраћајним површинама. Пожељно је опремити улазне зоне у ове платое струјом, односно осветљењем, евентуално водом са по једном чесмом.

Општа правила грађења

- Правила грађења:
- Шумски путеви и објекти и могу се градити у складу са посебном основом газдовања шумама, годишњим и извођачким плановима газдовања и овим Планом.
- приликом пројектовања и изградње објеката водити рачуна да се исти уклопе у амбијенталну целину

- услов за изградњу је да комплекси имају везу са јавним путем,
- предвидети подизање појасева заштитног зеленила у оквиру зона.
- постављање информативних табли са путоказима дуж пешачких стаза.

Објекти који могу да се граде у оквиру парк шума су:

- објекти за туристичко-рекреативне сврхе;
- пратећи објекти (шанк-барови, настрешнице, одморишта, просторије за опрему и сл.);партерно уређење (одморишта, стазе и сл.).

Објекти не смеју да се граде од бетона, већ је обавезна употреба природних материјала (дрво, камен, шиндра). Архитектонско обликовање објеката прилагодити природном амбијенту (шумско окружење, ловиште) и традиционалној архитектури народног градитељства, уз максималну примену аутохтоних природних грађевинских материјала.

- Објекти за туристичко-рекреативне сврхе могу бити максималне површине 100m², павиљонског типа, максималне спратности П.Пратећи објекти (шанк-барови, одморишта, просторије за опрему и сл.) могу бити површине до 40m², максималне спратности П.
- Највеће дозвољене висине надстрешница су 7m
- Максимални степен заузетости 10%
- Максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних пратећих објеката као и објеката у функцији ловства и узгоја дивљачи је 50 m².

Услови за изградњу објеката на парцели:

- могућа је изградња више објеката основне и пратеће намене на парцели, у оквиру прописаних урбанистичких параметара.
- Ограђивање: Ограђивање парцела на шумском земљишту није дозвољено,осим привремено у циљу заштите ретких и прорећених врста дивљачи.

Услови за формирање парцеле:

Шумска парцела је постојећа, са директним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму који је прилагођен терену. Постојећа шума задржава се уз неопходно уређење и обавезну примену мера неге и заштите.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила:

Приступ парцели на јавну саобраћајницу се остварује непосредно, преко приступног шумског пута, или посредством службености пролаза. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објеката на парцели, обезбеђује се простор на сопственој парцели, изван површине јавног или шумског/приступног пута.

Није дозвољена изградња објеката; организовање делатности или било које друге активности која може да наруши стање животне средине; девастирање простора и нарушавање природног амбијента; одлагање отпада или било ког материјала.

При планирању намене, коришћењу, уређењу и заштити површина на планском подручју, а у циљу очувања шума и шумског земљишта као добра од општег интереса, забрањено је: самовољно заузимање шума; сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; уништавање или оштећење шумских засада; одлагање смећа и опасног отпада на удаљености мањој од 200 m од руба шуме; предузимање радњи којима се угрожавају функције или слаби приносна снага шуме.

6.3 ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ЗА НАСЕЉЕ РУДНО

1.	ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ
2.	ОПШТА ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ
3.	ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТЕ ТУРИСТИЧКЕ СУПРАСТРУКТУ- РЕ У ТУРИСТИЧКИМ ЛОКАЛИТЕТИМА У ПОДРУЧЈУ РЕЖИМА ЗАШТИТЕ 3. СТЕПЕНА
4.	ХОТЕЛСКИ ТУРИЗАМ
5.	АПАРТМАНИ, БУНГАЛОВИ
6.	ВИКЕНД КУЋЕ-СТАНОВАЊЕ
7.	СТАНОВАЊЕ РУРАЛНОГ ТИПА
8.	СТАНОВАЊЕ РУРАЛНОГ ТИПА У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА
9.	ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ

1. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	
Претежна намена	Могуће је грађење објеката јавне намене и уређење простора према потреби и на локацијама у оквиру осталих компатибилних намена земљишта, под условом да ни по једном аспекту не угрожавају претежну намену у оквиру које се развијају; Правила грађења и уређења дефинисана су за јавну намену у делу правила уређења и грађења за површине и објекте јавне намене; За јавне намене које нису дефинисане правилима грађења примењују се општа правила грађења.
Компатибилна намена	Могуће компатибилне намене су дефинисане за сваку појединачну јавну намену у табели Претежне и компатибилне намене; Процентуални однос основне и компатибилне намене може бити у свим односима;
Забрањена намена	Забрањено је грађење свих објеката који би својом наменом угрозили животну средину и планирану претежну намену; Није могуће грађење објеката који у прописаној процедури не обезбеде сагласност на процену утицаја објекта на животну средину према важећој Уредби, а који су наведени у Листи пројеката за које је обавезна процена утицаја или Листи пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину;

Типологија објекта	Могуће је грађење објеката према типологији, која је дефинисана положајем објекта према бочним границама грађевинске парцеле: слободностојећи објекти - објекат не додирује ни једну границу грађевинске парцеле;
Услови за формирање грађ. парцеле за изградњу објеката јавне намене	У оквиру површина јавне намене могуће је формирање једне или више грађевинских парцела поступком препарцелације и/или парцелације, уз обавезно задовољење свих урбанистичких услова и правила овог плана; Површина за формирање грађевинске парцеле за изградњу објеката јавне намене одређена је према стандардима, нормативима и правилницима за сваку јавну намену, као и према конкретним условима локације; Минимална ширина фронта грађевинске парцеле према јавној саобраћајници за изградњу објеката јавне намене је 10,0 m; Свака грађевинска парцела за изградњу објеката јавне намене, мора имати приступ јавној саобраћајној површини, непосредно, или преко парцеле приступног пута минималне ширине 5,5 m за двосмерни саобраћај и 3.5 м за једносмерни саобраћај, у складу са Законом о планирању и изградњи; Исправка граница суседних парцела може се вршити на основу фактичког стања на терену, водећи рачуна о затеченој, просечној регулацији суседних парцела; Формирање парцела приступних путева и јавних саобраћајница могу се радити на основу планова детаљне регулације односно на основу урбанистичких пројеката у зависности од обухвата и својинских односа;
Положај објекта (хоризонтална регулација)	Положај објекта на парцели дефинисан је: минималним одстојањем објекта од граница суседне парцеле: - са прозорским парапетом нижим од 1,6 m 3,0 m; - са прозорским парапетом вишим од 1,6 m 1,0 m; – минималним одстојањем од других објеката на парцели (минимална међусобна удаљеност објеката на истој парцели је ½ висине вишег објекта), уз обавезно поштовање прописа из области противпожарне заштите; Уколико постојећи објекат делом излази испред планом дефинисане грађевинске линије, објекат се може задржати уколико не прелази регулациону линију; Реконструкција, адаптација, санација могућа је у габариту и волумену објекта; Изградња, доградња и надградња могуће је само иза планом дефинисане грађевинске линије или заштите; Уколико постојећи објекат делом излази испред

	планом дефинисане грађевинске линије, објекат се може задржати уколико не прелази регулациону линију; Реконструкција, адаптација, санација могућа је у габариту и волумену објекта; Изградња, доградња и надградња могуће је само иза планом дефинисане грађевинске линије; За грађевинске парцеле које имају индиректну везу са јавном саобраћајном површином преко приступног пута, грађевинска линија се утврђује израдом урбанистичког пројекта, према правилима за планирану претежну намену; Максимална дозвољена спратност објекта изражена је у укупном броју надземних етажа приземља и спратова укључујући и поткровље коју је могуће остварити уколико се задовоље сви други урбанистички параметри. Етажа је функционални ниво у згради са максималним одступањем у висини пода од 1,50 m; Простор приземља се налази изнад подрума и/или сутерена, а испод пода спрата или крова; Галерија је додатни корисни ниво-простор у оквиру приземне или последње етаже који се користи и чија се површина рачуна у бруто развијену грађевинску површину. Површина под галеријом може бити максимално 60% бруто површине приземне односно последње етаже. Максимална светла висина приземне и последње етаже са галеријом износи 5,4 m, с тим да минимална светла висина простора галерије износи 2,2 m;Сутерен је део објекта чији се простор налази испод пода приземља, обавезно укопан 30 - 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен. Етажа сутерена може се користити као користан простор за становање, боравак и рад и чија се површина рачуна у бруто развијену грађевинску површину;Подрум је део објекта чији се простор налази испод нивоа приземља, односно сутерена, који је укопан више од 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен; Етажа подрума не може се користити као користан простор за становање, боравак и рад људи;Спрат је део објекта чији се простор налази између два пода, изнад приземља; Поткровље је део објекта чији се простор налази изнад последњег спрата, а непосредно испод косог, односно заобљеног крова који је могуће користити као користан простор за становање, боравак и рад људи;Таван је приступачни део објекта који се налази непосредно испод косог, односно заобљеног крова без надзида, који се не користи - нема намену; Могуће је грађење објеката до максималне дозвољене спратности објекта, а према стандардима,

	нормативима и правилницима за сваку јавну намену; Максимална дозвољена спратност објеката јавне намене је је одређена кроз правила грађења. Број спратова зграде чији су поједини делови различите спратности исказан је бројем спратова највишег дела зграде. Број спратова објекта чији су поједини делови различите спратности исказан је бројем спратова највишег дела зграде. Број спратова објекта на нагнутом терену исказан је према оном делу зграде који је орјентисан ка јавној површини-саобраћајници; Могућа је изградња поткровља са надзитком висине до 1,60 m, са кровним прозорима, излазима на кровну терасу или лођу, и кровним бацама (мах.висина од коте пода етаже поткровља, до преломне линије баџе је 2.80 m); Могућа је изградња подрумске или сутеренске етаже уколико не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе;
Положај објекта (хоризонтална регулација)	Положај објекта на парцели дефинисан је: предњом грађевинским линијом у односу на регулациону линију минимум 6,0м уколико има паркирања и 3м ако нема паркирања, у свему према графичком прилогу регулација; минималним одстојањем од граница грађевинске парцеле (према посебним правилима); правилима); Графички прилог План регулације и грађевинских линија; За грађевинске парцеле које имају индиректну везу са јавном саобраћајном површином преко приступног пута, грађевинска линија се утврђује кроз локацијске услове, а према правилима за планирану претежну намену; Грађевинска линија се утврђује овим планом у односу на регулациону линију и представља крајњу линију до које се може вршити изградња објеката. Терасе угоститељско-услужних објеката могу прећи грађевинску линију до регулационе линије. Уколико постојећи објекат делом излази испред планом дефинисане грађевинске линије, објекат се може задржати уколико не прелази регулациону линију; Реконструкција, адаптација, санација могућа је у габариту и волумену објекта; Изградња, доградња и надградња могуће је само иза планом дефинисане грађевинске линије; Подземна грађевинска линија објекта може да одступа од грађевинске линије објекта, под условом да се избором начина и коте фундирања објекта, обезбеде постојећи темељи суседних објеката; Дозвољено је одступање од задатих регулационих и

	грађевинских линија у случају енергетске санације постојећих зграда, а према Правилнику о енергетској ефикасности зграда ("Сл. гласник РС" број 61/11). Грађевинска линија је релевантна само за надземни део објеката. Подземне етаже могу прелазити грађевинску линију до границе парцеле, али тако да темељи објекта не прелазе границу парцеле. У подземном делу се оставља могућност за смештање додатних подземних садржаја: гаража и помоћних просторија у случају потребе, чиме се добија већи стандард укупног простора и у смислу склањања аутомобила са површине терена. Подземне етаже могу имати површину до 50% површине парцеле за парцеле површине до 3 ар, односно 8 0% за парцеле површине веће од 3 ар. Растојања од бочних и задњих граница грађевинских парцела, правила за пројектовање отвора стамбених просторија према суседним парцелама и правила за испаде на објекту (еркере, терасе...) према суседним парцелама, примењују се према важећем Правилнику о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу.
Спратност објеката	Максимална дозвољена спратност објекта изражена је у укупном броју надземних етажа приземља и спратова укључујући и поткровље коју је могуће остварити уколико се задовоље сви други урбанистички параметри. Максимална дозвољена спратност објеката дефинисана је за сваку посебну намену у делу Посебна правила грађења; Етажа је функционални ниво у згради са максималним одступањем у висини пода од 1,5 m; Простор приземља се налази изнад подрума и/или сутерена, а испод пода спрата или крова; Галерија је додатни корисни ниво у оквиру приземне или последње етаже који се користи за становање, боравак и рад људи, чија се површина рачуна у бруто развијену грађевинску површину. Површина под галеријом може бити максимално 60% бруто површине приземне односно последње етаже. Максимална светла висина приземне и последње етаже са галеријом износи 5,4 m, с тим да минимална светла висина простора галерије износи 2,2 m; Сутерен је део објекта чији се простор налази испод пода приземља, обавезно укопан 30 - 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен. Етажа сутерена може се користити као користан простор уколико се задовоље сва правила о безбедном коришћењу по питању архитектонске физике; Подрум је део објекта чији се простор налази испод нивоа приземља, односно сутерена, који је укопан више од 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен; Етажа подрума не може се користити

	као користан простор за становање, боравак и рад људи, осим за објекте хотела; Спрат је део објекта чији се простор налази између два пода, изнад приземља; Поткровље је део објекта чији се простор налази изнад последњег спрата, а непосредно испод косог,односно зао- бљеног крова који је могуће користити као користан простор; Таван је део објекта који се налази непосредно испод косог, односно заобљеног крова без надзида, који се не користи - нема намену, осим за помоћне просторије (вешерај и сл); Могуће је грађење објеката до максималне дозвољене спратности објекта, а према стандардима, нормативима и правилницима за сваку јавну намену; Број спратова зграде чији су поједини делови различите спратности исказан је бројем спратова највишег дела зграде. Број спратова у згради на нагнутом терену исказан је према оном делу зграде који има највећи број спратова према јавној површини саобраћајници; Могућа је изградња поткровља са надзитком висине до 1,6 m, са кровним прозорима, излазима на кровну терасу или лођу, и кровним бацама (мах.висина од коте пода етаже поткровља, до преломне линије баце је 3,0 m);Могућа је изградња подрумске или сутеренске етаже уколико не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе;
Индекс заузетости грађевинске парцеле	Индекс заузетости произилази из услова локације и прописаних норматива за површине објеката и простора јавних намена (садржано у правилима грађења); Максимални индекс заузетости за изградњу објеката јавне намене је одређен кроз правила грађења. Површина подземне етаже објекта не може заузимати више од 80% површине парцеле;
Други објекат на истој грађевинској парцели	Може се градити више објеката на парцели као и фазна реализација; Минимална међусобна удаљеност објеката на истој парцели је 1/2 висине вишег објекта уз обавезно поштовање прописа из области противпожарне заштите;
Помоћни објекти	На истој грађевинској парцели могу се градити и помоћни објекти који су у функцији главног објекта (гараже, оставе, стазе, платои, дечја игралишта, и други); Грађевинска линија помоћног објекта се поставља иза задње грађевинске линије основног објекта на парцели уз објекат или на минималној удаљености од 4.0;Објекте техничке инфраструктуре (трафостанице, окна за пумпе и сл,...) могуће је поставити у зони између регулације и грађевинске линије;
Кота пода приземља објекта	Кота пода приземља објекта може да буде максимално 1,20 а минимално 0,30 m, виша од пресека највише коте терена (пре изградње) и вертикалне фасадне равни објекта са те стране;

Минимални степен комуналне опремљености	Обавезан је минимални степен комуналне опремљености парцеле; Минимални степен комуналне опремљености за изградњу објеката јавне намене подразумева: обезбеђен приступ на јавну саобраћајну површину; прикључење на телекомуникациону, електроенергетску мрежу,гасоводну мрежу (уколико постоје техничке могућности) и систем водовода и канализације;уређење посебне просторије или ограђеног простора са посудама за прикупљање отпада;уређење партера (минималног зеленила);
Прикључење објеката на инфраструктуру	Прикључење објеката на саобраћајну и другу комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација;
Зелене површине у оквиру парцеле	Обавезно је обезбеђивање минималне уређене површине под зеленилом у оквиру парцеле; Зелене површине су они простори у оквиру грађевинске парцеле који се обавезно уређују вегетацијом у директном контакту са тлом У зелене површине не рачунају се асфалтиране, бетониране и поплочане површине, бехатон и бетонске растер подлоге, застрте површине песком, шљунком, туцаником, дробљени камен и други тампони, гумене и друге подлоге на којима није могућ раст и развој биљака; Минимална површина под зеленилом је 20% површине парцеле корисног простора;
Архитектонско обликовање, материјализациј, завршна обрада и колорит	Јавни објекти својом архитектуром и обликовањем треба да представљају репере у простору и да дају препознатљив изглед насељу;Могуће је грађење еркера, надстрешница без стубова, балкона, лођа, под условом да не заузимају више од 50% површине фасадног платна објекта и да се налазе на делу објекта вишем од 4,0 m; Испади на објекту (еркери, балкони, лође надстрешнице без стубова, венци и сл) могу прелазити: - грађевинску линију до 1,50 m, уколико је грађевинска линија повучена од регулационе линије, мин 3,0 m, односно до 1.0 m уколико је грађевинска линија удаљена мање од 3,0 m; За задњу и бочне фасаде објекта обавезно је задовољење правила минималне удаљености свих грађевинских елемената објекта од границе суседне парцеле; Фасада објекта (грађевинска обрада и елементи) треба да испуњава услов поштовања контекста природног амбијента и претежног архитектонског стила. Материјал: дрво, камен, бела фасадна платна

	Обрада треба да буде високог квалитета, у складу са начелима унапређења енергетске ефикасности и одрживе градње, и применом одговарајућих техничких мера и стандарда;
Кровне равни и венац крова	Могуће је формирање двоводних и вишеводних класичних косих кровова, уз поштовање одговарајућих правилника и стандарда; Минимални нагиб кровних равни је 30°.Могуће је формирање венца крова (препуста крова, стрехе) у ширини до 1,0m; Венац крова (препуст крова, стреха) не сме прелазити границу суседне парцеле;
2. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ	
Претежна намена	Грађење објеката остале намене и уређење простора према планираној претежној намени земљишта која је дефинисана; Могућа намена објеката (начин коришћења објеката) дефинисана је за сваку планирану претежну намену земљишта према посебним правилима уређења и правилима грађења;
Компатибилна намена	Могуће допунске намене су дефинисане за сваку појединачну претежну намену у табели Претежне и компатибилне намене; Допунске намене су функције које могу да буду допуна основној намени, али само за површине осталих намена. На парцелама које су планиране за јавне намене и комерцијалне намене могу се подизати само објекти у функцији планираних намена. Врста и намена објеката који се могу градити на површинама осталих намена дефинисане су наменом приказаном на графичком прилогу, а могуће пратеће намене дефинисаће се посебним Правилима грађења. Пратећа делатност може изузетно да буде и доминантна на појединим локацијама, под условом да не угрожава планирану основну намену шире зоне, јавни интерес и животну средину, и реализује се према правилима дефинисаним за основну намену. Процентуални однос претежне и допунске намене може бити максимално у односу 50:50; Могуће је да компатибилна намена буде заступљена са више од 50% површине, уз обавезну израду Урбанистичког пројекта;

Забрањена намена	Забрањено је грађење свих објеката који би својом наменом угрозили животну средину и планирану претежну намену; Није могуће грађење објеката који у прописаној процедури не обезбеде сагласност на процену утицаја објекта на животну средину према важећој Уредби, а који су наведени у Листи пројеката за које је обавезна процена утицаја или Листи пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.
Типологија објекта	Могуће је грађење објеката према Типологији објеката која је дефинисана за сваку намену посебно, положајем објекта према бочним границама грађевинске парцеле: слободностојећи објекти - објекат не додирује ни једну границу грађевинске парцеле;
Услови за формирање грађевинске парцеле	Могуће је формирање једне или више грађевинских парцела поступком препарцелације и/или парцелације уз обавезно задовољење свих урбанистичких услова дефинисаних у делу Посебна правила уређења и правила грађења на површинама остале намене; Свака грађевинска парцела која настаје поступком парцелације или препарцелације мора имати минималну површину парцеле за зону и врсту објеката која се на њој гради; Минимална грађевинска парцела кућа за одмор-викенд куће је 4.0 ара, апартмана 6.0 ари, а за хотеле је 8 ари, осим за постојеће парцеле које су мање и такве могу да се задрже. Мања од 2,5 ара, може бити парцела за објекте инфраструктуре. Изузетно могуће је формирање парцела израдом пројеката парцелације површине мање од минимално прописане за зону и врсту објеката само у случајевима решавања имовинско правних односа власника двојних објеката и сувласника предметне парцеле према затеченом стању на терену, уз обавезан приступ парцели; Грађевинска парцела мора имати непосредан, или посредан приступ јавној саобраћајној површини. Ширина фронта грађевинске парцеле према јавној саобраћајној површини мора бити најмање 8 m. За парцеле које имају прилазни пут до јавне саобраћајнице рачуна се ширина границе парцеле приближно паралелне јавној саобраћајници. Парцеле за објекте инфраструктуре могу имати мању ширину фронта. Грађевинска парцела има површину и облик који

	омогућава изградњу објекта у складу са решењима из овог плана, правилима струке и важећим техничким прописима. Новоформиране парцеле треба да имају облик што ближу правоугаонику или трапезу, а одступања су могућа у циљу прилагођавања терену, или затеченој парцелацији. При формирању нових грађевинских парцела водити рачуна да преостала површина блока такође задовољава услове за формирање грађевинских парцела, у смислу површине, ширине фронта и облика. Минимална ширина парцеле приступног пута је 3,5 m за једносмерни саобраћај и 5,5 m за двосмерни саобраћај; Изузетно ширина парцеле приступног пута може бити ужа од 3,5 m уколико се ради о постојећем фактичком и катастарском стању; Формирање парцела приступних путева и јавних саобраћајница могу се радити на основу планова детаљне регулације односно на основу урбанистичких пројеката у зависности од обухвата и својинских односа у складу са Законом;
Положај објекта (хоризонтална регулација)	Положај објекта на парцели дефинисан је: предњом грађевинским линијом у односу на регулациону линију минимум 5,0м уколико има паркирања и 3м ако нема паркирања, у свему према графичком прилогу регулација; минималним одстојањем од граница грађевинске парцеле (према посебним правилима);у односу на друге објекте на парцели (према посебним правилима); Графички прилог План регулације и грађевинских линија; За грађевинске парцеле које имају индиректну везу са јавном саобраћајном површином преко приступног пута, грађевинска линија се утврђује кроз локацијске услове, а према правилима за планирану претежну намену; Грађевинска линија се утврђује овим планом у односу на регулациону линију и представља крајњу линију до које се може вршити изградња објеката. Уколико постојећи објекат делом излази испред планом дефинисане грађевинске линије, објекат се може задржати уколико не прелази регулациону линију; Реконструкција, адаптација, санација могућа је у габариту и волумену објекта; Изградња, доградња и надградња могуће је само иза планом дефинисане грађевинске линије; Подземна грађевинска линија објекта може да одступа

	од грађевинске линије објекта, под условом да се избором начина и коте фундирања објекта, обезбеде постојећи темељи суседних објеката; Дозвољено је одступање од задатих регулационих и грађевинских линија у случају енергетске санације постојећих зграда, а према Правилнику о енергетској ефикасности зграда ("Сл. гласник РС" број 61/11). Грађевинска линија је релевантна само за надземни део објеката. Подземне етаже могу прелазити грађевинску линију до границе парцеле, али тако да темељи објекта не прелазе границу парцеле. У подземном делу се оставља могућност за смештање додатних подземних садржаја: гаража и помоћних просторија у случају потребе, чиме се добија већи стандард укупног простора и у смислу склањања аутомобила са површине терена. Подземне етаже могу имати површину до 50% површине парцеле за парцеле површине до 3 ар, односно 8 0% за парцеле површине веће од 3 ар. Растојања од бочних и задњих граница грађевинских парцела, правила за пројектовање отвора стамбених просторија према суседним парцелама и правила за испаде на објекту (еркере, терасе...) према суседним парцелама, примењују се према важећем Правилнику о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу.
Спратност објеката	Максимална дозвољена спратност објекта изражена је у укупном броју надземних етажа приземља и спратова укључујући и поткровље коју је могуће остварити уколико се задовоље сви други урбанистички параметри. Максимална дозвољена спратност објеката дефинисана је за сваку посебну намену у делу Посебна правила грађења; Етажа је функционални ниво у згради са макс. одступањем у висини пода од 1,5 m; Простор приземља се налази изнад подрума и/или сутерена, а испод пода спрата или крова; Галерија је додатни корисни ниво у оквиру приземне или последње етаже који се користи за становање, боравак и рад људи, чија се површина рачуна у бруто развијену грађевинску површину. Површина под галеријом може бити максимално 60% бруто површине приземне односно последње етаже. Максимална светла висина приземне и последње етаже са галеријом износи 5,4 m, с тим да минимална светла висина простора

	галерије износи 2,2 m; Сутерен је део објекта чији се простор налази испод пода приземља, обавезно укопан 30 - 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен. Етажа сутерена може се користити као користан простор уколико се задовоље сва правила о безбедном коришћењу по питању архитектонске физике; Подрум је део објекта чији се простор налази испод нивоа приземља, односно сутерена, који је укопан више од 50% свог волумена у коначно уређени и заравнати терен; Етажа подрума не може се користити као користан простор за становање, боравак и рад људи, осим за објекте хотела; Спрат је део објекта чији се простор налази између два пода, изнад приземља; Поткровље је део објекта чији се простор налази изнад последњег спрата,а непосредно испод косог, односно заобљеног крова који је могуће користити као користан простор; Таван је део објекта који се налази непосредно испод косог, односно заобљеног крова без надзида, који се не користи - нема намену, осим за помоћне просторије (вешерај и сл); Могуће је грађење објеката до максималне дозвољене спратности објекта, а према стандардима, нормативима и правилницима за сваку јавну намену; Број спратова зграде чији су поједини делови различите спратности исказан је бројем спратова највишег дела зграде. Број спратова у згради на нагнутом терену исказан је према оном делу зграде који има највећи број спратова према јавној површини саобраћајници; Могућа је изградња поткровља са надзитком висине до 1,6 m, са кровним прозорима, излазима на кровну терасу или лођу, и кровним бацама (мах.висина од коте пода етаже поткровља, до преломне линије баце је 3,0 m); Могућа је изградња подрумске или сутеренске етаже уколико не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе;
Индекс заузетости грађевинске парцеле	Могуће је грађење објекта до максималног индекса заузетости грађевинске парцеле; У обрачун индекса улазе сви објекти на грађевинској парцели.

	Могућност изградње више објеката на истој грађевинској парцели дефинисана је за сваку планирану претежну намену земљишта у делу Посебних правила грађења; Уколико је дефинисана ова могућност, други објекти на истој грађевинској парцели се граде у оквиру претежне и компатибилних намена;
Помоћни објекти	На истој грађевинској парцели могу се градити помоћни објекти који су у функцији главног објекта (гараже породичних стамбених објеката, оставе, стазе, септичке јаме, бунари, цистерне за воду,платои, дечја игралишта, и други слични објекти); Грађевинска линија помоћног објекта се поставља иза задње грађевинске линије уз основни објекат на парцели;
Кота пода приземља објекта	Кота пода приземља објекта може да буде максимално 1,20 а минимално 0,30 m, виша од пресека највише коте терена пре изградње и вертикалне фасадне равни објекта са те стране;
Минимални степен комуналне опремљености	Обавезан је минимални степен комуналне опремљености парцеле, у складу са посебним правилима уређења и правилима грађења; Минимални степен комуналне опремљености за изградњу објеката остале намене, додатно је дефинисан за сваку планирану претежну намену према посебним правилима грађења
Прикључење објеката на инфраструктуру	Прикључење објеката на саобраћајну и другу комуналну инфраструктуру врши се на основу правила овог плана и услова овлашћених комуналних предузећа и организација;
Зелене површине у оквиру парцеле	Обавезано је обезбеђивање минималне уређене површине под зеленилом у оквиру парцеле; Зелене површине су они простори у оквиру грађевинске парцеле који се обавезно уређују вегетацијом у директном контакту са тлом; У зелене површине не рачунају се асфалтиране, бетониране и поплочане површине, бехатон и бетонске растер подлоге, засрте површине песком, шљунком, туцаником, дробљени камен и други тампони, гумене и друге подлоге на којима није могућ раст и развој биљака; Минимални обавезан проценат површина под зеленилом дефинисан је за сваку претежну намену

	земљишта у делу Посебна правила грађења;
Интервенције у природном терену	Уколико геотехнички услови локације дозвољавају, могућа је минимална интервенција ради изградње објекта у природном терену (насип или усек)
Одводњавање површинских вода	Обавезно је одводњавање атмосферских вода са парцеле; Атмосферске воде са једне грађевинске парцеле је забрањено усмеравати према парцели суседа.
Ограђивање	Није дозвољено ограђивање осим када се изузетно уводи јавна компатибилна намена која због специфичне намене захтева ограђивање- вртић и с л. могуће је ограђивање грађевинске парцеле тако да елементи ограде) буду у оквиру грађевинске парцеле која се ограђује и да се врата и капије на уличној огради не могу отварати ван регулационе линије;
Паркирање	Обавезно је обезбеђивање довољног паркинг простора у оквиру парцеле објекта или у оквиру јавног паркинга ван површине јавне саобраћајнице. Обавезан минимални број паркинг места је за: викенд куће-стамбени објекти: 1 ПМ за сваки стан; угоститељске објекте за смештај: 1 ПМ за сваких 4 кревета; угоститељске објекте за исхрану и пиће:1 ПМ за сваких 12 столица; објекти трговине: 1 ПМ за сваких 100 m2; пословне и административне објекте: 1 ПМ за сваких 70 m2; складишта: 1 ПМ за сваких 200 m2; верски објекти: 1 ПМ за сваких 70 m2; За објекте осталих намена обавезна је примена важећих правилника. Изузетно прописани број паркинг места може се обезбедити изван грађевинске парцеле на другој парцели у оквиру јавног паркинга ван површине јавне саобраћајнице.
Заштита животне средине, непокретног културног добра, технички, санитарни и безбедоносни услови	Приликом пројектовања и изградње у зависности од врсте објекта обавезна је примена услова и мера из поглавља: Мере заштите животне средине (заштита ваздуха, заштита вода, заштита земљишта, заштита од буке и вибрација, заштита од јонизујућег и нејонизујућег

	зрачења, заштита од удеса); Мере заштита природних добара; Мере заштите непокретних културних добара; Мере заштите од елементарних непогода и других несрећа (заштита од елементарних непогода,заштита од поплава и ерозија,заштита од клизања тла,заштита од земљотреса, заштита од пожара заштита од временских непогода, заштита од техничко-технолошких несрећа (удеса); Мере енергетске ефикасности; Мере приступачности особама са инвалидитетом, деци и старим особама;
Услови грађења у зони заштитног појаса инфраструктурних коридора	Забрањена је изградња објеката у зони инфраструктурних коридора електроенергетске, водопривредне, гасоводне и друге инфраструктуре. Изузетно уколико се грађевинска парцела налази у зони заштитног појаса инфра структурног коридора електроенерге тске, гасоводне, водопривредне и друге комуналне инфраструктуре грађење је могуће према техничким условима и уз сагласност надлежног управљача објекта инфраструктуре.
Услови за објеката за обављање одређене делатности	Приликом грађења објеката за обављање одређене делатности обавезно је поштовање важећих правилника о минималним техничким условима за обављање одређене врсте делатности која ће се обављати у објектима;
Стандардизација смештајних објеката материјализација, завршна обрада и колорит	Фасада објекта (грађевинска обрада и елементи) треба да испуњава услов поштовања контекста природног амбијента и претежног архитектонског стила; Материјал: дрво, камен, бела фасадна платна Обрада објеката треба да буде високог квалитета, савременим материјалима у складу са начелима унапређења енергетске ефикасности која се односе на смањење потрошње свих врста енергије, уштеду енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких мера и стандарда; Могуће је грађење еркера, надстрешница без стубова, балкона, лођа, под условом да не заузимају више од 50% површине фасадног платна објекта и да се налазе се на делу објекта вишем од 3,0 m; Испади на објекту (еркери, балкони, лође, надстрешнице без стубова и сл) могу прелазити: - грађевинску линију до 1,50 m, уколико је грађевинска

	линија повучена од регулационе линије, мин 3,0 m, односно до 0,6 m уколико је грађевинска линија удаљена мање од 3,0 m; За задњу и бочне фасаде објекта обавезно је задовољење правила минималне удаљености свих грађевинских елемената објекта од границе суседне парцеле; Уколико је грађевинска линија повучена од регулационе линије мин 3,0m, могуће је грађење надстрешница са и без стубова, максимално 1,5m испред грађевинске линије објекта;
Кровне равни и венац крова	Могуће је формирање двоводних и вишеводних класичних косих кровова, уз поштовање одговарајућих правилника и стандарда; Минимални нагиб кровних равни је 30° Могуће је формирање венца крова (препуста крова, стрехе) у ширини до 1,0m;Венац крова (препуст крова, стреха) не сме прелазити границу суседне парцеле;
Заштита животне средине, непокретног културног добра, технички, санитарни и безбедоносни услови	Приликом пројектовања и изградње у зависности од врсте објекта обавезна је примена услова и мера из поглавља: Мере заштите животне средине (заштита ваздуха, заштита вода, заштита земљишта, заштита од буке и вибрација, заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења, заштита од удеса); Мере заштита природних добара; Мере заштите непокретних културних добара; Мере заштите од елементарних непогода и других несрећа (заштита од елементарних непогода,заштита од поплава и ерозија,заштита од клизања тла,заштита од земљотреса, заштита од пожара заштита од временских непогода, заштита од техничко-технолошких несрећа (удеса); Мере енергетске ефикасности; Мере приступачности особама са инвалидитетом, деци и старим особама;
Санитарни услови	Обавезно је прибављање санитарних услова и примена прописаних мера које морају да испуне објекти, просторије, постројења, уређаји и опрема која подлежу санитарном надзору, са циљем заштите здравља становништва према Закону о санитарном надзору („Сл. гласник РС“, бр. 125/2004).
Урбанистичко спровођење	Обавезна је израда урбанистичког пројекта за изградњу свих објеката преко 1000 m2 БРГП;

	Обавезна је израда урбанистичког пројекта за изградњу објеката или дела објекта компатибилне намене, уколико је компатибилна намена заступљена са више од 50% површине основне намене; За нове зоне центра и линијских центара ради се урбанистички пројекатт и примењујусе параметри за зону у којој се граде, осим за зону хотела где се примењују параметри зоне апартмана.
3. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТЕ ТУРИСТИЧКЕ СУПРАСТРУКТУРЕ У ТУРИСТИЧКИМ ЛОКАЛИТЕТИМА У ПОДРУЧЈУ РЕЖИМА ЗАШТИТЕ III СТЕПЕНА	
Посебни режими, услови и мере заштите	При уређењу и изградњи у туристичким локалитетима, водити се принципом што мањег угрожавања шумског фонда. Придржавати се посебних режима, услова и мера заштите, прописаних Уредбом о заштити Парка природе Голија, релевантним законским прописима из области заштите животне средине, заштите природе, саобраћаја, шумарства, као и актима стараоца Парка природе и других надлежних институција(при коришћењу нагиба терена није дозвољено правити усеке веће од 1 m, осим уколико то захтева обезбеђење стабилности терена);
Капацитет туристичких локалитета	Проценити одрживи туристички капацитет простора (збирни капацитет туристичких локалитета), као и расподела овог капацитета (одређена бројем лежаја) према врсти туристичког смештаја;
Терен	Нови садржаји туристичке супраструктуре у туристичким локалитетима планирају се и уређују на погодним теренима (геолошки стабилним, осунчаним, заклоњеним од ветра, са препорученим нагибом до 15%), са обезбеђивањем приступа свим садржајима и уз формирање мирних зелених зона између зона туристичког смештаја и других садржаја;
- Приоритет	- планирана туристичка инфраструктура и спортско-рекреативни садржаји имају приоритет у односу на садржаје туристичког смештаја и друге туристичке супраструктуре у туристичким локалитетима;
- Концепција уређења туристичких локалитета	- Препоручује се комбинован начин уређења туристичких локалитета – хомогене урбане структуре око мањих тргова, компактни низови дуж улица, претежно слободностојећи објекти, концентрисане традиционалне групације етно-објеката и сл. Туристички локалитети се партерно уређењу, ради

	функционалне и обликовне интеграције смештајних, јавних, спортско-рекреативних и других садржаја;
- Минимално опремање - инфраструктуром -	- Неопходно је минимално опремање туристичких локалитета планираном саобраћајном и комуналном инфраструктуром – јавне саобраћајнице и паркинзи, водоснабдевање, организовано одвожење талога отпадних вода на пречишћавање (до реализације система за прикупљање/одвођење/пречишћавање отпадних вода), електроснабдевање и основне ТТ инсталације. Такође, потребно је одстранити или ублажити транзитни саобраћај из туристичког ткива.
- Испитивања микро-природних услова	- На нивоу туристичког локалитета, утврдити обавезу детаљног испитивања микро-природних услова (инжењерско-геолошких, климатских и др.), као и социо-економске оправданости и еколошке прихватљивости изградње објеката туристичке супраструктуре;
- Стандардизација смештајних објеката	- Категоризација и специјализација угоститељских објеката, односно стандардизација смештајних објеката, утврђује се на основу важећег Правилника о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај („Службени гласник РС”, бр. 83/16 и 30/17) и Закона о туризму;
- Архитектонски израз	- Архитектонски облици свих објеката туристичке супраструктуре у туристичким локалитетима, развијаће препознатљиви локални архитектонски израз, са енергетски рационалним просторима заштићеним од негативних екстрема планинске климе, оптимално отвореним према микро-амбијентима природног предела и са доминантном употребом изворних материјала овог поднебља, уз прилагођавање познатим узорима етно-архитектуре овог краја и уклапање у природни амбијент и морфолошке облике тла (ниске просторне структуре, уз могућност формирања реперних објеката, ради постизања визуелног композиционог акцента);
4. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ХОТЕЛСКИ ТУРИЗАМ	

Претежна намена	Површине и објекти намењени за задовољење потреба туриста у виду слободностојећих објеката за смештај, услугу са пратећим тј саставним активностима хотела разних категорија, уређеним зеленим површинама. Објекти хотелског туризма могу се састојати од више засебних целина који су повезани топлом или хладном везом са основним објектом; У оквиру планиране претежне намене могућа је изградња: угоститељских објеката за смештај, исхрану и пиће (хотел,гарни хотел, апарт хотел, туристичко насеље, ресторан и сл.); Специјализовани хотели : породични хотел и спортски хотел.
Компатибилна намена	Могућа је изградња објеката или дела објекта компатибилне намене узуслов обавезне израде урбанистичког пројекта уколико је компатибилна намена заступљена са више од 50% површине одобјекта основне намене: објеката трговине; спортских игралишта и дворана; објеката јавних намена;
Типологија објеката	Могућа је изградња само слободностојећих објеката.
Могућност грађења више објеката на истој грађевинској парцели:	Могућа је изградња више засебних објеката, у низу , повезаних топлом везом, на парцели, под условом да се задовоље сви прописани параметри; Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом мањим од 1,6m. Минимално одстојање објеката на истој грађевинској парцели (осим објеката у низу) је 5,0 m; Уколико један од објеката, на наспрамним странама има отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 4,0m..Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 3,5m..
Услови за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле	Минимална површина за формирање грађевинске парцеле је:

	800m2; Минимална ширина уличног фронта грађевинске парцеле је 20,0 m;
Положај објекта у односу на границу суседне парцеле	Минимално одстојање објеката од границе суседне парцеле: - са прозорским парапетом нижим од 1,6 m 3,0 m; - са прозорским парапетом вишим од 1,6 m 1,0 m;
Спратност објекта	Максимална дозвољена спратност објекта: П+2+3Пк; Дозвољена спратност Вп+2+3Пк је у случају увођења посебних намена у објекту (базен и сл)
Зеленило	Мин 20% површине грађевинске парцеле;
Минимални степен комуналне опремљености	Минимални степен комуналне опремљености подразумева: обавезно: приступ јавној саобраћајној површини, водоводни прикључак, прикључак на фекалну канализацију (или сенгруп), електроенергетски прикључак, решено одлагање комуналног отпада; препорука: прикључак на кишну канализацију, прикључак на гасовод, телефонски прикључак;
Ограђивање	Није могуће ограђивање бетонским, жичаним,стакленим, оградама;
6. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА АПАРТМАНЕ, БУНГАЛОВЕ	
Претежна намена	Зона апартмана обухвата просторе који се користе за туризам и становање. У оквиру планиране претежне намене земљишта могуће је је грађење објеката следеће намене: објекти са максимално три стана
Компатибилна намена	Могућа је изградња објеката или дела објекта компатибилне намене: угоститељски објекти за смештај, исхрану и пиће (апарт хотел, туристичко насеље, ресторан и сл.); објекти трговине;

	објекти пословања; спортских игралишта и дворана;
Могућност грађења више објеката на истој грађевинској парцели:	Могућа је изградња више објеката на парцели под условом да се задовоље сви прописани параметри; Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом мањим од 1,6m Минимално одстојање објеката на истој грађевинској парцели (осим објеката у низу) је 5,0 m; Уколико један од објеката, на наспрамним странама има отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 4,0m..Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 3,5m.
Типологија објеката	Могућа је изградња слободностојећих објеката .
Услови за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле	Минимална површина за формирање грађевинске парцеле за изградњу је: за слободностојећи објекат 600m2; за објекат у прекинутом низу (двојни објекат) и објекат у низу: 300м2; Минимална ширина уличног фронта грађевинске парцеле је: за слободностојећи објекат 8,0 m; за објекат у прекинутом низу (двојни објекат) и објекат у низу: 12m;
Положај објекта у односу на границу суседне парцеле	Минимално одстојање објеката од границе суседне парцеле: са прозорским парапетом нижим од 1,6 m 3,0 m; са прозорским парапетом вишим од 1,6 m 1,0 m;
Спратност објекта	Максимална дозвољена спратност објекта: П+2+Пк;
5. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ВИКЕНД КУЋЕ-СТАНОВАЊЕ	

Претежна намена	Зона викенд кућа-становања обухвата просторе који се користе за становање и туризам ниских густина. У оквиру планиране претежне намене земљишта могуће је је грађење објеката следеће намене: објекти са максимално 2 стана;
Компатибилна намена	Могућа је изградња објеката или дела објекта компатибилне намене: угоститељски објекти за смештај, исхрану и пиће објекти трговине; објекти пословања; спортских игралишта ;
Могућност грађења више објеката на истој грађевинској парцели:	Могућа је изградња више објеката на парцели под условом да се задовоље сви прописани параметри; Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом мањим од 1,6m Минимално одстојање објеката на истој грађевинској парцели (осим објеката у низу) је 5,0 m; Уколико један од објеката, на наспрамним странама има отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 4,0m.. Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 3,5m..
Типологија објеката	Могућа је изградња слободностојећих објеката;
Услови за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле	Минимална површина за формирање грађевинске парцеле за изградњу је: за слободностојећи објекат 300м2; Минимална ширина уличног фронта грађевинске парцеле је: за слободностојећи објекат 8,0 m;
Положај објекта у односу на границу суседне парцеле	Минимално одстојање објеката од границе суседне парцеле: са прозорским парапетом нижим од 1,6 m

	3,0 m; са прозорским парапетом вишим од 1,6 m 1,0 m;
Спратност објекта	Максимална дозвољена спратност објекта: П+Пк; Максимална дозвољена спратност за објекте који се реконструишу : П+1+Пк;
Зеленило	Мин 40% површине грађевинске парцеле;
Минимални степен комуналне опремљености	Минимални степен комуналне опремљености подразумева: обавезно: приступ јавној саобраћајној површини, водоводни прикључак, прикључак на фекалну канализацију (или сенгруп), електроенергетски прикључак, решено одлагање комуналног отпада; препорука: прикључак на кишну канализацију, прикључак на гасовод, телефонски прикључак;
Ограђивање	Могуће је ограђивање дворишта зеленилом, зеленим, жичаним и дрвеним оградама висине до 1,20m; Није могуће ограђивање комплекса, стакленим, или бетонским оградама;
6. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА СТАНОВАЊЕ РУРАЛНОГ ТИПА	
У сеоским стамбеним зонама, дефинисаним правилима уређења, важе следећа правила:	
Урбанистички параметри и општа правила грађења	Индекс заузетости дефинише се за стамбени део макс. 30%; а за економски део макс. 30%. Највећа дозвољена спратност породичног стамбеног објекта је П+1+Пк. најмања парцела у зависности од врсте сеоског домаћинства: за за мешовито пољопривредно домаћинство 800 м2 и за пољопривредно 1200 м2; Најмања ширина фронта грађевинске парцеле за нове објекте је 20 м. За парцеле са постојећом изградњом

	омогућава задржавање постојеће ширине парцеле у случају реконструкције и санације објеката. Растојање грађевинске од регулационе линије за стамбени објекат је од 5 до 10 м у зависности од врсте сеоског насеља и начина изграђености: у зони нових објеката мин. 5 м, а у зони са преко 50% постојећих објеката прилагођено постојећим грађевинским и регулационим линијама; Минимално растојање стамбеног објекта од бочне границе парцеле износи 3 м; Међусобна удаљеност спратних стамбених објеката је минимално половина висине вишег објекта; На једној грађевинској парцели уз обавезно издвајање стамбеног дела од економског, могуће је градити помоћне и економске објекте: у стамбеном делу (летња кухиња, спремишта, и сл.); у економском делу (сточне стаје, млекара,амбар, кош и сл.); Минимална удаљеност стамбеног од економског објекта (сточне стаје и сл.) је 15 м; Минимална удаљеност стамбеног објекта, изворишта и бунара од ђубришта и пољских клозета и сл. износи 20-25 м и то ако су ђубришта на нижој надморској висини од изворишта до увођења насељске канализационе мреже; Минимална удаљеност новоизграђених суседних економских делова парцела не сме бити мања од 1 м од бочне границе парцеле; Ако је нагиб терена парцеле према јавном путу могуће је поставити економски део парцеле на грађевинској линији удаљеној од регулационе линије пута за ширину обавезног заштитног зеленог појаса од мин. 3 м; Најмања ширина приступног стамбеног пута износи 2,5 м и економског 3,0 м;

	Паркирање (гаражирање) за стамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и обезбедити једно паркинг место по једном стану (домаћинству); Паркирање (гаражирање) за нестамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно, уз услова да једно паркинг место одговара за 70 м2 корисне нестамбене површине.
7. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА СТАНОВАЊЕ РУРАЛНОГ ТИПА У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА	
Урбанистички параметри и општа правила грађења	индекс заузетости је мин. 40%. највећа дозвољена спратност породичног стамбеног објекта је до П+1+Пк, уз максималну висину објеката до венца од 9 м. Најмања парцела је 800 м2. Најмања ширина фронта грађевинске парцеле за нове објекте је 15 м. За парцеле са постојећом изградњом омогућава задржавање постојеће ширине парцеле у случају реконструкције и санације објеката. Минимално растојање грађевинске од регулационе линије за стамбени објекат је од 3 м. У зони са преко 50% постојећих објеката прилагођено постојећим грађевинским и регулационим линијама; минимално растојање стамбеног објекта од бочне границе парцеле износи 2 м. Међусобна удаљеност спратних стамбених објеката је минимално половина висине вишег објекта; На једној грађевинској парцели уз обавезно издвајање стамбеног дела од економског, могуће је градити помоћне и економске објекте (гаража, спремишта, кућне радионице и сл.); Минимална удаљеност стамбеног од економског објекта је 5 м; Минимална удаљеност стамбеног објекта, изворишта и бунара и пољских клозета и сл. Износи 20-25 м, до

	увођења насељске канализационе мреже; Минимална удаљеност новоизграђених суседних економских делова парцела не сме бити мања од 1 м од бочне границе парцеле; Ако је нагиб терена парцеле према јавном путу могуће је поставити економски део парцеле на грађевинској линији удаљеној од регулационе линије пута за ширину обавезног заштитног зеленог појаса од мин. 3 м; Најмања ширина приступног стамбеног пута износи 2,5 м и економског 3,0 м; Паркирање (гаражирање) за стамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и обезбедити једно Паркинг место по једном стану (домаћинству); паркирање (гаражирање) за објекте са нестамбеном наменом решавати у оквиру парцеле.
8. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПОСТОЈЕЋЕ ОБЈЕКТЕ	
Општа правила грађења	Постојећиобјекти, чијису параметри(индекс заузетостипарцеле, спратност) већиод параметара датиховимПланом, задржавајупостојећепараметре без могућностиувећавања(доградње, надградњеи сл.). Забрањујесе изградњаван дефинисаног грађевинскогподручја, односнован изграђених подручјаузпутеве, у циљуобразовањаи очувања компактнепросторнеструктурецентранасељаи заштитепољопривредногземљишта.
Правила грађења:	Правилимаграђењадефинишусе следећи параметри и онису обавезујући: Дозвољени максимални индекси искоришћавања парцела (индекс заузетости); Највеће дозвољене надземне висине објеката, у спратовима или метрима; Правила за минималне површине грађевинских парцела и минималну ширину фронта парцеле; Прописана обавеза обезбеђења потребних паркинг места; Растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле; Растојање објекта од бочних граница парцеле;

	Растојање објекта од бочних суседних објеката; Међусобно растојање објекта на парцели; Растојање објекта од задње границе парцеле.
Интервенције:	На постојећимобјектимамогуће је извршитиследеће интервенције: могућа је изградња више објеката на парцели под условом да се задовоље сви прописани параметри;могућа је изградња објеката или дела објекта Компатибилне намене: угоститељски објекти за смештај, исхрану и пиће (апарт хотел, туристичко насеље, ресторан и сл.); објекти трговине; објекти пословања; спортских игралишта и дворана; Уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом мањим од 1,6m минимално одстојање објеката на истој грађевинској парцели је 5,0 m; Уколико један од објеката, на наспрамним странама има отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 4,0m..уколико оба објекта, на наспрамним странама имају отворе са парапетом већим од 1,6m, минимално одстојање између њих може да буде 3,5m. надградњу нових етажа, реконструкцију крова са променом геометрије у циљу формирања новог корисног простора, реконструкција фасаде објекта у циљу побољшања термо и звучне изолације, реконструкција фасаде објекта у смислу затварања балкона и лођа, доградња објекта, доградња вертикалних комуникација, претварање стамбених у пословни простор, поделу функционалних делова објекта, спајање функционалних делова објекта, санацију дотрајалих конструктивних делова објекат, санацију и реконструкцију инсталација.
Могућност грађења више објеката на истој грађевинској парцели:	На парцели се могу градити и више објеката уколико објекти представљају јединствену функционалну целину и заједнички користе парцелу. У случају изградње више објеката на

	парцели не смеју се прекорачити урбанистички показатељи међусобног удаљења објеката као код објеката на суседним парцелама и морају се поштовати сви други услови дефинисани посебним правилима за одређени тип изградње и намену парцеле.Предвиђени параметри користе се за израчунавање капацитета и примењују се само на први ред парцела уз улицу. У случајевима када је парцела дубља од 50 м параметри се примењују за подручје дубине до 100 м од регулације саобраћајнице.
Услови:	Надградње и доградња објекта може се извести до максималних урбанистичких параметара прописаних овим планом У случају када се у постојећем стању на парцели испуњени сви параметри не дозвољава се доградња или надградња објеката; Изузетно, ако је на парцели исуњен дозвољени индекс изграђено- сти, дозвољава се адаптација таванског простора у стамбени или по- словни простор, уз услове да се формирање новог корисног простора изврши у постојећем тавану, без повећања висине објекта и промене геометрија крова; За новоформирани корисни простор обезбедити паркинг простор преме правилима из овог плана; Реконструкцију или доградњу крова извести са надзитком максималне висине 1,6 м мерено од коте пода до прелома косине крова; У случају да геометрија крова то дозвољава могуће је у поткровљу формирати максимум два нивоа уз услов да припадају истој стамбеној или пословној јединици; У циљу бољег функционисања новоформираног корисног простора (осветљење, излази на терасе или лође и сл.) Могу се формирати кровне баџе са максималном висином од 2,6 м мерено од коте пода до преломне линије баџе.

7. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

7.1 ИНФРАСТРУКТУРА- Правила уређења и грађења:

1.	САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА;
2.	ВОДОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА;
3.	КАНАЛИЗАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА;
4.	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА;
5.	ТК ИНФРАСТРУКТУРА;
6.	ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА;
7.	ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА.

1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Правила уређења и грађења:

- **Путна мрежа**
- Концепт нове уличне мреже подразумева редефинисање постојећих саобраћајница по критеријумима категорије саобраћајнице и постојећем попречном профилу, уз уклањање уочених недостатака, а ради повећања нивоа саобраћајне услуге.
- Саобраћајнице уличне мреже су дефинисане профилима који омогућавају двосмерни саобраћај, координатама темених и осовинских тачака, полупречницима кривина и подужним нагибима, прилагођеним условима терена и постојећом изграђеношћу.
- Просторним планом подручја посебне намене Парка природе „Голија“ планирана је путна мрежа која обухвата и саобраћајнице које омогућавају саобраћајну везу од манастира Студеница до манастира Градац. Ова веза је омогућена делом регионалног пута са планском ознаком 234б (деоница Студеница-Рудно у дужини од око 16.200 метара) и делом регионалног пута 2 Б реда 412 (деоница Горњи Градац-Рудно у дужини од око 10.500 метара), према категоризацији која је тада важила. Планом је предвиђена и ревитализација регионалних путева и модернизација техничко-експлоатационих карактеристика. – Планом је предвиђена реконструкција пута уз проширење коловоза и увођење површина за немоторизоване учеснике у саобраћају у регулацију пута. Предвиђена је и корекција елемената трасе пута, а то се пре свега односи на корекције хориозонталних и вертикалних кривина. Према Уредби о категоризацији државних путева која је важила у току израде Концепта Плана (општински пут Брвеник-Градац-Рудно), као и према важећој Уредби о категоризацији државних путева и према техничкој документацији за део пута Брвеник-Рудно-Бзовик у границама Плана генералне регулације „Рудно“, дефинисана је фазна изградња пута. Прва фаза обухвата реконструкцију пута са коловозом ширине 5.5 метара и тротоаром са једне стране коловоза. Друга фаза обухвата проширење коловоза пута на 7.0 метара.Задржавају се трасе примарних саобраћајница, као и постојећи прикључци. Планом је предвиђено проширење профила саобраћајница основне уличне мреже са ширином регулације 8.5 метара са циљем да се нагласи да су ове саобраћајнице вишег ранга у односу на насељске саобраћајнице са приступном функцијом.
- У мрежи секундарних саобраћајница извршене су одређене модификације по елементима трасе и попречног профила да би се поправила матрица насељских саобраћајница. Секундарне саобраћајнице са приступном функцијом планиране су са коловозом ширине 5.0 метара и банкинама ширине 0.5 метара. Елементи трасе

и нивелациони положај саобраћајница планирани су тако да се смање подужни нагиби саобраћајница.

- **Јавни градски превоз**
  - Аутобуска стајалишта су неадекватно опремљена па је неопходна реконструкција свих аутобуских стајалишта које треба опремити одговарајућим мобилијаром и за свако стајалиште обезбедити „нише“ за пријем путника. Задржавају се коридори јавног градског превоза путника. Аутобуско стајалиште ван коловоза планирано је на раскрсници путева Брвеник-Рудно и Рудно-Студеница.За потребе изградње аутобуске станице дефинисана је Планом локација уз терен према графичком прилогу. Изградња садржаја аутобуске станице биће условљена, пре свега туристичким развојем насеља Рудно, односно реализацијом Планиране намене. Аутобуска станица планирана је на локацији површине око 2500 m² са приступом на путну мрежу према графичком прилогу, са перонима за пријем и отпрему путника, пратећим објектима и паркиралиштем за путничке аутомобиле.Задржава се коридор јавног градског превоза путника.
- **Пешачки саобраћај**
  - Планом је предвиђена изградња тротоара уз делове путева Брвеник-Рудно, Рудно-Бзовик и Рудно-Студеница, с обзиром на перспективне пешачке токове. у оквиру регулационих профила и то најмање ширине 1.50 метара, обострано где је то могуће, а са једне стране коловоза у улицама са недовољном ширином регулационог профила. Планирана ширина тротоара омогућава мимоилажење два пешака. Насељске саобраћајнице са мањим интензитетом моторног саобраћаја планиране су као колско-пешачке.
- **Бициклистички саобраћај**
  - Бициклистички саобраћај планиран је тако да се кретање бициклиста одвија паралелно са моторним саобраћајем уз десну ивицу коловоза, а брдске бициклистичке стазе потребно је формирати на трасама постојећих пољских и шумских путева уз одговарајућу сигнализацију.
  - Коридоре бициклистичких стаза дефинисати у оквиру регулационих профила саобраћајница уколико постоје просторне могућности регулационих профила и то: за једносмеран бициклистички саобраћај, ширина бициклистичке стазе 1.50m, а за двосмеран бициклистички саобраћај 2.50m. Бициклистичке траке уз десну ивицу коловоза су ширине 1.0 метар и уводе се уколико просторне могућности то дозвољавају.

Правила грађења

- Нова улична мрежа подразумева неопходну реконструкцију у функцији бољег динамичког саобраћаја. У оквиру регулације свих улица обухваћених планом налазе се коловоз и остале саобраћајне површине, у ширинама приказаним на графичком прилогу. Планом су одређене регулације за јавне саобраћајнице, геометријским дефинисањем осовина саобраћајница и елементима нивелационог плана. У оквиру постојећих и планираних „слепих“ улица потребно је обезбедити простор за промену смера кретања возила.
- Коловозну конструкцију нових и реконструисаних саобраћајница утврдити према рангу саобраћајнице, оптерећењу и структури возила која ће се њоме кретати.
- Нивелациони план подразумева нивелационо решење прилагођено теренским условима уз дефинисање кота нивелете у зони раскрсница и подужних нагиба планираних саобраћајница. Приликом израде техничке документације делова уличне мреже могуће су мање корекције нивелационог положаја јавних саобраћајних површина.

- Елементи за обележавање и пренос података на терен дати су у графичком прилогу План саобраћаја у виду аналитичких тачака и нивелационог положаја саобраћајнице.
- У појасу регулације улица, приликом израде техничке документације, могуће су мање корекције елемената трасе и попречног профила.
- Могућа је фазна реализација саобраћајница, при чему прва фаза обухвата саобраћајно уређење са елементима трасе и попречног профила прилагођеним тренутним потребама у границама појаса регулације саобраћајница.
- Приликом пројектовања уличне мреже потребно је урадити и пројекат техничког регулисања саобраћаја у складу са Законом о безбедности саобраћаја на путевима и Правилником о саобраћајној сигнализацији.
- С обзиром на конфигурацију и хидролошке карактеристике терена, посебну пажњу приликом пројектовања путева и интервенција на путној мрежи посветити антиерозивној заштити.
- Државни пут 2б реда број 412 – Планом се задржава постојећа траса пута уз проширење регулације. Пут је намењен за двосмерни саобраћај. Према условима и пројектима, изградњу коловоза планирати од савремених материјала и са савременим коловозним конструкцијама према важећим стандардима. Коловозну конструкцију потребно је прилагодити рангу саобраћајнице у оквиру путне мреже као и потребном осовинском оптерећењу које је дато важећим стандардима и законом.
- Коловозну конструкцију нових и реконструисаних саобраћајница утврдити према рангу саобраћајнице, оптерећењу и структури возила која ће се њоме кретати.
- Нивелациони план подразумева нивелационо решење прилагођено теренским условима уз дефинисање кота нивелете у зони раскрсница и подужних нагиба планираних саобраћајница.Елементи за обележавање и пренос података на терен дати су у графичком прилогу План саобраћаја у виду аналитичких тачака и нивелационог положаја саобраћајнице. Приликом пројектовања уличне мреже потребно је урадити и пројекат техничког регулисања саобраћаја. Техничко регулисање подразумева примену вертикалне и хоризонталне саобраћајне сигнализације у складу са Законом о безбедности саобраћаја на путевима и Правилником о саобраћајној сигнализацији.

Услови паркирања и обезбеђења приступа парцели

- За паркирање возила за сопствене потребе, власници породичних и стамбених објеката свих врста по правилу обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута, и то – једно паркинг или гаражно место на један стан. За паркирање возила за сопствене потребе, власници осталих објеката обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Број потребних паркинг места се одређује на основу намене и врсте делатности, и то по једно паркинг или гаражно место на следећи начин:

- банка, здравствена, пословна, образовна или административна установа –
- 1 ПМ на 70м² корисног простора;
- пошта – 1 ПМ на 150м² корисног простора;
- трговина на мало - 1 ПМ на 100м² корисног простора;
- угоститељски објекат – 1 ПМ на користан простор за 8 столица;
- хотелијерска установа – 1 ПМ на користан простор за 10 кревета;
- позориште или биоскоп - 1 ПМ на користан простор за 30 гледалаца;
- спортска хала - 1 ПМ на користан простор за 40 гледалаца;

- производни, магацински и индустријски објекат – 1 ПМ на 200м² корисног простора.

- **Стационарни саобраћај**

За јавна паркиралишта планирани су:

- Плато уз пошту, у близини центра;
- Плато аутобуске станице (допунска намена);
- Део кампа по потреби (пратећа намена).

Процена је да планирани јавни паркинзи који својим позицијама не нарушавају амбијенталну целину, имају капацитет који дугорочно задовољава потребе паркирања (путнички аутомобили и аутобуси) за максимални очекивани капацитет дневних посетилаца. Лоцирањем више јавних паркинг простора у приступним зонама одакле се успостављају добре пешачке везе ка централном комплексу, избегава се просторни дисконтинуитет, који би умањио квалитет природног предела. Јавно паркиралиште у оквиру комплекса аутобуске станице пројектовати у зависности од функционалне организације садржаја аутобуске станице. Оквирни капацитет јавног паркиралишта је 30 паркинг места уз остале садржаје аутобуске станице. Препорука је да саобраћајни приступ јавном паркиралишту буде независан од саобраћајног приступа аутобуској станици. До реализације аутобуске станице, према планираној намени, могуће је користити предметну локацију као јавно паркиралиште за потребе паркирања путничких аутомобила већег броја корисника у случају јавних окупљања, као аутобуско стајалиште, односно, за потребе паркирања туристичких аутобуса, и, евентуално, за паркирање теретних возила. Димензије паркинг места за путнички аутомобил произилазе из услова маневрисања возила и потребе за приступом пешака од/до возила и отварањем врата, као и услова за обезбеђење довољног простора за највећи број европских типова путничких аутомобила. Нормална ширина паркинг модула је 2.50m, а дужина 5.00m. Код паралелне шеме паркирања у профилима улица ширина паркинг модула је 2.0m, а дужина 6.0m. Места за паркирање возила која користе лица са посебним потребама у простору предвиђају се у близини улаза у стамбене зграде, објеката за јавно коришћење и других објеката и означавају се знаком приступачности. Најмања ширина места за паркирање возила са посебним потребама у простору износи 350cm. Код управне шеме паркирања потребно је обезбедити приступни пут ширине најмање 5.5m, а код подужне шеме паркирања 3.0m. За паркиралишта за теретна возила не постоји универзални паркинг модул, већ се одређује према меродавном теретном возилу.

- **Обезбеђење приступа парцели**

Приступ до грађевинске парцеле за било који вид изградње мора се обезбедити са јавног пута, директно са јавног пута за парцеле које имају излаз на јавни пут или приступним путем на површини за остале намене који излази на јавни пут.

Минимална ширина приступног пута на површини за остале намене је:

- за индивидуалну стамбену изградњу 5.0 метара;
- колско пешачке стазе 3.5 метара;
- пешачке стазе 2.0 метара.

- **Услови за несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама:**

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина треба применити Правилник о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени гласник РС", број 18/97). У оквиру сваког појединачног паркиралишта или гараже обавезно треба

предвидети паркиралиште, односно паркинг место резервисано за возила лица са инвалидитетом, у складу са стандардом SRPS U.A9.204.

- **Регулација и нивелација мреже саобраћајница и јавних површина**
- **Регулација**

Регулациону матрицу чине регулациони профили и обележене регулационе осовине саобраћајница, које су одређене пројектованим координатама осовинских тачака саобраћајница. Осим профилним регулационим линијама, граничне линије између планираних површина јавне и остале намене, одређене су координатама детаљних тачака, постојећим катастарским међама и преломним тачкама катастарских парцела. Осим наведених елемената, јединствену регулациону базу чине полупречници заобљења (регулације у раскрсницама и хоризонталних кривина по осовини), списак координата свих карактеристичних тачака (у државном координатном систему) и њихов опис (детаљне карте Просторног плана).

- **Грађевинске линије**

Грађевинске линије су аналитички и графички одређене у односу на дефинисане ивице карактеристичних профила, а осим тога и у односу на постојеће грађевинске линије карактеристичних (постојећих) објеката. Континуитет грађевинске линије, прекида се у зонама пресецања постојећих (приватних или јавних) прилаза парцелама (катастарским или грађевинским), који нису предмет посебног дефинисања.

- **Нивелација**

Генерална нивелација је дефинисана преко ортометријских висина у раскрсницама саобраћајница, уз максимално задржавање нивелета постојећих саобраћајница и прилагођавање пројектованих нивелета постојећем терену.

- **Услови за формирање грађевинске парцеле за изградњу саобраћајнице:**
- новопланирана саобраћајница: парцелација и формирање грађевинске парцеле саобраћајнице се врши у пуном регулационом профилу;
- државни и општински пут, који је изведен и има формирану катастарску парцелу: парцелација и формирање грађевинске парцеле саобраћајнице се врши у пуном регулационом профилу, када карактеристични профил излази ван постојеће катастарске парцеле пута. Када карактеристични профил не излази ван постојеће катастарске парцеле пута, та катастарска међа се може задржати и сматрати регулационом линијом;
- сабирна, стамбена и приступна саобраћајнице, која је изведена и има формирану катастарску парцелу: парцелација и формирање грађевинске парцеле саобраћајнице се врши у пуном регулационом профилу, када карактеристични профил излази ван постојеће катастарске парцеле пута. Изузетно, када карактеристични профил излази ван постојеће катастарске парцеле пута, та катастарска међа се може задржати и сматрати регулационом линијом, под условом да није нарушено функционисање и безбедност колског и пешачког саобраћаја. Када карактеристични профил не излази ван постојеће катастарске парцеле пута, та катастарска међа се може задржати и сматрати регулационом линијом;
- постојећа стамбена и приступна саобраћајница, која нема формирану катастарску парцелу: планирани регулациони профил ове саобраћајнице димензионисан је према минималним стандардима за функционисање и безбедност колског и пешачког саобраћаја, и постављање јавне комуналне инфраструктуре. Парцелација и формирање грађевинске парцеле саобраћајнице се врши у пуном регулационом профилу;

- постојећа стамбена и приступна саобраћајница, која је катастарски дефинисана, а није обухваћене регулацијом: задржава се у постојећој регулацији (парцели), уз услов да растојање грађевинске од регулационе линије на суседним грађевинским парцелама буде најмање 5 m.
- **Услови за несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама**

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина треба применити Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС", број 22/2015). У оквиру сваког појединачног паркиралишта или гараже обавезно треба предвидети одговарајући број паркинг места резервисаних за возила лица са инвалидитетом, у складу са стандардом SRPS U.A9.204.

- **КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА**

Правила уређења и грађења:

У граници обухвата Плана, планирају се линијски инфраструктурни објекти (надземни или подземни, у зависности од врсте инфраструктурних водова) и то:

1. водоводне инфраструктуре (са локацијама планираних објеката: резервоари, црпне станице, постројења за прераду воде и друго);
2. канализационе инфраструктуре (са локацијама постројења за пречишћавање отпадних вода);
3. електроенергетске инфраструктуре, напонског нивоа 35 kV, са локацијама трафостаница 35/10 kV.
4. ТК инфраструктура
5. електронска комуникациона инфраструктура
6. гасоводна инфраструктура

- **Инжењерскогеолошки услови**

За потребе израде Плана, извршена су инжењерскогеолошка истраживања, у циљу дефинисања инжењерскогеолошких, хидрогеолошких и геотехничких карактеристика стенских маса, које изграђују терен на трасама будућих објеката. У обухваћеном простору, планиран је насељски водоводни систем "Рудно".Планирана је изградња канализационог система „Рудно" као и изградња електроенергетске мреже. Инжењерскогеолошки услови су дефинисани на бази резултата постојећих, пре свега основних геолошких истраживања, као и истраживања вршених за потребе израде генералног пројекта „туристичких путева Голије". На пресецима траса објеката и геолошких граница извршено је профилирање ради лакше оријентације.

- У граници обухвата Плана, налазе се инфраструктурни објекти јавне намене, за које се може утврдити јавни интерес, односно експропријација за локације планираних надземних објеката и непотпуна експропријација, установљавањем права стварне службености, за подземне коридоре инфраструктуре и далеководе.
- За планиране линијске инфраструктурне објекте (водоводне инфраструктуре), планирани су коридори, са заштитним појасом, ширине по 2,5 m обострано. У заштитном појасу, по правилу, није могућа изградња објеката високоградње, а евентуална изградња, на ближем одстојању од прописаног је могућа, уз прибављање услова надлежне институције.

- За планиране линијске инфраструктурне објекте (канализационе инфраструктуре), планирани су коридори, са заштитним појасом, ширине по 1,5 m обострано, а евентуална изградња, на ближем одстојању од прописаног је могућа, уз прибављање услова надлежне институције.

2. ВОДОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

На подручју Рудна, планиран је водоводни систем насељског карактера "Рудно", који користи воду из каптажа. Планирана је изградња водовода и дистрибуција до потрошача. Процена будућих потреба обухвата период до 2025. године, у коме ће доминантан утицај на потрошњу воде за водоснабдевање имати следеће две групе параметара:

- развој организованог водоснабдевања у зависности од тренда промене броја становника и других корисника,
- изградња водоводне мреже, повећање броја прикључених домаћинстава и развој туристичких и привредних капацитета који користе воду за пиће у свом технолошком процесу и других видова коришћења питке воде.

Концепција у развоју водоснабдевања и каналисања насеља на подручју Плана заснивање се на следећим циљевима:

- обезбеђивању потребним количинама воде за пиће и остале потребе за све становнике;
- обезбеђивању исправности и сталној контроли воде која се користи за снабдевање становништва;
- решавању прихватања и одвођења отпадних вода насеља;
- заштити површинске и подземне воде од загађења отпадним водама насеља.

	Насеље Рудно	Број станов	Средњегодишње		Макс.дневне		Макс. часовне
			Qср.дн. (l/ст./дан)	Qср.дн. (l/s)	K дн.	Qmah.дн (l/s)	kh
1	Становници	1400	160	2,59	1,4	3,63	1,5
2	Домаћа радиност	2000	200	4,63	1,3	6,02	1,5
3	Хотелски лежајеви	1100	250	3,18	1,3	4,14	1,5
4	Одмаралишта	400	200	0,93	1,3	1,20	1,5
5	Кампови	400	70	0,32	1,3	0,42	1,5
6	Седиштау угост.обј.	1000	60	0,69	1,3	0,90	1,5
7	Сезонски радници	200	80	0,19	1,3	0,24	1,5

Укупно:	12,53		16,55	

Исказане потребне количине воде, обезбеђују се из локалних изворишта, уз изградњу цевовода, неопходног броја црпних станица, као и објеката за изравнавање потрошње (резервоари).
Утврђује се обавеза потпуне заштите и оптималног коришћења локалних изворишта, применом следећих мера:

- израдити елаборате о резервама вода, по прописима којима се врше хидрогеолошка истраживања и овера резерви;
- израдити елаборате и успоставити зоне санитарне заштите изворишта, по прописима којима се уређује режим коришћења земљишта у зонама водоизворишта;
- дозвољена је експлоатација локалних изворишта, до количине која не угрожава еколошке услове у окружењу;
- дозвољено је захватање само дела воде из карстних извора и отворених водотока, како би се обезбедила одговарајућа проточност водотока, низводно од захвата;

• Назив		• Дужина мреже(km)	• Планираниобјекти
• Системнасељскогкарактера“Рудно”		• 2,04	• Каптажа“Рудно1”
			• Каптажа“Рудно2”
			• Каптажа“Рудно3”
			• Црпнастаница (Ц.С.) “Рудно”
• Изворište/ • Постројењеза прерадуводе(ППВ)	• Крак	• Ко • Водоводни Систем“Рудно”	• Дужина(km) • По КО
• Каптаже • “Рудно1, Рудно2 и Рудно3”	• ВК17	• Рудно	• 0,31
	• ВК18	• Рудно	• 1,73

Развод водоводне мреже по подручју пратиће саобраћајнице и омогућити заједничко водоснабдевање за поједине намене/групације објеката, а према посебним техничким условима.

Правила уређења и изградње

- Према прописима којима се уређује планирање и изградња објеката, изван регулационог појаса саобраћајница, за подземне линијске инфраструктурне објекте водоводне инфраструктуре, не формира се грађевинска парцела. Уместо доказа о праву својине, може се понети уговор о установљавању права службености са власником послужног добра или писмена сагласност власника предметног земљишта.Ширина планираног коридора је 5 m или више уколико се простире у оквиру постојеће саобраћајнице. Изван регулационог појаса саобраћајница, земљиште изнад подземног линијског инфраструктурног објекта

не представља површину јавне намене. Изнад или у близини подземног инфраструктурног објекта, коришћење земљишта и изградња објеката су условљени прибављањем техничких услова и сагласности управљача, зависно од врсте инфраструктурног објекта.

- Димензионисање водоводних линија одредити на основу хидрауличког прорачуна, а узимајући у обзир потребну количину воде за гашење пожара, у складу са законским прописима. Минимална дубина укопавања цеви водовода је 1,2 m од врха цеви до коте терена, а падови према техничким нормативима и прописима, у зависности од пречника цеви.Противпожарна заштита се омогућава уградњом противпожарних хидраната на водоводној мрежи. Цеви морају бити минималног пречника Ø100 mm, тако да се евентуални пожар на сваком објекту може гасити са најмање два хидранта.Уколико се хидрантска мрежа напаја водом недовољног притиска (минимално потребни притисак је 2,5 bar) обавезна је уградња уређаја за повишење притиска. Димензионисање водоводних линија одредити на основу хидрауличког прорачуна, а узимајући у обзир потребну количину воде за гашење пожара, у складу са законским прописима. Минимална дубина укопавања цеви водовода је 1,2 m од врха цеви до коте терена, а падови према техничким нормативима и прописима, у зависности од пречника цеви. Противпожарна заштита се омогућава уградњом противпожарних хидраната на водоводној мрежи. Цеви морају бити минималног пречника Ø100 mm, тако да се евентуални пожар на сваком објекту може гасити са најмање два хидранта.Уколико се хидрантска мрежа напаја водом недовољног притиска (минимално потребни притисак је 2,5 bar) обавезна је уградња уређаја за повишење притиска.
- При изради каптажа, придржавати се основних правила:

1. извор треба захватити из водоносног слоја, на граници са водонепропусним слојем;
2. објекат се мора заштити од продирања спољашњих загађења, израдом заптивача од водонепропусног материјала око каптаже;
3. за градњу се мора користити водонепропусни материјал, који се фундира да не би дошло до процуривања воде око и испод објекта;
4. заштита од ниских температура, проводи се насипањем, удубљивањем или термоизолацијом каптаже;
5. површину земљишта око каптаже, обезбедити од испирања атмосферских вода, помоћу јарка и насипа.

- **Инжењерскогеолошки услови изградње водоводног система "Рудно"**

Укупна дужина водоводног система „Рудно" је око 2,0 km и налази се у горњем делу слива Реке. Терен у овом делу је углавном падинског карактера са нешто повољнијим нагибом. У грађи терена заступљене су јурске базичне и ултрабазичне стене представљене габровима (ν) и перидотитима (σ) и то на делу трасе у зони каптажа 1 и 2, профила 73 до 74 и профила 78 до 79, док у зони црпне станице "Рудно" и од профила 75-78 су заступљени шкриљци нижег кристалинитета представљени филитима (F) и актинолитско-епидотским шкриљцима (Sakep). Инжењерскогеолошки услови изградње у деловима терена изграђеним од габрова су приближно слични теренима изграђеним од перидотита. И габрови и перидотити су чврсто–везане камените стенске масе, али услед тектонске оштећености доста испуцале, са променљивом једноаксијалном чврстоћом у горњим алтерисаним и дубљим свежим деловима. Дебљина коре површинског распадања је променљива и углавном је сложеног типа, дебљине од 1-3 m, а у зони раседа и јаче испуцалости локално и до 5,0 m. Углавном се ради о стабилном терену, са могућим

појавама осипања и одроњавања у случају дубљих ископа или мањих клизања земљасте распадине по основним стенама. Радови ће се изводити углавном кроз земљасто – дробинску распадину II-III категорије и дробинско-блоковску зону распадања III-V категорије. У свежим перидотитима и габровима услови су неповољнији у погледу категорије ископа где она може бити VI-VII. Терен је вертикално слабо оцедљив, тако да су у морфолошки заравњенијим деловима могуће појаве пиштевина и забарења, посебно у зони потока, где се може рачунати на висок ниво подземних вода. Врло мали делови трасе око профила 75 су изграђени од масивних тријаских кречњака који спадају у чврсто везане камените стенске масе VI категорије.

3. КАНАЛИЗАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

- У канализационом систему "Рудно", највећа концентрација корисника је на подручју насеља Рудно. Планиран је заједнички систем, уз изградњу колектора и ППОВ "Рудно" капацитета 2.500 ES, а овом систему, припада и локални систем "Бзовик" са мрежом колектора и планираним ППОВ "Бзовик" капацитета 500 ES (чији је реципијент поток Бошњани, који се улива у реку Студеницу).
- За планиране ППОВ реципијент је река Студеница, која је водоток I реда, сходно прописима о категоризацији водотокова, па степен пречишћавања и квалитет пречишћене отпадне воде мора бити такав да не доведе до нарушавања квалитета реципијента.
- С обзиром на локацију постојећег насеља, планиране туристичке целине и конфигурацију терена, према Генералном пројекту, планирано је формирање заједничког канализационог система и индивидуалних решења.
- Диспозиција и технички елементи канализационог система утврдиће се посебним пројектима.Планирана је изградња парцијалних колектора са механичком, биолошким (са симултаним вођењем нитрификације и денитрификације) и терцијарном фазом пречишћавања отпадних вода. У канализационом систему "Рудно", највећа концентрација корисника је на подручју насеља Рудно.
- Диспозиција и технички елементи канализационог система утврдиће се посебним пројектима.
- Планирана је изградња парцијалних колектора са механичком, биолошким (са симултаним вођењем нитрификације и денитрификације) и терцијарном фазом пречишћавања отпадних вода.

Постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ)	Крак	КО	Дужина (km)	
			По КО	По ППОВ
ППОВ "Рудно"	КК10	Рудно	1,67	3,40
	КК11	Рудно	1,73	

Правила уређења и изградње

- Према прописима којима се уређује планирање и изградња објеката, изван регулационог појаса саобраћајница, за подземне линијске инфраструктурне објекте канализационе инфраструктуре, не формира се грађевинска парцела. Уместо доказа о праву својине, може се понети уговор о установљавању права службености са власником послужног добра или писмена сагласност власника предметног земљишта.Регулација земљишног појаса, кроз који се простире канализациона инфраструктура, дефинисана је пописом парцела и на графичким прилозима Плана. Ширина планираног коридора је 5 m или више уколико се

простире у оквиру постојеће саобраћајнице. У техничкој документацији, дозвољена су минимална одступања од планираних коридора (у оквиру пописаних парцела), ради усклађивања са конкретним условима локације, уз поштовање издатих услова надлежних институција. Изван регулационог појаса саобраћајница, земљиште изнад подземног линијског инфраструктурног објекта не представља површину јавне намене. Изнад или у близини подземног инфраструктурног објекта, коришћење земљишта и изградња објеката су условљени прибављањем техничких услова и сагласности управљача, зависно од врсте инфраструктурног објекта.Мрежу санитарно-фекалне канализације пројектовати од канализационих цеви одговарајућег профила. Код канализационе мреже не треба усвајати колекторе мањих пречника од Ø 200mm.

- Минимална дубина укопавања канализационог колектора примарне мреже прописује се из разлога њихове заштите од мраза најмање:

1. 0,8 m ради заштите од саобраћајних потреса;
2. 1,0 до 1,5 m, да се и са најнижег пода у подручју може употребљена вода одвести гравитационо до уличног канала;

- кота најнижег излива мора бити 0,30 cm виша од коте поклопца прикључне шахте.
- Највећа дубина укопавања зависи од месних геолошких, хидрогеолошких и геомеханичких услова, као и од носивости цеви која се уграђују. Дубина израде канала у отвореном рову обично никад није већа од 6,0 до 7,0 m. Преко те дубине прелази се на тунелску израду или на систем пумпане канализације. У лошем земљишту, нарочито када је присутан висок ниво подземне воде, дубина укопавања не би требала бити већа од 4,0 m. На местима промене праваца као и на правцима на максималној дужини од око 160D предвиђа се изградња ревизионих шахтова. Шахтови се раде од армирано-бетонских прстенова Ø1000 mm са конусним завршетком, са обрадом спојева.За савлађивање висинских разлика користе се два типа каскадних шахтова. За висинске разлике између дна доводне цеви и дна шахта до 1,5 m предвиђен је уобичајени каскадни шахт, у коме се вода слободно излива из доводне цеви. За савлађивање већих висинских разлика користи се шахт са изливном лулом, тако да се један део воде улива у шахт преко ње, док се други део слободно излива.Ако није могуће гравитационо одвођење отпадне воде, предвиђена је изградња црпних станица шахтног типа. Препоручена технологија подразумева примарни, секундарни и терцијарни третман вода. Капацитет постројења за пречишћавање отпадних вода, димензионисати сходно процењеној количини отпадних вода од становништва, туристичких садржаја и других корисника.
- Инжењерскогеолошки услови изградње канализационог система “Рудно”
- Дужина канализационог система „Рудно“ је око 3,4 km и налази се као и водоводни систем у горњем делу слива Реке, на морфолошки релативно повољном терену који припада практично локалним узвишењима до блаже нагнутим падинама. Инжењерскогеолошки услови изградње овог система су слични као и изградње водоводног система “Рудно”, с тим што, у овом случају, траса највећим делом пролази кроз терен који је у основи изграђен од чврсто везаних каменитих стенских маса од габрова, перидотита и мермера, а врло малим делом, око профила 70-71, од шкриљаца нижег кристалинитета.

4. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Изградњом нових објеката у окружењу(110 kV) и реконструкцијом трафостанице (35 kV), у планском подручју, обезбедиће се сигурно и квалитетно напајање електричном енергијом.

На територији града Краљева, постојеће трафостанице 35/10 kV, које су од значаја за обезбеђење електричном енергијом, за подручје Парка природе Голије, су:

- трафостаница 35/10 kV "Ушће", инсталисане снаге 25+4 MVA, а у коначној фази 2x4 MVA;
- трафостаница 35/10 kV "Рудно", инсталисане снаге 2,5 MVA, а у коначној фази 2x4 MVA.

Трафостанице "Ушће" и "Рудно" су максимално оптерећене а проблем сигурнијег и квалитетнијег напајања ће се постићи реконструкцијом истих у циљу повећања снаге. Везу са трафостаницом "Ушће" треба остварити надземним 35 kV водом а са трафостаницом "Рудно" кабловским 35 kV водом.

Трафостаница 35/10 kV "Ушће" је највећим делом намењена за потребе потрошње електричне енергије за потрошаче на подручју Парка природе Голија, а трафостаница 35/10 kV "Рудно" је у целости, са свим 10 kV изводима, ангажована за потребе потрошача у подручју Парка природе Голија.

Електроенергетски објекти нижег средњенапонског нивоа 10 kV, нису обухваћени и нису предмет овог Плана.

Обезбеђење сигурнијег напајања за планско подручје, преко средњенапонске 35 kV мреже је у надлежности појединих електродистрибутивних предузећа, кроз чије планове (годишње, средњорочне и дугорочне) се предвиђају потребни радови којима ће се обезбедити потребе и квалитет електричне енергије за потрошаче.

р. б.	град / општина	назив т.с.	снага т.с. (mva)	снага т.с. у коначној фази (mva)	надлежност е.д.	напомена
7	Град Краљево	Ушће	2,5+4	2x4	Краљево	потребно повећање снаге на 2x4
8		Рудно	1x2,5	2x4	Краљево	потребно повећање снаге на 2x4

р.б.	Опис трасе	Дужина (km)	
		Надземни вод	Подземни вод
По постојећој траси			
7	ТС 35/10 kV “Рудно” и ТС 35/10 kV “Девићи”	10,2	0,8
8	ТС 35/10 kV “Рудно” и ТС 35/10 kV “Милићи”	1,1	11,4
10	ТС 35/10 kV “Ушће” и ТС 35/10 kV “Рудно”	13,8	0,9

Траса електрокабла 35kV	КО	Дужина (km)	
		По КО	Цео кабл
ТС “Ушће” - ТС “Рудно”	Ушће	0,4	0,4

Правила уређења и изградње

- При изради техничке документације далековода и каблова 35 kV, придржавати се:
- • одредби Закона о енергетици, одговарајућих подзаконских аката (Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV), техничких препорука надлежне Електродистибуције, норматива и стандарда из предметне области;

- • прописа у вези нејонизујућег зрачења, као и прописа у вези заштите од буке;
- • података и услова надлежних институција, издатих за потребе израде овог Плана.
- Одређивање површина стубних места за далеководе 35 kV
- Према прописима којима се уређује планирање и изградња објеката, за постављање електропреносних стубова и надземних водова не примењују се одредбе о формирању грађевинске парцеле. У овом случају, грађевинску парцелу представља земљишни појас непотпуне експропријације дела катастарских парцела кроз које се простиру водови далековода и појединачних парцела на којима се налазе стубови далековода. За колски превоз опреме и делова инсталације далековода, предвиђено је коришћење најкраћих прилаза са јавних и некатегорисаних путева, а формирање прилаза или градилишта изван извођачког појаса условљено је сагласношћу власника/корисника или установљавањем службености пролаза.
- Одређивање површина за подземне електроенергетске каблове 35 kV
- Према прописима којима се уређује планирање и изградња објеката, изван регулационог појаса саобраћајница, за подземне линијске инфраструктурне објекте (каблове 35 kV у чијем коридору се могу полагати и оптички каблови), не формира се грађевинска парцела. Уместо доказа о праву својине, може се понети уговор о установљавању права службености са власником послужног добра или писмена сагласност власника предметног земљишта.
- Изван регулационог појаса саобраћајница, земљиште изнад подземног линијског инфраструктурног објекта не представља површину јавне намене. Изнад или у близини подземног инфраструктурног објекта, коришћење земљишта и изградња објеката су условљени прибављањем техничких услова и сагласности управљача, зависно од врсте инфраструктурног објекта.
- Кабловска мрежа 35 kV полаже се у кабловске канале, преко слоја песка d=10cm, који служи као постељица. На положени кабл, поставља се такође слој песка d=10cm. Затрпавање кабловског канала се врши земљом из ископа, у слојевима d=20cm.
- Код полагања енергетских каблова, потребно је обезбедити минималне размаке од других врста инсталација и објеката, који износе:
- • 0,4 m од цеви водовода и канализације;
- • 0,5 m, од кабла електронске комуникационе инфраструктуре и темеља грађевинских објеката;
- • 0,8 m, од гасовода у насељу;
- • ако се потребни размаци не могу обезбедити, енергетски кабл се полаже у заштитну цев, дужине најмање 2,0 m са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не може бити мањи од 0,3 m.
- Општински и некатегорисани путеви
- Осим са државним путем, траса подземних инсталација и далековода се укршта и са општинским и више некатегорисаних путева.
- Правила уређења и изградње

- Приликом подземног постављања инсталација поред и испод општинског и некатегорисаног пута, потребно је испунити следеће:
- • укрштање инсталација са јавним путем се планира, у зависности од коловозног застора, прекопавањем или подбушивањем са постављем исте у прописну заштитну цев;
- • минимална дубина инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте коте заштитне цеви износи 1,0 m;
- • при паралелном вођењу, инсталације поставити уз ивицу путне парцеле, без угрожавања попречног профила предметног пута, као и система одвођења атмосферских вода, а уколико није могуће испунити овај услов, мора се пројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута.
- За планиране линијске инфраструктурне објекте (електроенергетске инфра-структуре), планирано је да се дуж трасе вода 35 kV формирају заштитни и извођачки појас који износе:
- заштитни појас , укупне ширине 35,0 m (2x17,5 m), за надземни вод;
- извођачки појас, укупне ширине 8,0 m (2x4,0 m) за надземни вод;
- заштитни појас, укупне ширине 2,0 (2x1,0) за подземни вод.
- Заштитни појас далековода је зона у којој се утврђују посебна правила и услови коришћења и уређења простора, у циљу обезбеђења, пре свега превентивног, техничког обезбеђења за несметано функционисање електроенергетског објекта, далековода 35 kV и заштите окружења од могућих утицаја далековода.
- Извођачки појас се дефинише као простор непосредно уз далековод, у оквиру заштитног појаса, у коме се утврђују посебна правила коришћења и уређења за потребе изградње далековода. У извођачком појасу далековода обезбеђује се простор за постављање стубова (према техничкој документацији) далековода, службености пролаза за потребе извођења радова, надзор и редовно одржавање инсталација далековода.
- Усаглашавање са саобраћајном инфраструктуром и планирани прикључци
- на Државни пут: У оквиру граница Плана, у складу са Уредбом о категоризацији државних путева (“Службени гласник РС”, број 105/13, 119/13 и 93/15):
- са државним путем IIБ реда број 412. Брвеник – Градац – Рудно (на деоници 41201 од чвора 2228 “Брвеник” у стационажи 0+000 до чвора 41+201 “Рудно”, укршта се: km 22+334/вод 35kV ТС “Ушће” - ТС “Рудно” (подземни укрштај у оквиру грађ.подручја насеља Рудно.

• **Усаглашавање са грађевинским земљиштем**

Планирањем и резервацијом земљишта за потребне коридоре, омогућава се утврђивање јавног интереса, решавање имовинско-правних односа и даља реализација;

• **Усаглашавање са пољопривредним земљиштем**

По правилу, трасирање коридора инфраструктуре, на пољопривредном земљишту условљено је очувањем намене и функционалности обухваћених парцела, уз обавезу санирања или исплате накнаде за причињену штету на земљишту и културама.

• **Усаглашавање са шумским земљиштем**

При планирању инфраструктурних коридора, вођено је рачуна о очувању шума и шумских земљишта, а максимално могуће искоришћене су и постојеће трасе. При трасирању надземног вода, на шумског земљишту, ширина просеке кроз шуму, одговара минималној сигурносној удаљености најближег проводника (у неотклоњеном стању) од

3,0 m од било ког дела најближих стабала. Минимална сигурносна удаљеност се мора очувати и у случају пада стабла.

- **Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:**
- Закона о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09);
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр. 104/09).
- Смањење ризика утицаја електроенергетске мреже на здравље људи и околину постиже се следећим смерницама и мерама заштите од нејонизујућег зрачења:
- обавезно је одржавање прописаних (на угроженим местима и већих) сигурносних висина и удаљености у заштитној зони далековода и ширем простору;
- обавезан је студиозан избор трасе и брижљиво лоцирање стубних локација, како не би дошло до физичког ометања и физичког нарушавања предела;
- обавезно је обављање детаљних геолошких, геомеханичких, хидролошких испитивања и прегледа на основу којих се потврђују микролокације стубних места и утврђују услови за темељење стубова;
- обавезна је примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- ширина заштитног појаса далековода не сме бити мања од 15 m са обе стране вода од крајњег проводника;
- изградња испод или у близини заштитног појаса далековода условљена је Техничким прописима за изградњу надземних електроенергетских водова, односно сагласношћу надлежног предузећа;
- контактне делове далековода са проводницима конструисати тако да се спречи страдање птица. Ове мере спроводити у складу са Препоруком бр.110 (2004) Сталног комитета за смањење штетних ефеката на птице, објеката за пренос електричне енергије који се налазе изнад површине земље (електроводови);
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења;
- обавезно је информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима;
- обавезно је информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини;
- у циљу контроле животне средине, контроле и заштите здравља становништва од извора нејонизујућег зрачења, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине и здравља становништва, за реализацију објеката/уређаја извора нејонизујућег зрачења, потребно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради /не изради Студије о процени утицаја на

животну средину за планиране пројекте потенцијалне изворе нејонизујућег зрачења у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.114/08).

- Превентивне мере заштите животне средине од наведених утицаја ће се постићи одржавањем прописаних сигурносних висина и удаљености у заштитној зони електроенергетске мреже (далековода), што ће смањити ризик негативних утицаја на здравље људи. Као основ за праћење утицаја на животну средину, потребно је успоставити мониторинг параметара, који карактеришу електромагнетно поље, одмах по пуштању објекта у рад, на локацијама дуж трасе и у непосредној близини електроенергетске мреже у складу са Законом о заштити од нејонизујућих зрачења, односно Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр. 104/09).

5. ТК ИНФРАСТРУКТУРА

Телекомуникациону инфраструктуру на подручју израде планског документа чине:

- Мултисервисни чвор (MSAN) који је смештен у згради поште Рудно.
- Радио линк, којим је мултисервисни чвор повезан на надређени комутациони чвор, постављен је на зграду поште Рудно.
- Подземна примарна и секундарна бакарна мрежа којом су објекти корисника у ужем центру Рудна, који се поклапа са подручјем израде Урбанистичког плана, повезани на мултисервисни чвор. Каблови су положени у ров дубине 0.8 м. На прелазима преко путева кабл је у заштитној PVC или PEHD цеви ∅ 110 мм
- Надземна секундарна мрежа која објекте ван зоне плана (Дражинићи, Андрићи ...) повезује на мултисервисни чвор.

Будући развој ТК инфраструктуре

Телеком Србија, ИЈ Краљево у наредном периоду планира да измени начин повезивања MSAN Рудно на надређени комутациони чвор тако што ће уместо радио линка користити оптички кабл који ће положити од Студенице до Рудна. У зони израде плана неће бити грађевинских радова, јер ће се користити ПЕ цев која је положена у ров са бакарним каблом поред пута према Студеници.

Прикључење новоизграђених објеката на подручју израде плана ће бити подземно.

1. Правила уређења и изградње

Технички услови

- Израда Урбанистичког плана, и његово привођење намени, када су питању телекомуникације мора обезбедити:
- Заштиту постојећих подземних каблова и надземне мреже:
- У фази планирања, дефинисањем положаја нових објеката или траса других инфраструктурних објеката које неће угрозити теклекомуникационе објекте.
- У случајевима када то није могуће избећи, предвидети измештање телекомуникациони објеката или посебне мере заштите.
- У фази пре почетка радова на другим објектима у зони постојеће телекомуникационе инфраструктуре, утврђивањем њеног тачног положаја на терену микролокацирањем на основу геодетског снимка, трагачем каблова или шлицовањем и, по потреби, измештање пре почетка радова.
- Услове да се приликом реконструкције саобраћајница изврши реконструкција постојеће или изградња нове кабловске мреже где већ постоји кабл положен

директно у земљу или је потребно полагање новог кабла. Посебно је значајно полагање PVC или PEHD цеви ∅ 110 мм за прелазе ТК кабла на другу страну саобраћајнице. Тамо где постоје каблови максимално ће се користити постојеће трасе за полагање нових каблова. Нове трасе ће се заузимати само у изузетним случајевима.

- Код свих планова и радова у зони телекомуникационе инфраструктуре је нужна израда синхрон плана са коридорима осталих ималаца инфраструктуре, да би се обезбедила могућност постављања свих инсталација у расположивим коридорима.
- Обавезно је поштовање техничких норми везаних за одстојања при паралелном вођењу и укрштању:

	Врста подземног или надземног објекта	Паралелно вођење или приближавање	Укрштање
1.	Водоводне цеви	0.6	0.5
2.	Цевоводи одводне канализације	0.5	0.5
3.	Цевоводи топловода	0.5	0.8
4.	Цеви гасовода	0.4	0.4
5.	Од енергетских каблова - до 10 kV / преко 10 kV	0.5 1.0	0.5 0.5
6.	Од регулационе линије зграда у насељу	0.5	0.5
7.	Од доње ивице насипа железничких пруга, путева и аутопутева	5.0	
8.	Од инсталације и резервоара са запаљивим и експлозивним горивом	1.5	
9.	Од блокова ТК канализације	0.5	0.2
10.	Од упоришта енергетских водова до 1 kV	0.8	без механичке заштите
		0.3	са механичком заштитом
11.	Од упоришта енергетских водова преко 1 kV без непосредног уземљења	0.8	
12.	Код неуземљених дрвених упоришта	0.5	
13.	Код бетонских и челичних уземљених упоришта преко 1 kV са непосредним уземљењем	15.0	
14.	Гасовод - дистрибутивна мрежа	0,5 (0,3) мин.	0,5 (0,3) мин.

- У објектима корисника је потребна уградња успонских и хоризонталних канала за унутрашње инсталације, евентуално цеви, како би се у њих по потреби постављали бакарни или оптички каблови са свођењем у тачку концентрације у којој ће се прикључити на јавну мрежу Телекома или неког другог оператора. За веће објекте тачку концентрације сместити у посебну просторију површине 6-9м2 са обезбеђеним нисконапонским ЕЕ прикључком. У њој ће бити смештени различити електронски телекомуникациони уређаји. У истој просторији је и завршетак цеви приводне канализације. Код мањих објеката уградити орман за телекомуникационе уређаје минималних димензија 1,0x1,0 и дубине 0,35м.

- За прикључак стамбених и пословних објеката на телекомуникациону мрежу се морају пре добијања Локацијске дозволе тражити услови Телекома:
- Приводна канализација или кабл положен у земљу подлежу прибављању одобрења за градњу.
- Телеком мора утврдити на којој тачки своје мреже може задовољити потребу корисника.
- Пројекти свих објеката у зони постојеће телекомуникационе инфраструктуре морају доћи у Телеком ради усаглашавања.
- Графички прилог овог текста је ситуациони цртеж постојеће телекомуникационе инфраструктуре. Сви телекомуникациони објекти су приказани као посебни слојеви чије се особине (дебљина и тип полилиније, боја слоја, ...) могу мењати ради усаглапшавања са графичким приказом осталих објеката ПДР-а.
- Телекомуникационе инсталације других оператора (Теленор, ВИП, СББ и Телемарк) и других ималаца (Електросрбија, МУП, ВЈ, Радио и ТВ станице, интернет провајдери ...), нису биле предмет ове обраде.

6. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Према условима надлежне институције, на територији града Краљева нису изграђени, ни планирани објекати бежичне телекомуникационе мреже (базне станице). Постојећа мрежа електронске комуникационе инфраструктуре се састоји фиксне телекомуникационе мреже са ТК канализацијом и кабловском инфраструктуром.

- **Правила уређења и изградње**

По правилу, заштита електронске комуникационе инфраструктуре и изградња инфраструктурних и других објеката у близини електронских комуникационих коридора мора бити у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио-коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС“ број 16/12).

- На местима укрштаја траса далековода за постојећом подземном електронском комуникационом инфраструктуром, нема угрожавања, с обзиром да се ради о подземним инсталацијама.
- По правилу, подземни каблови електронске комуникационе инфраструктуре, треба да буду удаљени од стубова електроенергетских водова, најмање 5 m, за напонски ниво 35 kV.

- **Инжењерскогеолошки услови изградње електроенергетске мреже**
- На територији града Краљева, планирана је изградња надземних далековода 35 kV у укупној дужини од око 37,2 km и подземних водова 35 kV у укупној дужини од око 13,5 km. Траса која води од ТС “Ушће” се, у делу низводно од манастира Студеница (приближно на месту будућег постројења за пречишћавање отпадних вода), раздваја на два крака и то правац који води ка ТС “Рудно”
- У зони алувијалне равнице се јављају суглине, пескови и шљункови са крупним блоковима, а дебљина глиновитих седимената се повећава у контаку са падинама.
- Ради се о претежно стабилном терену, са могућом појавом мањих клизишта, одрона или осипања у случају обимнијег усецања или засецања

- Крак који од места радзвајања води ка ТС “Рудно” пролази претежно левом долинском страном Реке, где терен у основи изграђују, у почетном делу трасе перидотити, а даље чврсто везани тријски (T?) кречњаци, калкшисти, доломити и мермери који су најзаступљенији.

7. ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Према условима надлежне институције, услови за гасификацију подручја Парка природе “Голија”, стећи ће се након изградње планираног дистрибутивног гасовода максималног радног притиска (MOP) 16 bar, који је планиран, из правца Ивањице, до насеља Дајићи, где је планирана изградња мерно-регулационе станице.
Изградња инфраструктурних и других објеката у близини гасоводне инфраструктуре, регулисана је и спроводиће се сходно Правилнику о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar (“Службени гласник РС”, број 86/2015).

- **Усаглашавање са шумским земљиштем**
- При планирању инфраструктурних коридора, вођено је рачуна о очувању шума и шумског земљишта, а максимално могуће искоришћене су и постојеће трасе.
- При трасирању надземног вода, на шумском земљишту, ширина просеке кроз шуму, одговара минималној сигурносној удаљености најближег проводника (у неотклоњеном стању) од 3,0 m од било ког дела најближих стабала. Минимална сигурносна удаљеност се мора очувати и у случају пада стабла.

7.2 УРБАНИСТИЧКЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

Мере заштите животне средине

1. ВОДЕ

Заштита и унапређење квалитета подземних вода заснована је на мерама и активностима којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета живота, живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода и обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене. У циљу спречавања, ограничења и компензације негативних утицаја Плана на подземне воде, неопходно је спроводити строге мера заштите приликом планирања и реализације планираних пројеката, делатности и пратећих садржаја. Све смернице и мере заштите вода мора да се спроводе у складу са важећом законском регулативом из предметне области.
Смернице и мере у остваривању циљева у развоју водоснабдевања и каналисања отпадних вода на подручју Плана, заснивају се на следећим опредељењима:

- обезбеђење потребне количине воде за пиће за све становнике са подручја Плана као и воде за остале потребе/делатности;
- обезбеђење исправности и сталне контроле воде која се користи за снабдевање становништва;
- заштита свих изворишта, земљишта и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност извора и здравствену исправност воде:

- уређење и одржавање уже и шире зоне заштите изворишта;
- заштита подземних вода од загађења отпадним водама из насеља и производних капацитета;
- обавезно пречишћавање свих отпадних вода пре испуштања у реципијент, сагласно стандардима прописаним Законом о водама;
- уградња мањих уређаја за пречишћавање отпадних вода у складу са климатским условима и обезбеђење одржавања, контроле и надзора над њима.

Смернице и мере за заштиту вода:

- све отпадне воде које настају на планском подручју, пре упуштања у било који реципијент, морају бити пречишћене, применом одговарајућег третмана, до нивоа који не представља опасност за природне процесе, за обнову квалитета и количине воде и на начин који не умањује могућност њиховог вишенаменског коришћења;
- У циљу контроле животне средине на планском подручју, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради /не изради Студије о процени утицаја на животну средину за пројекте потенцијалне значајне изворе загађивања површинских вода, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 114/08).

2. ВАЗДУХ

Заштита и очување квалитета ваздуха на подручју Плана, обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио и умањио њихов утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину и здравље људи. Изградња инфраструктурних објекта, неће проузроковати никакву промену квалитета ваздуха током редовног рада. Утицаји на квалитет ваздуха у фази припремних и осталих радова су занемарљиви обзиром да су краткотрајни, временски и просторно ограничени и престају по завршетку извођења радова на трасама.

Заштита квалитета ваздуха и спречавање емисије у ваздух спроводи се у складу са важећом законском регулативом из предметне области.

Смернице и мере заштите ваздуха:

- обавеза носиоца Пројекта је да примени најбоље доступне технологије у процесу изградње и експлоатације коридора инфраструктуре;
- очувати и унапређивати постојећи појас зеленила и прилагодити га функцији заштите од аерозагађења пројектом пејзажног уређења, уз коришћење претежно аутохтоних врста, уклопљених у амбијент и предео. При рашчишћавању терена и уређивању локације за градњу, уклањање вегетације свести на најмању меру и искључиво ако је неопходно;
- интерни саобраћај у комплексу (транспортна возила, грађевинска механизација) организовати тако да се минимизира вероватноћа саобраћајних и других незгода, рад у празном ходу, подизање прашине и стварање инпулсне буке;

3. ЗЕМЉИШТЕ

Загађење земљишта на подручју Плана у границама ПДР-а за изградњу коридора инфраструктуре је могуће у случају испуштања не третираних отпадних вода, просипања штетних материја (нафте, нафтних деривата, уља, хемикалија), у случају неконтролисаног одлагања отпадних материја, али и у случају појаве ерозије приликом земљаних радова при реализацији планских решења. Адекватним управљањем свим врстама отпада и отпадних вода који могу настати како у фази реализације тако и у току редовног рада Пројекта, потенцијално штетни утицаји по земљиште са овог аспекта се минимизирају.

Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) и његово одрживо коришћење, које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- Праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта;
- Спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Све смернице и мере заштите земљишта мора да се спроводе у складу са важећом законском регулативом из предметне области.

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације обухватају:

- реализација планираних пројеката се мора спровести у складу са прописаним урбанистичким параметрима, правилима уређења и правилима грађења у планском документу;
- код антиерозионих мера предност имају биолошке мере (пошумљавање, мелиорација шума, мелиорација пашњака и ливада и затравњивање);
- приликом нивелисања терена, материјал за насипање мора да задовољи геолошке и санитарне услове;
- цевоводска мрежа (водоводска и канализациона), мора бити изолована и у потпуности непропусна, заштићена од подлокавања, плављења и нестабилности како се не би изазвало њено померање или додатно оптерећење;
- обавезно је управљање отпадом у складу са Законом о управљању отпадом („Сл.гласник РС”, бр.36/09, 88/10 и 14/16) и подзаконским актима на подручју Плана, према Плану управљања отпадом које подразумева прикупљање, примарну селекцију, транспорт и одлагање отпада преко надлежног комуналног предузећа;
- на планском подручју и непосредном окружењу, забрањено је формирање одлагалишта вишка материјала. Сав вишак материјала од рашчишћавања терена одлагати, према условима надлежног комуналног предузећа;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животној средини;

4. БУКА И ВИБРАЦИЈА

Емисија буке и вибрација ће пратити све радове у току реализације планских решења, односно при уређивању терена, изградњи инфраструктурних објеката и пратећих садржаја инфраструктуре. У свим фазама реализације планираних пројеката користиће се механизација која је извор буке и вибрација. Редовни рад планиране инфраструктуре неће иницирати буку па су утицаји на животну средину занемарљиви.

Како би негативни утицаји буке у фази реализације били сведени у границе прихватљивости, морају се поштовати смернице и мере превенције, спречавања,

отклањања и заштите од штетних ефеката буке по живот и здравље локалног становништва у зонама утицаја и квалитета животне средине окружења.
Вибрације се могу јавити у току реализације комплекса због рада машина, али њихов утицај престаје по завршетку радова. Нису карактеристичне за редован рад Пројекта.
Заштита од буке на подручју Плана спроводиће се у складу са важећом законском регулативом из предметне области.

5 НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ

Статички електрицитет индукован у околини високонапонских објеката може да буде извор непријатности за човека, али и живот човека може да буде угрожен додиром или недозвољеним приближавањем високонапонским објектима. Дугорочни ефекти излагања електромагнетном пољу ниског интензитета нису довољно проучени.Према критеријуму Светске здравствене организације (WHO), дозвољена јачина електричног поља равна је 5 kVeff/m, а дозвољена јачина магнетног поља равна је 100mT.За трафостаницу, вредност јачине електричног поља је око два и по пута мања од прописане вредности. Домаћи прописи који би регулисали дозвољене вредности јачине електричног и магнетног поља, којима би људи смели бити трајно изложени не постоје. Ово је разлог зашто је критеријум WHO прихваћен као компетентан.
Критеријум WHO прописује следеће

- дозвољене ефективне вредности електричног поља изван енергетских постројења у чијој близини живе људи којима они могу бити трајно изложени износи до Keff=5kV/m;
- дозвољене ефективне вредности магнетног поља изван енергетских постројења у чијој близини живе људи којима они могу бити трајно изложени износи до Beff=100mT;
- дозвољене ефективне вредности електричног поља унутар енергетских постројења или у близини надземних водова којима повремено може бити изложено особље које ради на одржавању износи до Keff=10 kV/m;
- дозвољене ефективне вредности магнетног поља унутар енергетских постројења или у близини надземних водова којима повремено може бити изложено особље које ради на одржавању износи до Beff=500mT.

Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09);
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр. 104/09).
- Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:
- Закона о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09);
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр. 104/09).

Превентивне мере заштите животне средине од наведених утицаја ће се постићи одржавањем прописаних сигурносних висина и удаљености у заштитној зони електроенергетске мреже (далековода), што ће смањити ризик негативних утицаја на здравље људи. Као основ за праћење утицаја на животну средину, потребно је успоставити мониторинг параметара, који карактеришу електромагнетно поље, одмах по пуштању објекта у рад, на локацијама дуж трасе и у непосредној близини електроенергетске мреже у складу са Законом о заштити од нејонизујућих зрачења,

односно Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр. 104/09).

Сви планирани линијски коридори инфраструктуре и објекти, налазе се у оквиру подручја са режимом III степена заштите.

У циљу очувања слике и доживљаја предела, као основне вредности подручја, прописаним смерницама и мерама заштите ће се штитити:

- посебне природне вредности и реткости;
- природи блиски хабитати са њиховом специфичном разноврсношћу врста;
- културно-историјски вредни предели;
- природни елементи који граде структуру подручја;
- подручја са високом структурном разноврсношћу и разноврсношћу намена;
- геолошке, геоморфолошке и хидролошке особености;
- споменици културе и њихова околина;
- изразити морфолошки пејзажни облици.

Смернице и мере заштите, унапређење и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности:

- на планском подручју је дозвољено, сагласно режимима заштите, и под условима које утврђује надлежна организација за заштиту природе:
- вршити научна и примењена истраживања (за потребе водоснабдевања и др.);
- одрживо коришћење ресурса;
- изградња објеката и инфраструктуре у складу са програмима развоја и усвојеним плановима и програмима уређења територије;
- извођење биотехничких радова са циљем да се постигне/одржи жељено стање и ради санације угрожених делова територије и ресурса, а под условима које утврђују пратећа документа донета на основу правила ППППН Парка природе Голија;
- коришћење ресурса (вода, пољопривредног земљишта, шума), дозвољено је, искључиво, у складу са планским одредбама и наменом површина и под условима заштите природе и животне средине, а у складу са важећим ресорним законима, усаглашеним са прописима из области заштите животне средине;
- сачувати и унапредити постојеће природне и блиско-природне елементе у обухвату Плана;
- све природне пределе заштити у њиховој разноврсности, јединствености, лепоти и значају за доживљај корисника простора, посетиоца и локалног становништва;
- унапређење еколошког коридора – обавезно је очување аутохтоне вегетације и успостављање континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- очувати, у највећој мери, шумске површине и шумарке аутохтоних врста, групе стабала, појединачна стабла, живице, међе, шибљике;
- у току извођења радова максимално очувати и заштитити околно земљиште, високо зеленило и вредније примерке дендрофлоре, а за извођење радова који подразумевају сечу одраслих, вредних примерака стабала у државном или приватном власништву, прибавити сагласност ЈП "Србијашуме", као надлежне институције;

- успоставити шумски ред или уклонити посечену дрвну масу у складу са прописима, а стабла у близини коридора обезбедити од оштећења која могу настати услед манипулације грађевинским машинама, транспортним средствима или складиштењем опреме и инсталација;
- предвидети могућност безбедног уклањања гнезда на траси далековода које се не може вршити у периоду гнежђења птица, односно од марта до јуна месеца;
- обезбедити мере заштите земљишта од ерозије на стрмим и врлетним теренима;
- планирана намена површина мора бити усклађена са плановима вишег реда (хијерархијска условљеност), компатибилне садржаје и активности груписати, а раздвојити функције, зоне и објекте који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања и појасева;
- у свим фазама реконструкције, адаптације, доградње и изградње, извођач радова је у обавези да максимално користи постојећу саобраћајну инфраструктуру за прилаз локацији;
- градилиште треба организовати на минималној површини потребној за његово функционисање, а манипулативне површине просторно ограничити;
- утврдити прихватљив ризик од електромагнетног зрачења и унутар заштитног појаса уредити простор у складу са посебним правилима коришћења и уређења, како би се у потпуности обезбедила функција далековода, а истовремено и заштитио простор од негативних утицаја;
- предвидети постављање маркера који су специјално конструисани за повећану видљивост жица за птице, на подручју шумских екосистема;
- уколико висина стуба далековода захтева посебно обележавање, треба га обезбедити за дневно и ноћно уочавање према прибављеним условима надлежног министарства;
- користити атестирану опрему која је прописно заштићена, обележена и са свим упутствима за безбедан рад;
- ископани слој земљишта депоновати посебно како би био искоришћен за санацију терена након завршетка радова, уз обавезно предузимање свих мера заштите земљишта како не би дошло до евентуалног изливања горива и уља из транспортних средстава и грађевинских машина;
- у случају акцидента, радове одмах обуставити и приступити одговору на удес-одмах очистити запрљану површину и уклонити загађен слој земљишта како загађујуће материје не би доспеле до подземних вода, а управљање тако насталим опасним отпадом поверити оператеру са дозволом за управљање опасним отпадом;
- ако се у току извођења радова наиђе на природно добро геолошко-палеонтолошког и минеролошко-петрографског типа, обавеза је да се радови одмах прекину и о томе обавести ресорно Министарство, односно надлежни завод за заштиту природе;

У циљу контроле животне средине и заштите Парка природе „Голија” од загађивања, при имплементацији и реализацији планираних пројеката, објеката, површина, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”,бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред

надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Општи услови:

- пројектовање и извођење радова на инфраструктури која подразумева водоснабдевање, одвођење отпадних вода и електроенергетске коридоре, мора се радити на начин који не сме да наруши вредности непокретних културних добара на предметној територији, њихове споменичке вредности, амбијентална својства, нити интегритет културног предела ширег простора око њих;
- на трасама инфраструктурних коридора мора се извршити идентификација и категоризација предела и утврдити њихова обележја оправдана вредностима наслеђа, његовом природном структуром или вредностима људске активности у простору;

Мере заштите:

- за све радове на извођењу инфраструктурних система и инсталација, уређењу слободних простора и зеленила, мора да се прибаве детаљни услови надлежне службе заштите и обезбеде претходна заштитна археолошка истраживања и ископавања/археолошки надзор, са обрадом података, документације и материјала и презентацијом радова и налаза;
- уколико се открију остаци објекта, за које је потребан посебан конзерваторски и истраживачки третман, надлежна служба заштите је дужна да о тој околности, посебним извештајем, обавести инвеститора, како би се анексом основног уговора, омогућило обављање непредвиђених радова, према условима надлежне службе заштите;
- подносилац захтева је дужан да обезбеди нове услове од надлежног завода, у случају измене, односно допуне пројектног решења, услед промене локације за изградњу и/или промене трасе за полагање инфраструктуре.
- У случајевима где се објекти инфраструктуре налазе у непосредној околини локалитета, Завод ће, по посебним захтевима, који садрже тачну локацију, а у односу на близину и тип локалитета, прописати меру заштитних археолошких истраживања или праћења радова.Трошкове ископавања, праћења радова и конзервације откривеног материјала сноси инвеститор.Уколико се, приликом извођења радова, открије, до сада непознати културни слој, извођач радова или инвеститор су дужни да радове обуставе и обавесте надлежни Завод. Инвеститор / извођач су дужни да предузму меру заштите, како откривени археолошки материјал не би био уништен и оштећен.
- Након увида у материјал, стручно лице Завода има право да обустави радове и пропише извођење заштитних археолошких истраживања.

Урбанистичке мере за заштиту од елементарних непогода и акцидената

На планском подручју постоји вероватноћа појаве удесних ситуација и акцидената. У свим фазама имплементације Плана обавезне су мере превенције, спречавања, отклањања узрока, контроле и заштите од удеса и удесних ситуација, у циљу заштите биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, заштите посебних природних и културно - историјских вредности, очувања и унапређивања специфичних вредности Парка природе, Резервата биосфере и здравља људи.

Потенцијалне удесне ситуације са вероватноћом јављања су:

- земљотрес;
- клизање земљишта;
- рушење стубова електроенергетске мреже;
- кидање проводника под напоном;
- олујни ветар, лед и снег;
- поплава;
- пожар;
- просипање нафтних деривата, уља и мазива, у току уређивања простора и изградње и трансформаторког уља из трафостанице.

Општа заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Плана спроводиће се у складу са важећом законском регулативом из предметне области.

1. Земљотрес

- Подручје града Краљева припада зони 8-9°MCS скале. Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката (Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима, „Службени лист СФРЈ“, број 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90). Ради заштите од земљотреса, планирани објекти мора да буду реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима.
- Превентивне мере заштите од акцидената за изградњу далековода обухватају: извођење далековода по планираној траси, успостављање и одржавање заштитног појаса, избор квалитетног техничког решења инсталације далековода, обезбеђење појачане електричне и механичке заштите проводника у случају приближавања и укрштања далековода са другим инсталацијама и објектима, коришћење опреме за ефикасно уземљење и брзо аутоматско искључење.

2. Клизање земљишта

- заштита од потенцијалних клизишта односи се на избегавање нестандардних интервенција у природној конфигурацији земљишта, посебно на већим нагибима, одржавање вегетације на нагнутим теренима и спречавање градње, као и на примењивање критеријума заштите од земљотреса.
- Рушење стубова електроенергетске мреже под напоном – представља најтежи акцидент кога може изазвати клизање земљишта, олујни ветар, снег или лед, удар возила или авиона. Неопходно је техничком документацијом предвидети механичку сигурност елемената далековода у наведеним ситуацијама, обележавање далековода, избор погодних локација за стубове у односу на клизање терена.

3. Пожар

- превентивна мера заштите од пожара је примена противпожарних мера у фази избора конкретних садржаја, намене површина и саобраћајних решења у складу са одредбама Закона о заштити од пожара.
- За предметни простор највећу опасност за избијање и ширење пожара представљају шуме, које захватају највећи део подручја. За превентивну заштиту од пожара, као и за његово успешно елиминисање, примењиваће се, законским прописима, утврђене мере и критеријуми противпожарне заштите, уз следеће

додатне мере: обезбеђивање саобраћајне приступачности свим деловима шума, обезбеђивање техничке воде црпљењем из потока и изворишта која се не користе за водоснабдевање пијаћом водом, планско постављање противпожарних баријера (пруга и прогала) при сечи и новом пошумљавању, организовање службе за осматрање и јављање, покривање свих објеката супраструктуре прописном противпожарном заштитом и др.

- У том смислу, треба израдити, односно иновирати планове заштите од пожара, посебно за шумска подручја. Остале могуће техничке катастрофе које за последицу имају појаву пожара, као и заштита од експлозија, тровања, контаминација и др. се не третирају, с обзиром на статус предметног подручја као заштићеног природног добра, за који се примењују посебне мере заштите (забрана транспорта опасних материја, и др.).
- Уредбом о разврставању објеката, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара ("Службени гласник РС", број 76/10), објекти ТС 35/10 kV, сврстани су у категорију II.2. Објекти са повећаним ризиком од избијања пожара. Према члановима 24. и 27. Закона о заштити од пожара ("Службени гласник РС", број 111/09 и 20/15), прописана је обавеза доношења Плана заштите од пожара, организовања и спровођења превентивних мера заштите од пожара и стално дежурство са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење заштите од пожара.

8. ОПШТА ПРАВИЛА И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ
2. ЗАШТИТА ПРЕДЕОНИХ ВРЕДНОСТИ
3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
5. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВОДА
6. ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА
7. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА
8. ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА
9. ЗАШТИТА ОД АКЦИДЕНАТА И ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА
10. ЗАШТИТА ОД ЗЕМЉОТРЕСА
11. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА
12. ЗАШТИТА ОД КЛИЗИШТА
13. ЗАШТИТА ОД ВРЕМЕНСКИХ НЕПОГОДА
14. ЗАШТИТА ОД БИЉНИХ И ЖИВОТИЊСКИХ ШТЕТОЧИНА
15. ЗАШТИТА СТАНОВНИШТВА И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА У СЛУЧАЈУ НЕПОСРЕДНЕ РАТНЕ ОПАСНОСТИ И У РАТУ.
16. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ И УПОТРЕБЕ

ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ
17. ОПШТИ САНИТАРНИ УСЛОВИ
18. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

За део територије Града Краљева усвојен је ППППН ПП Голија (05 број 110-621/2009 од 13.02.2009. године). Овим Планом дефинисана су општа правила/мере и услови заштите, уређења и коришћења подручја:Правила заштите, уређења и коришћења подручја овим Планом приоритетно се усаглашавају са активним мерама заштитне природне и културне баштине и одрживим газдовањем ресурсима. Степен истражености подручја не омогућава, у свим очекиваним случајевима, непосредну примену правила, већ је неопходна њихова даља разрада, кроз планска акта нижег реда, уз претходна или нова истраживања и посебна програмска документа.Услови заштите природе, културних добара и животне средине, представљају обавезне услове за израду планске и програмске документације за заштићено добро, односно за цело подручје Плана, а у складу са Законом о заштити животне средине.У изради свих других планова и програма у зони утицаја требало би да се узму у обзир циљеви, критеријуми и мере заштите и уређења утврђене овим Планом и обезбеди планирана функционална веза са заштићеним подручјем.Уколико дође до конфликта интереса у односу на посебне функције простора и на међународне обавезе, надлежно министарство за заштиту животне средине ће обезбедити усаглашавање на потребном нивоу.Одступање од Правила ППППН ПП „Голија", могуће је једино у посебном поступку измене и ревизије Плана, у случају елементарних катастрофа, измене Уредбе о заштити Парка природе Голија и доношењем нових законских прописа.Уколико се појаве несагласности у дефинисању граница простора Парка природе, Резервата биосфере и појединих зона, до ревизије Уредбе о заштити Парка природе „Голија" и доношењем правних аката о заштити споменика културе и заштитних зона по свим основама, решаваће надлежна министарства.Парк природе „Голија" – Основна систематизација режима, степена заштите/приоритетне намене простора, преузета је на основу Уредбе о заштити Парка природе „Голија". Мере и услови/правила заштите, одређени су у складу са Законом о заштити животне средине (Сл.гл.РС бр.66/91, 83/92, члан 49.), допуњени и кориговани информацијама и подацима из међународних конвенција, из студијског и експертског материјала који је рађен за потребе Плана. Поред уредбом дефинисаних локалитета и зона заштите, Планом се дефинишу и нове површине и локалитети који уживају посебан статус и посебне видове заштите који би се потврдили ревизијом уредбе. Резерват бисфере „Голија-Студеница" – је у целини у границама Парка природе и сва просторна решења и правила која се односе на претходну намену, односно мере заштите и уређења, примењују се, у идентичном смислу и за територију Резервата биосфере. Овај став се односи и на примену свих законских обавеза и управних овлашћења која су делегирана на ниво Републике.

Посебне мере заштите, према утврђеним режимом заштите:

- Режим заштите III степена:
- На подручју на којем је утврђен режим заштите III степена, забрањује се:
- градња индустријских, инфраструктурних, хидротехничких и других објеката чији рад и постојање могу изазвати неповољне промене квалитета земљишта, вода, ваздуха, живог света, лепоте предела, културних добара и њихове околине;

- градња стамбених, економских, помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд објеката изван грађевинских подручја утврђених посебним планским и урбанистичким документима, односно градња објеката пољопривредних домаћинстава изван постојећих грађевинских парцела, до доношења тих докумената;
- експлоатација минералних сировина која не испуњава услове и мере заштите животне средине, природних и културних вредности, као и услове и мере заштите и одрживог коришћења шума, пољопривредног земљишта и туристичких простора, утврђене у складу са законом;
- разградња и други видови уништавања објеката који по архитектонско-грађевинским одликама и времену настанка и намени представљају споменике народног градитељства;
- уништавање врста биљака и животиња заштићених као природне реткости;
- преоравање земљишта, крчење шума и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе јаке и ексцезивне водне ерозије и неповољне промене предела;
- складиштење, одлагање и бацање смећа и отпадних материјала изван места одређених за ту намену, као и нерегулисано одлагање стајског ђубрета;
- руковање отровним хемијским материјама и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађивање земљишта и вода.

- Полифункционална зона површине 38.925 ha, у оквиру Парка природе, а у којој је утврђен режим заштите III степена, третира се у целини на основу општих мера заштите, као и на основу посебних мера које утврђује Просторни план:

- забрањена је интродукција и насељавање врста биљака и животиња страних за природни живи свет овог подручја;

- забрањено је преоравање природних ливада и пашњака, нарочито изнад 700 m надморске висине;

- забрањена је чиста сеча и крчење шума, кресање лисника, сеча ретких и у другом погледу значајних ретких врста дрвећа и жбуња.

2. ЗАШТИТА ПРЕДЕОНИХ ВРЕДНОСТИ

Концепција заштите, уређења и развоја предела подразумева различите приступе обезбеђивања квалитета предела у односу на циљеве просторног развоја: развој усклађен са специфичним развојним и регионалним карактером предела; заштиту и одрживо коришћење проглашеног природног наслеђа и њихово просторно повезивање (локалне, регионалне, националне и међународне еколошке и културне мреже); јачање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела од посебног значаја за развој (туристичка и културна подручја, међународне мреже); санацију (ревитализацију и рестаурацију) постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела деградирана; минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја новог развоја на карактер и диверзитет предела. Валоризација за потребе планирања простора, врши се на нивоу предеоних целина, природних одлика амбијената, културно-историјске баштине, туристичке и комуналне опремљености, елемената просторне угрожености и др., а у контексту постојеће и планиране намене простора.

Створене структуре не морају нужно бити супротстављене изворним својствима природне средине, већ заједно са својим природним окружењем могу бити предмет очувања предеоног диверзитета и идентитета. С тим у вези, заштита предела је заснована на интегралном вредновању природних и културних вредности предела, и обухвата препознатљиве и репрезентативне пределе са ретким или јединственим обрасцима предеоне структуре, у пределима природних добара.

За развој природних предела, планским решењима је потребно обезбедити: заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса; заштиту биодиверзитета; очување и успостављање еколошких мрежа; санацију и ревалоризацију вредности (тамо где су нарушене природне и естетске вредности предела). Развој предела заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела, а планским решењима је потребно омогућити очување и унапређење карактеристичне структуре и слике предела, кроз очување карактеристичног предеоног обрасца заснованог на: коришћењу земљишта (подстицањем традиционалних облика коришћења земљишта); односу изграђеног и неизграђеног простора и карактеру грађења насеља (регулацијом грађења и уређивања насеља у складу са карактером предела; спречавањем ширења насеља и заустављањем непланске изградње; стимулисањем коришћења постојећег квалитетног грађевинског фонда; креирањем позитивног архитектонског идентитета насеља кроз очување и ревитализацију традиционалне архитектуре и нову изградњи која уважава карактер физичке структуре насеља); усклађивању изградње инфраструктурних коридора са карактером и капацитетом предела (очувањем карактеристичних културних и природних елемената у структури предела и креирањем нових репера).

Правила и мере заштите, неге и уређења предела на планском подручју, дефинишу се према утврђеним типовима биотопа, а у циљу заштите биотопа, унапређења услова опстанка врста и њихових станишта. Применом ових правила и мера, успоставља се интегрална заштита простора, утиче на намене које могу да изазову нежељене последице и обезбеђује одржавање: оптималне густине и генетичке разноврсности врста унутар биоценоза; природних услова и токова еволуције организама; стабилних и природи блиских екосистема; биолошке разноврсности и „слике" предела.

Заштита, управљање и планирање предела врши се у складу са Законом о потврђивању Европске конвенције о пределу, а утврђивање типологије предела у складу са Правилником о критеријумима за идентификацију предела и начин процене њихових значајних и карактеристичних обележја („Службени гласник РС", број 119/17).

Приоритетне активности на заштити предеоних вредности су: карактеризација предела зоне интегралне заштите природних и културних вредности којом се формира основа за валоризацију и заштиту предела; интеграција предела у међународне еколошке и културне мреже, као и у пројекте прекограничне, транснационалне и међурегионалне сарадње.

3. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Очувана животна средина представља изузетно вредан развојни потенцијал и полазиште у концепцији заштите и развоја на подручју плана. Стратешко опредељење у вези са очувањем, заштитом и унапређењем животне средине подразумева заштиту свих природних и створених вредности подручја, рационално и одрживо коришћење ресурса, и интегрални однос у планирању и управљању свим ресурсима.

Концепција планске заштите животне средине базира се на интегралном вредновању свих компоненти животне средине и строгом поштовању свих законских норми и обавеза

у вези са заштитом и унапређењем квалитета животне средине. Она се заснива на постизању оптималног и рационалног коришћења природних ресурса, унапређењу природних и створених вредности и интегрисању аспекта животне средине у планска решења, а у вези са обезбеђивањем одрживог развоја подручја, наменом, уређењем и изградњом простора, потребама социјалног и економског развоја, усклађивањем коришћења простора са могућностима и ограничењима природних и створених вредности (установљени режими и мере заштите) и др., полазећи од начела превенције и спречавања загађивања животне средине и начела интегралности (што значи обавезно укључивање услова заштите животне средине у све планове, програме, активности и садржаје).

Захтевани квалитет животне средине, реализоваће се применом планираних режима заштите и посебних мера заштите појединих елемената животне средине, као и социо-економских мера које су у вези са процесима оживљавања подручја и побољшања социјалног стандарда становништва (укључујући повећање комуналне опремљености насеља и примену утврђених правила за изградњу и уређење простора).

Обавезе, мере, смернице, услови и инструменти заштите животне средине проистичу из законских норми и обавеза из ове области и обухватају: одрживо управљање, очување природне равнотеже, целовитости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића, као и спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине. Применом мера заштите животне средине, ефекти негативних тенденција идентификованих у простору кориговаће се у правцу побољшања квалитета појединих елемената животне средине, а применом свих расположивих инструмената (законски, економски, инструменти за процену утицаја на животну средину, инструменти за мониторинг, инструменти за управљање животном средином и др.) спречиће се да до њих не дође у дефинисаном планском оквиру.

Захтевани квалитет животне средине, реализоваће се применом планираних режима заштите и посебних мера заштите појединих елемената животне средине, као и социо-економских мера које су у вези са процесима оживљавања подручја и побољшања социјалног стандарда становништва (укључујући повећање комуналне опремљености насеља и примену утврђених правила за изградњу и уређење простора).

Обавезе, мере, смернице, услови и инструменти заштите животне средине проистичу из законских норми и обавеза из ове области и обухватају: одрживо управљање, очување природне равнотеже, целовитости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића, као и спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине. Применом мера заштите животне средине, ефекти негативних тенденција идентификованих у простору кориговаће се у правцу побољшања квалитета појединих елемената животне средине, а применом свих расположивих инструмената (законски, економски, инструменти за процену утицаја на животну средину, инструменти за мониторинг, инструменти за управљање животном средином и др.) спречиће се да до њих не дође у дефинисаном планском оквиру.

Активности у оквиру грађевинског подручја насеља са израженим туристичким функцијама првенствено усмеравати на:

- ревитализацију постојећих објеката, уз мање доградње и корекције, које су формом, структуром, габаритом, просторним склопом и архитектонским обликовањем прилагођене наслеђеној структури;

- комерцијализацију постојећих стамбених и других објеката (уз адаптацију, реконструкцију и мање проширење капацитета);
- нову изградњу у духу традиционалне архитектуре, усклађену са постојећим објектима, а ради очувања континуитета са постојећим вредностима у простору;
- изградњу и реконструкцију објеката типа „еколоџ" за туристички смештај и пружање услуга из домена еко-туризма;
- уређење сеоских туристичких домаћинства, односно туристичких и угоститељских објеката у домаћој радиности, у циљу пружања услуга из домена сеоског туризма.

Као једна од основних мера очувања и заштите природних и створених вредности, овим планом се дефинише одрживи (гранични) туристички капацитет простора, који представља максимални степен коришћења простора којим се минимизирају утицаји на природну и створену средину, а уз оптимално очување, унапређење и ревитализацију природних и добара, здравља и квалитета живота локалног становништва, и развој туризма и комплементарних активности. Максимални степен коришћења простора се изражава максималним број туриста који могу истовремено боравити у одређеном просторном обухвату, без неповратне биолошке и физичке деградације способности простора да задовољава рекреативне потребе, и без значајнијег угрожавања квалитета рекреативног доживљаја. Овај број ће се разликовати у летњем и зимском периоду, у зависности од афирмисаности мотива туристичке тражње и могућношћу угрожавања природних вредности (та могућност је већа у летњем периоду, када је време пуне активности биљног и животињског света, који је у великој мери физички доступан посетиоцима).

Шуме и шумско земљиште

Како би се постигли задати циљеви и остариле основне функције шума, неопходно је континуирано унапређивање стања постојећих шума и очување или увећање степена шумовитости на планском подручју.

При планирању намене, коришћењу, уређењу и заштити површина на планском подручју, а у циљу очувања шума и шумског земљишта као добра од општег интереса, забрањено је: самовољно заузимање шума; сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; уништавање или оштећење шумских засада; одлагање смећа и опасног отпада на удаљености мањој од 200 m од руба шуме; предузимање радњи којима се угрожавају функције или слаби приносна снага шуме; извођење радова којима се мења водни режим у шуми, тако да угрожава опстанак или виталност шуме.

3.1 УСЛОВИ О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Завод за заштиту природе Србије- решење под бр.020-1269/2 од 09.06.2021.год

План генералне регулације „Рудно"који се ради на основу Одлуке о приступању изради Плана генералне регулације „Рудно" („Службени лист града Кршъева", број 13/2013) налази се унутар заштићеног подручја Парк природе „Голија", у режиму заттите III степена. Предметно подручје се налази у обухвату еколошке мреже Републике Србије - еколошки значајног подручја „Голија".

Сходно томе, издају се следећи услови заштите природе:

- Обезбедити очување и несметано функционисање заштићеног подручја. Дефинисати планске смернице у складу са актом о заштити и мерама заштите;
- Урбанистичке параметре за изградњу објеката, одредити према правилима уређења и грађења која су дефинисана важећим планским актима, са циљем интеграције нових решења у постојећи амбијент уз поштовње специфичности локације у складу са природним и културним вредностима;
- Предвидети инфраструктурно опремање по високим еколошким стандардима. Изградњу комуналне инфраструктуре урадити на основу услова надлежних комуналних организација;
- Локације на којима се планира изградња објеката свести на маіње површине у оквиру катастарских парцела користећи типове („павиљонски“) и начин изградње којим се заузима најмаіши простор к минимално утиче на промену карактера природне средине;
- Планирати коришћење простора на основу утврђених граничних капацитета и уреіјења са комплетном инфраструктурном опремом;
- Изградњу објеката планирати на грађевинском земљишту које није обрасло шумомском вгетацијом;
- Архитектура објеката треба да тежи стварању јединственог архитектонског и ликовног израза препознатљивог кроз форме које проистичу из архитектонског наслеђа подручја и традиционалне градње кроз коришћење природних мааеријала (камен и дрво);
- Предвидети униформна решења за све иросторне садржаје за које је то могуће;
- Предвидети валоризацију свих зелених површина;
- Предвидети очување већих ливада и пропланака;
- Ннје дозволено формнрања парковског зеленила ауотохтоних врста;
- Предвидети ирибављање сагласности ЈП „Србијашуме“,
- Прилнком озелењавања иростора, предност дати аутохтоним врстама биљака;
- Предвидети паркинг места у оквиру ирипадајућих парцела;
- Предвидети интеграцију споменичког наслеђа, односно локалитета са археолошким садржајем, на међународној културно-туристичкој рути „Трансроманика“, у јединствену туристичку ионуду;
- Предузети све неоиходне мере заштите ирироде у акцидентним ситуацијама уз обавезу обавештавања надлежних инспекцијских служби;
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеолитолошка документа или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да обавести Министарство заштите

животне средине, као и да предузме све мере зашитите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

- Ово решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности иредвиђене позитивним прописима.Пре усвајања Плана, иотребно је од Завода ирибавити услове из овог решења.Уколико иодносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.При измени иланске докумеитације, потребно је поднети нови захтев.

4. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Управљање отпадом на планском подручју, као део система интегралног управљања отпадом на регионалном и локалном нивоу, сироводиће се у складу са Законом о управљању отпадом, Законом о амбалажи и амбалажном отпаду, Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада, Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада , Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отиада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово иопуњавање, Правилником о условима и начину сакупљања, трансиорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије те националном стратегијом управљања отпадом, регионалним и локалним плановима управљања отпадом и другим релевантним правним актима из ове области.

За планско подручје не постоје подаци о количини отпада, нити његово организовано сакупљање. Комунални отпад се непланski одлаже, у највећем броју случајева, на најнеповољнијим локацијама са становишта угрожавања животне средине.
Неадекватно поступање са отпадом представља један од већих еколошких проблема, када говоримо о великим урбаним агломерацијама.
Сасвим је другачија ситуација у руралним подручјима, а у вези са веома ниским степеном социо-економског развоја. Заступљене су знатно мање количине, у највећем степену, комуналног отпада (отпад из домаћинстава који није опасан).
Рурална подручја су најчешће изостављена из циклуса организованог сакупљања отпада од стране јавних комуналних предузећа, што за последицу има формирање локалних сметлишта у многим селима често на неодговарајућим локацијама. Евиденција о стању сеоских депонија и локалних сметлишта на истраживаном подручју не постоји. Неадекватно одлагање отпада је присутно у долинама река, дуж путева (евидентирани су и неупотребљиви аутомобили), у шумама и другим отвореним просторима, што загађује природу и деградира амбијент. На локацијама која се користе као излетишта, иако на појединим локалитетима постоје контејнери за одлагање отпада, евидентирана су сметлишта. Формиране депоније пиљевине/струготине представљају неизбежан пратећи „елемент“ уз сваку стругару. На истраживаном подручју не постоји организовано прикупљање струготине која би се могла искористити као секундарна сировина у друге сврхе. Ове депоније нису заштићене ни од атмосферских падавина.
Концепт управљања отпадом на подручју Плана мора бити заснован на укључивању у систем регионалног концепта управљања отпадом, преко Регионалног плана и Локалног плана управљања отпадом града Краљева, као и на примени свих неопходних организационих и техничких мера којима би се минимализовали потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине. Локације морају бити доступне за пражњење возилима комуналног предузећа у свим временским условима.
У области управљања комуналним отпадом, предвиђа се санација свих дивљих депонија и рекултивација земљишта са контролом свих подземних вода, које могу да буду под

посредним и непосредним утицајем постојећих сметлишта, као и успостављање сакупљачке мреже на цело планско подручје и увођење примарне сепарације, која обухвата сепарацију отпада на извору настанка, и има за циљ смањење укупне количине отпада који се транспортује на регионалне депоније. На тај начин се смањује количина органског биоразградивог отпада који се депонује (у складу са националним и европским нормативима и стандардима). Издвајањем биоразградивог отпада, стварају се услови за успостављање процеса компостирања у оквиру домаћинства.

Смернице управљања отпадом:

- успоставити сакупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада преко надлежног комуналног предузећа, у складу са локалним и регионалним планом управљања отпадом;
- успоставити систем сакупљања осталих врста отпада, према важећим прописима и стандардима;
- смањити количине отпада који треба депоновати кроз примарну селекцију корисних компоненти отпада (издвајање органских делова за компостирање или сагоревање – струготина, биомаса);
- поставити судове (контејнере) за сакупљање комуналног отпада, према дефинисаним параметрима из плана прикупљања, на локације које су лако доступне комуналним возилима;
- обављати редовно пражњење судова и транспорт отпада, у складу са условима надлежног комуналног предузећа или овлашћеног оператера, према утврђеној динамици и Закону о управљању отпадом;
- ширити зону организованог прикупљања отпада;
- поступање и управљање опасним отпадом и отпадом посебних токова, вршити преко оператера који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада, у складу са законском регулативом;
- грађевински отпад предавати на даљи третман оператеру који поседује дозволу за управљање овом врстом отпада;
- на планском подручју није дозвољено депоновање и прерада (рециклажа).

Сакупљање секундарног отпада, по функцији објеката, разврстано је на следеће типове:

- Хотели, одмаралишта; смештај мешовитог типа; угоститељско-услужни садржаји
- Објекти свих категорија који морају имати посебне просторије за привремено одлагање смећа. Величина просторије одређује се према броју корисника у складу са прописима за планирану категорију. Просторије се граде у оквиру објеката као засебне просторије, без прозора, са електричним осветљењем, са једним точећим местом са славином, холендером и Гајгер сливником и решетком. Приступ овим просторима мора бити везан непосредно за саобраћајницу, преко рампе за приступ комуналног возила.
- Виле, апартмани, пансиони; угоститељски садржаји; остале намене

- У блоковима ове намене као и тамо где није могуће изградити посебне просторије за прикупљање отпада, изградиће се објекти за смештај планираних судова-контејнера и то:
- тип 1: минимална габаритна димензија објеката за привремено прикупљање отпадака, састава као кућно смеће, за смештај једног контејнера, износи 2,50 x 2,00 m, чиста унутрашња висина 2,20 m; или
- тип 2: минимална габаритна димензија објеката за прикупљање отпадака, састава као кућно смеће, за смештај два контејнера, износи 4,00 x 2,00 m, чиста унутрашња висина 2,20 m.
- Објекат треба да је на бетонској подлози подигнут изнад те подлоге за мин 15 cm, због прања. Конструкција, зидови, кровна конструкција и покривач су дрвени. Фасадна облога је од дрвених талпи које треба да буду постављене тако да штите од ветра али и омогућавају природно проветравање.
- Стандард за сакупљање отпада, састава као кућно смеће, на предметним просторима је у судовима-контејнерима запремине 1100 литара, габаритних димензија 1,37 x 1,20 x 1,45 m, и то за објекте у овим зонама је апроксимативно:
- 1 контејнер на 800 m2корисне површине (1000 m2бруто површине) за туристички
- смештај;
- 1 контејнер на 600 m2корисне површине (750 m2бруто површине) за остале намене.

Прикупљање отпада на микролокацијама

На микролокацијама отпад се прикупља путем корпи за отпатке које се постављају на местима значајног окупљања, одмориштима, раскрсницама, паркинзима и сл

5. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВОДА

У циљу заштите и очувања квалитета вода (потпуна заштита квалитета подземних вода), обавезна је примена следећих мера заштите природних, екосистемских и ресурсних капацитета од директног и индиректног утицаја који се може очекивати планираним активностима:

- утврђивање свих извора загађења и катастра загађивача, као један од основних инструмената интегралног управљања животном средином и водним ресурсима као приоритетног, општег и националног добра;
- санација, ремедијација и рекултивација свих загађених и деградираних зона и локација (сметлишта, девастирани простори, и сл.), као и успостављање система управљања отпадом;
- строга контрола примене хемијских средстава у пољопривреди и система организације и рада сточних фарми, у циљу заштите подземних вода од загађивања (отпадне воде са сточних фарми третирати у уређајима и евакуисати преко прописних септичких јама);
- извођење ободних канала код изградње и реконструкције саобраћајница, за одвођење атмосферских вода које садрже загађујуће материје са пута (нафта, мазива, уља и исталожене штетне материје из ваздуха) и за прихватање и контролисано отицање у акцидентним случајевима течних товара;
- санација зона и локација клизишта и ерозионих подручја (техничко-биолошким, санационим и рекултивационим мерама) и израда планова за проглашење ерозионих подручја (по јединицама локалне самоуправе);

- прикључивање планираних и постојећих објеката на канализациону мрежу (пре свега у потенцијалним туристичким центрима и већим центрима заједница насеља), или коришћење прописне септичке јаме или компактног постројења (са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ или депонију за муљ изван подручја Парка природе). Приоритет има реализација санитарно безбедног прикупљања и пречишћавање отпадних вода оних објеката за која се (елаборатом о зонама санитарне заштите изворишта) утврди да се могу задржати у ужој зони заштите изворишта;

- реализација групних ППОВ, за отпадне воде које се, по показатељима максимално дозвољене концентрације, могу директно упуштати у канализацију, уз обезбеђење предтретмана у случају потребе;

- санитација теже доступних подручја, која не могу да буду обухваћена групним системима, обављаће се по принципима руралне санитације, са одвођењем отпадних вода у прописне септичке јаме или компактна постројења (са редовним пражњењем и одношењем у ППОВ или депонију за муљ изван подручја Парка природе);

- дефинисање зона и појасева санитарне заштите око постојећих и планираних изворишта, планинских извора и објеката за водоснабдевање (каптаже, бунари), и спровођење мера санитарне заштите према важећим прописима, а након утврђивање граница непосредне и уже зоне заштите (заштита квалитета воде за пиће), уз континуирану контролу режима рада изворишта и квалитета воде (према важећим прописима);

- ограничавање количине захватања вода (у складу са законском регулативом) очување еколошких параметара (посебно у маловодном периоду) и природно обнављање подземних вода (дозвољене количине воде на планском подручју дефинишу се на основу детаљних хидрогеолошких истраживања);

- забрана каптирања извора и изградње брана, тиролских захвата и преграда у I и II степену заштите, као и забрана изградње свих објеката и измештање производно-прерађивачких објеката испод коте максималног стогодишњег водостаја (осим на подручјима која су регулисана урбанистичким плановима.

Санитарна заштита изворишта водоснабдевања (одређивање зона санитарне заштите изворишта подземне воде и отвореног водотока, као и њихово уређење и одржавање) спроводиће се у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

6. ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА

Заштита земљишта се остварује:

- уклањањем свих дивљих депонија и забраном неконтролисаног депоновања свих врста отпада;
- контролом употребе агрохемијских средстава у циљу смањивања загађења земљишта из пољопривреде и очувањем земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима;
- испитивањем загађености пољопривредног земљишта и земљишта у заштићеним природним добрима, у зонама рекреације и поред значајних саобраћајница;

- контролом одвођења отпадних вода (изградња непропусних септичких јама);
- ограничавањем ширења насеља, привредних и туристичких зона на рачун квалитетног пољопривредног земљишта;
- обустављањем минирања тла и других површинских и подземних радова, којима се продире у слој који застире подземну воду или одстрањује слој који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
- применом антиерозионих мера (забрана кресања лисника, гајења окопавина на стрмим њивама, орања по нагибу земљишта, претварања ливада и пашњака у оранице, чисте сече шума на нагнутим теренима и испаше на деградираним теренима; обавеза орања по изохипси, претварања деградираних њива у ливаде, мелиорације деградираних пашњака, пошумљавања голети, конверзије једногодишњих култура у вишегодишње на деградираним површинама и антиерозионог газдовања земљиштем и шумама), при чему приоритет у спровођењу мера имају локалитети на којима је регистрована средња и јака ерозија (у сливу реке Студенице и у атару насеља Тадење);
- благовременим антиерозионим уређењем сливова (конзервација и рекултивација), при чему предност имају биолошке антиерозионе мере (пошумљавање, мелиорација шума, мелиорација пашњака и ливада, затрављивање), а приоритет имају зоне резервисане као изворишта за регионалне системе водоснабдевања, односно сливови на којима ће се градити акумулације;
- рекултивацијом и ревитализацијом свих привремених позајмишта и каменолома који су престали са радом, као и ремедијацијом других деградираних површина, а у функцији заштите животне средине.

7. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Заштита ваздуха подразумева ограничење или смањење емисија загађујућих материја, а остварује се применом следећих мера:

- стриктно ограничавање емисије загађујућих материја из саобраћаја (контрола режима саобраћаја);
- ограничавање емисије загађујућих материја из домаћинстава и стимулисање домаћинстава са индивидуалним ложиштима на прелазак на алтернативне изворе загревања (енергија сунца, ветра, биомасе, геотермална енергија и др.);
- коришћење еколошких енергената за грејање будућих туристичких капацитета и производних погона, уз обавезу уградње филтера у димњацима за све потенцијалне и постојеће загађиваче (посебно индустријски димњаци у насељу Ушће, у коме су сконцентрисани разноврсни извори загађивања);
- обезбеђење максималног очувања постојећих шумских подручја и остале природне вегетације, као и њихово унапређење и заштита од даље деградације, загађивања и пренамене;
- планско озелењавање јавних површина, подизање зелених коридора дуж речних токова и саобраћајница (заштита од буке и аерозагађења);
- успостављање катастра загађивача ваздуха, са подацима о свим стационарним изворима загађења ваздуха;

- аутоматско праћење показатеља квалитета ваздуха ради адекватне реакције у случају акцидентних загађења;
- развој информационог система квалитета ваздуха, са доступном базом података о актуелном и десетогодишњем стању квалитета ваздуха.

8. ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА

Антропогеним, али и природним утицајем, долази до промена услова опстанка и развоја у природи и до измене целокупног биодиверзитета. Ради очувања биљног и животињског богатства потребно је спровести еколошку заштиту и санацију, а посебно забрану активности које могу угрозити даљи раст и развој флоре и фауне.

Заштита живог света обезбеђује се при:

- извођењу грађевинских радова (обезбеђење еколошких коридора и зона око објеката инфраструктуре магистралног значаја);
- транспорту (примена посебних мера за транспорт потенцијално штетних материја – гориво и друге запаљиве и опасне супстанце);
- пољопривредној производњи (адекватна, тј. нешкодљива примена хемијских средстава);
- сточарској производњи и рибарству;
- лову и риболову.

9. ЗАШТИТА ОД АКЦИДЕНАТА И ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Мере заштите планског подручја од акцидената и елементарних непогода, представља низ превентивних и других мера, чија примена води спречавању и ублажавању последица земљотреса, поплава, пожара, клизишта, временских непогода, штеточина и др., а на основу прописа који регулишу ову област.

10. ЗАШТИТА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

За потребе сагледавања сеизмичког хазарда у обухвату Просторног плана, израђене су карте епицентара земљотреса и сеизмичког хазарда за планско подручје. Вредности из карте сеизмичког хазарда за повратни период 475 година, на површини терена представљају основну меру ограничења са аспекта заштите од земљотреса.

При изради техничке документације и прорачуну конструкције објеката примењивати одредбе Правилника о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима који:

- обавезује на израду сеизмичке микрорејонизације (сеизмичко микрозонирање) у припреми техничке документације, која обухвата: дефинисање репрезентативног геодинамичког модела локалног тла (изнад основне стене, до нивоа фундирања), базирано на резултатима истраживања; анализу динамичког одговора локалног тла, базирану на вредностима из карте сеизмичког хазарда и резултатима прорачуна;
- разврстава објекте у следеће категорије: објекти ван категорије (искључиво се примењује поступак динамичке анализе), објекти I категорије (спроводи се

поступак динамичке анализе и еквивалентног статичког оптерећења) и објекти нижих категорија.

По важећој законској регулативи и стандардима, основ за прорачун у фази израде техничке документације за објекте нижих категорија, представља сеизмички интензитет са сеизмолошке карте за повратни период од 500 година.

Заштита од земљотреса:

- примена техничких норми и избор локација за изградњу објеката (асеизмичка изградња);
- заштита од земљотреса треба да представља континуиран процес који обухвата планирање простора, пројектовање и изградњу објеката;
- грађење објеката треба усмерити у правцу усклађивања са сеизмо-геолошким особинама терена, како би се смањио ниво повредљивости објеката и сеизмичког ризика, а тиме и штета од евентуалног земљотреса;
- заштита људи и материјалних добара од последица земљотреса, спроводиће се кроз статичке прорачуне у складу са основним мерама ограничења са аспекта заштите од земљотреса (вредности из карте сеизмичког хазарда), као и применом одговарајућих грађевинско-техничких решења.

11. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

За превентивну заштиту од пожара и његово успешно елиминисање, примењиваће се утврђене мере и критеријуми противпожарне заштите на основу Закона о заштити од пожара уз следеће планске мере заштите од пожара:

- израдити или иновирати планове заштите од пожара (посебно за шумска подручја, с обзиром да највећу опасност за избијање и ширење пожара представљају шуме, које захватају највећи део планског подручја);
- приликом планирања сече шума и пошумљавања, неопходно је да се шумске зоне и комплекси (а поготово чисте четинарске шуме) плански испресецају противпожарним путевима, појасевима, просецима, биолошким пругама и другим противпожарним баријерама, које ће онемогућити просторно ширење пожара и на тај начин смањити штетне последице;
- излетишта, одморишта, видиковце, кампове, логоре и друге туристичке и спортско-рекреативне пунктове у шумском подручју, обезбедити од пожара и снабдети их техничком водом, опремом и средствима за гашење пожара;
- забрањено је ложење отворене ватре у шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме, изузев на одређеним и за то видно обележеним местима, у складу са прописаним мерама заштите од пожара;
- обавезати све кориснике шума да обезбеде проходност и одговарајући квалитет шумских путева, у циљу бржег и ефикаснијег доласка до места избијања пожара;
- саобраћајном мрежом обезбедити максималну приступачност деловима насеља и објектима који су угрожени од пожара;

- организовати службу и систем контроле и праћења у случају пожара у насељима (ову улогу може да обавља локално становништво);
- димензионисати водоводну мрежу за евентуална гашења пожара, и опремити осетљиве зоне у насељима хидрантима и прикључцима или приручним танковима за воду, на приступачним и погодним местима;
- оформити безбедносне појасеве и друге мере заштите између објеката, којима се спречава ширење пожара у насељима.

12. ЗАШТИТА ОД КЛИЗИШТА

Заштита од потенцијалних клизишта односи се на избегавање нестандардних интервенција у природној конфигурацији земљишта (посебно на већим нагибима), одржавање вегетације на нагнутим теренима, спречавање градње, као и примену следећих мера заштите:

- израда катастра клизишта и карте стабилности терена;
- строга забрана непланске сече шума на покренутим клизним теренима;
- строго ограничавање дотицања воде из домаћинстава у растресите и нагнуте падине и каналисано одвођење отпадних вода до реципијента;
- у зонама клизишта, ограничити намене површина за ширење насеља и изградњу објеката и ускладити их са степеном развијености клизишта, а на пољопривредном земљишту забранити ратарску производњу.

13. ЗАШТИТА ОД ВРЕМЕНСКИХ НЕПОГОДА

Заштита од летњих (непогоде са ветром, провалом облака, громовима и градом, суша, високе температуре) и зимских временских непогода (непогоде са великим снегом, ледом, ниске температуре) остварује се планираном изградњом одговарајуће инфра и супраструктуре, уређењем територије, пошумљавањем, као и организовањем противградне заштите, громобранском заштитом објеката и др.

14. ЗАШТИТА ОД БИЉНИХ И ЖИВОТИЊСКИХ ШТЕТОЧИНА

Заштита од штеточина ће се спроводити у оквиру мера газдовања шумама, ловиштима и рибарским подручјима, сагласно законским прописима. Надлежни органи обезбедиће, у сарадњи са стараоцима и корисницима подручја, а у оквиру својих овлашћења:

праћење стања и организовану заштиту од биљних и животињских штеточина шума и пољопривредних површина, уз примену контролисаних механичких, биолошких и других мера, које нису у супротности са мерама заштите природе и животне средине, и неће оставити негативне последице на становништво;

организовање локалне службе за праћење стања, остваривање превентивних мера и предузимање активности заштите, повезану са другим службама на нивоу јединица локалне самоуправе, шумских газдинстава и Парка природе.

15. ЗАШТИТА СТАНОВНИШТВА И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА У СЛУЧАЈУ НЕПОСРЕДНЕ РАТНЕ ОПАСНОСТИ И У РАТУ.

Уређење и коришћење простора у обухвату Просторног плана од интереса за одбрану земље и заштиту од ратних разарања, условљено је мерама одбране земље и режимима спречавања и ублажавања последица ратних разарања, а на основу услова и захтева Министарства одбране за прилагођавање Просторног плана потребама одбране земље, и других прописа који регулишу ову област. Услови и мере заштите од интереса за одбрану земље раде се као посебан прилог (Анекс) у коме се разрађују добијени услови и захтеви и дају решења са аспекта одбране земље, који су поверљивог карактера.
Заштита становништва и материјалних добара од ратних разарања, које се обезбеђују кроз организацију, уређење и развој насеља (као превентивне мере трајног карактера) јесу:

- дисперзни распоред насеља на ширем подручју, са вишеструким везама са околним насељима и широм саобраћајном мрежом (алтернативни саобраћајни правци за евакуацију), уз мању концентрацију становништва по појединим насељима;
- смањење повредљивости насеља на рушење, изградњом претежно слободностојећих објеката ниже спратности, у складу са прописима за изградњу у трусним подручјима;
- обезбеђење саобраћајне проходности ван зоне зарушавања, ради што бржег и безбеднијег превоза угроженог становништва, уз адекватно дефинисане ширине и техничке карактеристике саобраћајница и могућност двосмерног саобраћајног приступа сваком објекту високоградње;
- обезбеђивање слободног простора у насељима (функционалним зонирањем површина), који су заштићени од рушевина и повезани саобраћајницама;
- електроснабдевање насеља прстенастим разводима мањих независних система и очување алтернативних извора пијаће воде (бунари и извори);
- склањање становништва у заштитним објектима (склоништима), подрумским просторијама и рововским заклонима, који се (у складу са законом) граде у случају непосредне ратне опасности.

16.МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ И УПОТРЕБЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

У складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о ефикасном коришћењу енергије, али и општој тежњи ка прилагођавању климатским променама, заштити природе и, рационалном коришћењу необновљивих извора енергије и одрживом развоју, потребно је у планирању пројектовању и изградњи примењивати енергетски рационална и енергетски ефикасна решења и технологије. Потребно је смањити енергетске губитке, ефикасно користити енергију и, уколико је могуће, користити обновљиве изворе енергије.
Сви нови објекти морају да задовољавају услове за разврставање у енергетски разред „А+“ или „А“ према енергетској скали датој у Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Сл. гласник РС“ бр. 69/12).
Препоруке за планирање, пројектовање и изградњу:

- објекте лоцирати и оријентисати према климатским условима - инсолацији, ветру изграђеној физичкој структури, како би се максимално искористили позитивни климатски услови и смањили негативни услови природног и изграђеног окружења;

- задовољити услов рационалног коришћења смештајног и радног простора за одговарајућу намену, број корисника и број запослених;

- водити рачуна о правилној оријентацији просторија; унутрашњу организацију смештајних и осталих главних просторија у оквиру објекта прилагодити у највећој могућој мери јужној оријентацији; ка северној страни оријентисати просторије секундарног значаја, као и помоћне просторије;

- препоручује се да се на северној, североисточној и северозападној страни предвиђају прозори величине једнаке или мање од 1/7 површине просторије. На јужној, југоисточној и југозападној страни тада могу бити прозори величине већи од 1/7 површине просторије, тако да би се могло максимално користити енергија сунца у зимском периоду. Покретном топлотном заштитом треба обезбедити заштиту тих просторија од прекомерног прегревања (и неповољног осветљења) лети као и од прекомерних губитака када сунца нема;

- елиминисати „термичке мостове“ одговарајућом топлотном изолацијом објекта и заптивањем отвора, како би се смањили нежељени губици енергије зими и добици лети;

- уколико се приликом пројектовања и извођења придржава препорука датих у оквиру оријентације, и организације просторија и објеката остварена је могућност за коришћење активних и пасивних система за за коришћење сунчеве енергије;

- тежити примени централних система грејања и хлађења, као и сопственој производњи енергије (коришћењем енергије сунца и геотермалне енергије на првом месту);

- за све објекте где је предвиђена примена система за коришћење енергије сунца и геотермалне енергије треба урадити техноекономски елаборат;

- техноекономски најприхватљивији системи за коришћење енергије сунца су системи за грејање топле санитарне воде сунчевом енергијом;

- у широј зони ове локације постоје климатски услови за коришћење ветра као обновљивог извора, тако да је потребно испитати могућности за постављање ових енергетских извора; и

- планирана је изградња зграда са више смештајних јединица-апартмана, чиме се постиже већа густина становања а тиме мање специфично топлотно оптерећење.

17. ОПШТИ САНИТАРНИ УСЛОВИ

Ови услови морају бити обезбеђени за сваки објекат који подлеже санитарном надзору, а детерминисани су одредбама Правилника о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору(“Сл.гласник РС”, бр. 42/2006):

објекат се налази на простору:

- који омогућава повезивање објекта са спољним саобраћајницама
- на којем објекат неће бити изложен природним штетним утицајима који потичу од објеката из непосредног окружења
- који поседује довољну површину потребну за изградњу објекта и уређење његовог непосредног окружења, односно површину која одговара намени и капацитету објекта , као и броју и величини пратећих објеката који су у саставу главног објекта
- који омогућава прикључење објекта на постојеће мреже комуналне инфраструктуре или који омогућава да се на други начин обезбеди редовно снабдевање објекта електричном енергијом и континуирано снабдевање хигијенски исправном водом за пиће, као и одвод отпадних вода и уклањање чврстих и других отпадних материја на хигијенски начин (објекат се прикључује на постојећу канализациону мрежу или непропусну септичку јаму одговарајућег капацитета , у складу са законом место септичке јаме одређује се на начин на који се спречава штетан утицај на хигијенско стање у објекту , хигијенско стање његовог непосредног окружења и омогућава несметан приступ јами ради пражњења и чишћења)

Објекат се не може налазити:

- на местима на којима конфигурација земљишта и карактеристике терена (ниво подземних вода, плавност терена, ружа ветрова и сл.) могу штетно утицати на хигијенско стање у објекту
- поред неуређених депонија , нехигијенских отворених канала, несанираних септичких јама , као ни у близини других објеката који својим утицајем (испуштањем штетних материја , отпадних вода , гасова, паре, дима , прашине и др.) могу штетно утицати на хигијенске услове у објекту
- на местима на којима би , због делатности која се у објекту обавља, могао штетно утицати на постојеће објекте у околини

Водни објекти

- Водни објекти за коришћење вода су објекти за снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе -водозахвати (бунари, каптаже, захвати из водотока, канала, језера и бране са акумулацијама), постројења за припрему воде за пиће, магистрални цевоводи и резервоари са уређајима који им припадају.
- Водни објекат за снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе и његово непосредно окружење морају испуњавати посебне санитарно -хигијенске услове у циљу спречавања и сузбијања путева преношења заразних болести водом.
- Водни објекти се обезбеђују зонама санитарне заштите (шира, ужа и зона непосредне заштите) које се уносе у план управљања водама, просторни (просторни план јединице локалне самоуправе) и урбанистички (генерални и регулациони) план. Зоне санитарне заштите представљају заштићену област и одређују се у складу са хидролошким , хидрогеолошким и другим својствима земљишта, врстом изворишта и његовог окружења, капацитетом изворишта и другим чиниоцима који утичу на издашност изворишта, а одржавају на начин на који с не угрожава здравствена исправност воде на изворишту.
- Изградња , коришћење и одржавање водних објеката се врши у складу са Законом о водама (“Сл.гласник РС, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18, 95/18-и др. Закон) и

Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања (“Сл.гласник РС”, бр. 92/08).

Објекти културе, физичке културе , спорта и рекреације

- Објекти културе су пратећи садржаји насеља. За објекте физичке културе, спорта и рекреације обезбеђују се посебне површине издвојене од насеља са специјалним условима. Правилником о ближим условима за обављање делатности у области физичке културе (“Сл.гласник СРС”, бр.2/84 и 28/89) и Правилником о условима за обављање спортских активности и делатности (“Сл.гласник РС”, бр. 30/99) прописани су ближи услови за наведене објекте.

Објекти за производњу и промет животних намирница и предмета опште употребе(ПОУ)

- Лоцирање објеката детерминисано је општим санитарним условима..
- Ближи услови за ове објекте регулисани су следећим прописима:Законом о безбедности хране(“Сл.гласник РС”, бр. 41/09, 17/2019) и Правилником о санитарно-хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и ПОУ(“Сл.гласник РС”, бр. 6/97 и 52/97).

Угоститељски објекти

- Правилником о условима и начину обављања угоститељке делатности , начину пружања угоститељских услуга , разврставању угоститељских објеката и минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката (“Сл.гласник РС”, бр. 48/2012) прописују се услови и начин обављања угоститељске делатности , начин пружања угоститељских услуга, разврставање угоститељских објеката у зависности од начина услуживања и врсте услуга које се претежно пружају у угоститељском објекту и ван угоститељског објекта, у покретном објекту, у домаћој радиности и у сеоском туристичком домаћинству.

Васпитно-образовна делатност

- Школски и предшколски објекти се лоцирају у стамбеним зонама, у близини саобраћајница, заштићени од буке и аерозагађења.Локација треба да има довољно простора за изградњу пратећих садржаја, као што су дечија игралишта, спортски терени и др. Објекти морају бити снабдевени довољном количином хигијенски исправне воде за пиће и хигијенским уклањањем отпадних вода. Наведена област је регулисана Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу(“Сл.гласник РС”, бр. 50/94 и 6/96), Правилником о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава за основну школу(“Сл.гласник СРС”, бр. 4/90) и Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и средстава за гимназију(“Сл.гласник СРС”, бр. 5/90).

Објекти здравствене делатности и социјалне заштите

- Планирање болничког простора зависи од броја становника који гравитирају центру, а не само од становника који живе у том насељу. Кад је реч о болничкој зони, мисли се на простор где су смештене стационарне установе, болнице, клинике, болнички институти. Амбулантно-поликлиничке установе обично се лоцирају у насељима у виду амбуланти и здравствених станица. Ближи услови су одређени Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе (“Сл.гласник РС”, бр. 43/06, 112/09, 50/2010, 79/2011 и 10/2012-др. Правилник).
- Ближи услови за објекте социјалне заштите регулисани су Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај пензионера и других

старих лица (“Сл.гласник РС”, бр. 44/93, 60/93, 73/02, 66/03, 102/2004, 76/2005 и 34/2009).

Напомена:

На основу чл. 17 Закона о санитарном надзору(“Сл.гласник РС”, бр. 125/2004) у поступку изградње и реконструкције објеката у којима ће се обављати делатност:

- снабдевања становништва водом за пиће
- производње животних намирница путем индустријских постројења, и
- здравствена делатности
- прописана је обавеза претходног прибављања санитарне сагласности на идејни пројекат, а затим и прибављање санитарне сагласности за коришћење објекта, пре почетка обављања делатности.

18. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ

Јавне саобраћајне (и пешачке) површине, објекти намењени за јавно коришћење као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица („Сл.гласник РС“ бр. 18/97).

9. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Правила уређења и грађења за подручје разраде, Представљају основ за непосредно спровођење илана, кроз издавање информације о локацији и локацијских услова, као и плански основ за израду урбанистичко-техничких докумената (урбанистички пројекат, пројекат парцелације и преиарцелације).

Није дозвољена изградња објеката која је супротна (или није компатибилна) намени предвиђеној планом, као ни изградња (или друга интервенција у простору) која би могла да наруши или угрози објекат или намену на суседној парцели.

План ће се спроводити на следећи начин:

- **директно спровођење Плана, на простору одређеном овим Планом, кроз издавање информације о локацији и локацијских услова**
  -издавање Информације о локацији;
  -издавање Локацијских услова;
  -утврђивање Јавног интереса и формирање грађевинских парцела за јавне намене;
  -израду Пројеката парцелације/препарцелације;
  -израду Пројекта исправке границе суседних парцела.
  -за израду урбанистичких пројеката;
  -за спровођење архитектонско-урбанистичких конкурса.

- **директно спровођење**

План детаљне регулације за изградњу коридора инфраструктуре у обухвату Просторног план подручја посебне намене Парка природе Голија („Службени лист града Краљева”, број 16/2018 и 26/2018); на простору одређеном планом.

- **индиректно (посредно) спровођење кроз планове**:
  -Просторни план подручја посебне намене Парка природе Голија и
  -Просторни илан града Краљева;

За све планиране интервенције, пре израде техничке документације, неопходно је

прибавити услове и сагласности надлежних органа, организација и јавних предузећа.

Надзор над применом и спровођењем Плана врши надлежни орган Градске управе Краљево. Достављање, архивирање, умножавање и уступање Плана врши се у складу са Правилником о садржини, начину и постуику израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр. 64/2015) .
Овај План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Краљева".

10. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Институционални оквир имплементације и учесници у имплементацији

Институционална одговорност за заштиту и одрживо коришћење планског подручја првенствено припада: Министарствима надлежним за послове заштите споменика културе и заштите природе, Заводу за заштиту споменика културе Краљево, Заводу за заштиту природе Србије, Управљачу природног добра, Јединицама локалне самоуправе у обухвату плана, као и становништву које живи на овом подручју.

С А С Т А В И О

_____

ТЕРЗИЋ ПРЕДРАГ, диил.инж.арх.

Б. ГРАФИЧКИ ДЕО

B. ДОКУМЕНТАЦИЈА